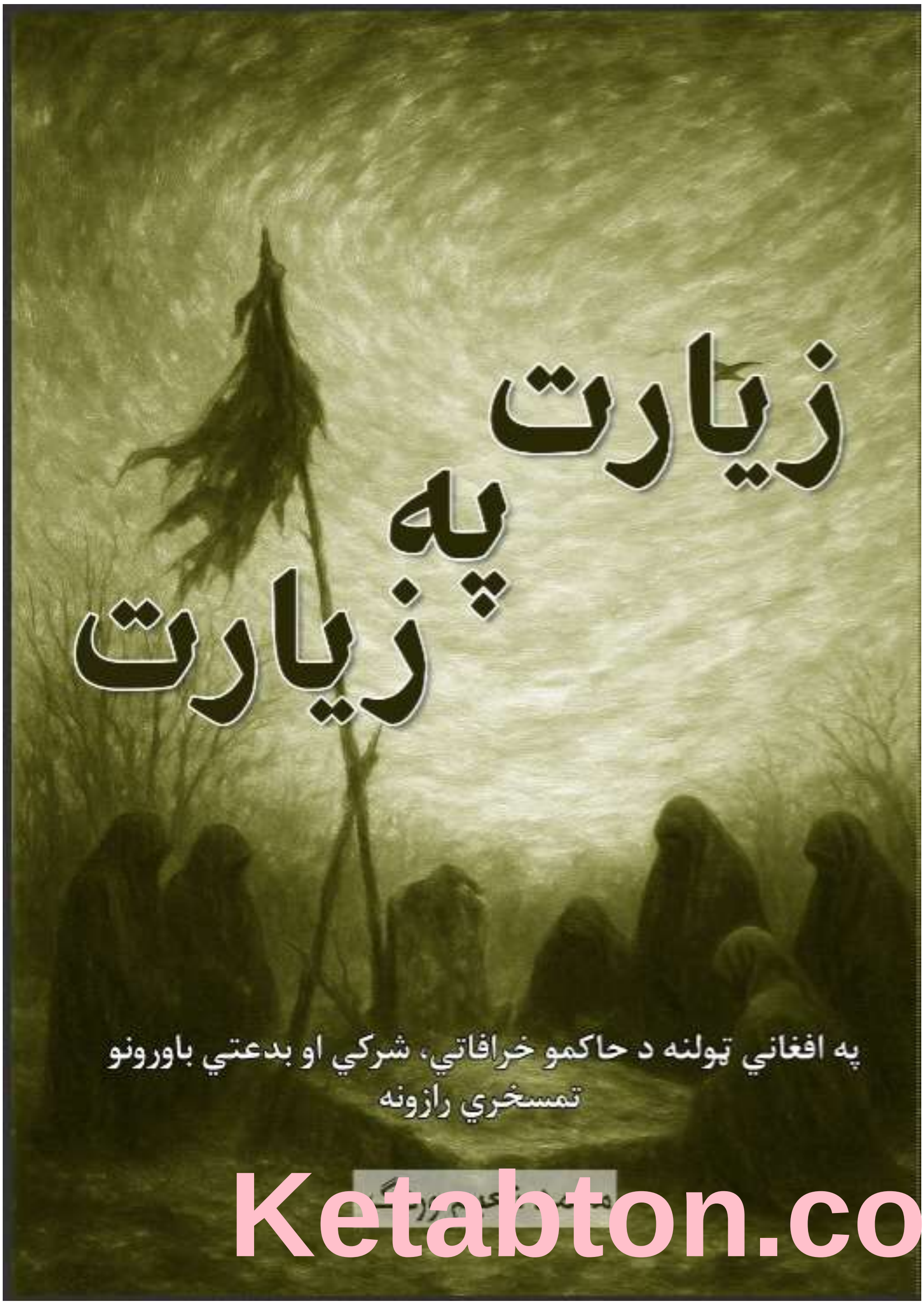

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زيارت په زيارت

په افغاني ټولنه د حاكمو خرافاتي،شركي او بدعتي باورنو

تمسخوري رازونه

ليكوال: محمدنعيم وردګ

(c) ketabton.com: The Digital Library

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

د کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم:	زیارت په زیارت
لیکوال:	محمدنعیم وردګ
واتساف نمبر:	۰۷۴۷۷۴۳۰۹۱
فسبوک پاڼه:	نعیم جان بوډا
ډیزاین:	هلمند اخګر ۰۷۷۸۰۱۴۲۸۳
چاپ وار:	لمړی
د چاپ کال:	۱۴۰۴ لمریز کال

مالي همکاران:

انجینر فضل محمود (سلیمي)

انجینر نعمت الله (نوری)

سیف الدین (افغان)

انجینر صدیق الله (امید)

انجینر محمدانور (مایار)

ددې کتاب ټول حقوق له لیکوال سره خوندي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیک لړ

سر لیک 3
د ناروغۍ لومړۍ حمله 6
(د جنسي غړو وهمناک پړسوب) 6
سپین کلینک 10
نعیم چوره دی 12
ډېر نجس سړی يي 18
شفاء بخشه چینه 23
د شینوارو شپه 27
جنيات ډاکتران 43
په ریګ کې خښېدل 54
کوچی ملا 58
پېښنورۍ درملنه 63
امریکایان دې ولي 69
شکسته بند سخي 74
د کشف هګۍ 77
د زینو په کونج کېناستم 80
د مچانو لښکر 84
د شهید حاجي فضل الربي زیارت 90
د لوړ بزرګه 93
د شیخ اعظم زیارت 96
د زمانخېلو زیارت 100

(c) ketabton.com: The Digital Library

خر پټې 103

تورو سترګو خوړلی 105

بربنډې ښځې 110

د تور سپي پوست 122

دوکانداري 125

نداف ملا 128

د باغ داود پيرخانه 133

د نيازبيک کوچۍ 136

د ګردېز زيارت او ملا 140

داغ لګول 150

د شکر درې ملا 154

د لنګر نجلۍ 157

ملا ګونګي ته دويم ځل ورتګ 162

د مرګ غوښتنه 167

د سينې چاق کول 184

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر لیک

استاد اسدالله غضنفر صاحب دې الله ج تر ډېره ژوندی لري، دده چاپي اثار، لیکنې نه یوازې د مفهوم، نثر د روانیت او په خورا ښایستګۍ سره د موضوع راټولېده له اړخه ډېرې ښکلې وي، بلکې خپلو لوستونکو ته د پوهاوي او لوی درس ورکولو تر څنګ، پاڼه په پاڼه د لیکلو لپاره ډېرې مهمې او ښکلې سوژې، فکر، د لیکلو حوصله او انرژي هم ورکوي.

څولپې فکرونه کتاب یې نوی چاپ شوی و، په ځینو انترنیتي صفحو یې اعلانات او توصیفونه کېدل، لوستلو ته مې یې ډېره تلوسه و، خو له تاسو یې څه پټه، هغه شپې ورځې ډېر بې جیب خرچې وم، ومې نشوی کولی چې سم د لاسه یو کتاب پلورځي ته ورشم، ترې رایې وړم، نه پوهېږم د چاپ څلورمه، که پنځمه ورځ یې وه، چې یو کس په خپله فسبوک پاڼه لیکلي و: که د څولپې فکرونه کتاب pdf مو پکار وي ماته پیام وکړئ.

زر مې یې د مسینجر صفحه راخلاصه کړه، له سلام او جوړ پخیر وروسته، د خپل واتساف نمبر په ورلېږلو سره مې د څولپې فکرونه کتاب د pdf غوښتنه ترې وکړه.

کور یې ودان، ماښام مې چې کتل رالېږلی یې و، که څه هم ټول کتاب فکر کړم شاوخوا ۳۰۰ صفحه دی، دې هلک یې یوازې د ۱۶۳ صفحو عکسونه اخیستي و، بیا یې د pdf بڼه ورکړې وه، له ښېخي نشته نه ښه و. په مزه، مزه مې یې لوستل پیل کړل، څنګه یې چې نوم څولپې فکرونه دی، واقعاً په ښېلا ښېلو برخو کې یې ډېر مهم موضوعات پکې رااخیستي و. یو ځای یې ویلي و: هر انسان د خپل ژوند په اوږدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د يو شمېر جالبو تجربو، مشاهدو او پېښو شاهد پاتې کېږي. پس هر څوک که دغه ورسره شته مواد د يو کتاب په بڼه وليکي او له يو بل سره يې شريک کړي؛ همدغه دي چې د يوې ټولنې د عامه پوهاوي سطحه لوړوي، ژبه يې غني کوي، فرهنګ يې ځلاوي. که څه هم استاذ په عيني الفاظو نه و ويلي، خو مفهوم يې تقريباً همداسې و، پس دده د خبرې اړوند، ما سم له واره خپل ځان مخاطب کړ، چې ښا د غضنفر صاحب په خبره که رښتيا همداسې وي؟ بيا نو زه د خپل درى نيمې لسيزې عمر په لړ کې کومې تجربې، مشاهدې لرم؟ يا داسې پيښې مې له سترګو لاندې تېرې شوې چې د هغه راټولول او ليکل مو د ټولنې، ژبې او فرهنګ لپاره ګټور اوسي، واقعاً په ليکلو او لوستلو وارزي؟

له لږ فکر کولو وروسته مې ناڅاپه راپام شو: اوووو سړيه! تا خو تقريباً دوې نيمې لسيزې يوه ډېره سخته ناروغي تېره کړې، په دې لړ کې له ډاکترانو علاوه، د لسګونه زيارتونو، ملايانو، کوډګرو، فال بينانانو، ټګمارانو، نجوميانو، پيرانو او بزرګانو اړوند بې شمېره عجيبې، غريبې له بدعت، خرافاتو، طنز او درد ډکې خاطرې لرې. د کليوالي يا پخوانيو خلکو نه د راميرات باورونو له مخې لسګونه ډوله غېرې علمي، غيرې انساني دوګانې او طريقې درباندې کار شوې. که خداى ج وکړي چې په سم ډول يې راټولې او خپلو هېوادوالو ته ورسولی شې، دا به يقيناً د ټولنې د پوهاوي او فرهنګ لپاره زيات مفيد تمام شي. همغه و چې د ليکلو لپاره مې يې دومره زياته تلوسه راوپارېده، چې د غضنفر صاحب د کتاب مطالعه مې په نيمه کې ورته پرېښوده، د خپل کتاب په ليکلو مې پيل وکړ، چې په پايله کې شاوخوا له يو کال وخت اخيستلو پس، ايله نن وتوانيدم کوم چې ستاسو لاس کې دی (زيارت په زيارت) تر نوم لاندې کتاب مې پرې وليکلو. خداى ج دې وکړي چې د ليکنې طرز او ترتيب مې څه ناڅه

(c) ketabton.com: The Digital Library

صحيح وي، مفهوم مې رسولی وي، زما له هيلې سره سم، وطن او ټولنې ته مو مؤثر ثابت شي. ددې ټولګې له لوستلو وروسته مو هيوادوال په ناپوهۍ سره زيارتونو کې په شرک، بدعت او خرافاتو کې ښکېل نشي، يا زما په شان د ملايانو په نوم کوډګرو، ټګمارانو، فالبينانو.... په بېلا بېل ډول ښکار نشي، پيسې ترې ونه شکوي، وخت يې ضايعه نشي. دغه راز کتاب کې به مو لوستي وي، يا به يې ولولئ، زما غوندې په نورو هېوادوالو ناروغانو مو د پخوانيو رواياتو يا زموږ او تاسو د ټولنې د ناسمو باورنو لمخې، د درملو په نوم ځينې کثيف، مطلق حرام او بې ګټې شيان ونه خوړل شي. له عقل او انسانيت نه لرې، بعضې کاروايۍ پرې انجام نشي. يا هم حداقل ددې ټولګې لوستل مې د لوستونکو لپاره په خپل صحت يې د شکر کولو باعث شي، هم بسنه کوي.

محمدنعيم وردګ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ناروغۍ لومړۍ حمله
(د جنسي غړو وهمناک پړسوب)

له نن څخه ۲۴ کاله وړاندې یعنې په ۱۳۷۹ لمریز کال چې شاوخوا د دوولس/ دیارلسو کلونو په عمر وم، پلار مې ایران کې و، سره له دې چې وړوکی وم، د دومره لویو مسئولیتونو جوګه نه وم، لکه را له غاړې شوي چې و، نه پوهېږم زموږ د هغه وخت کورني مجبوریتونه او که څه یې وګڼم؟ پس کولی مې شوی، کنه، د کورنۍ د مشر زوی، مشر ورور په صفت اړ وم، چې د مور په لارښونه او مرسته تر خپله وسه مې ګوډه ماته د کور د سرپرستۍ سربېره، د خپلې څمکې دهقاني هم کړې وی، همدا و چې د مني موسم و، په پټیو کې د ریبل شوې شفتلې نه مې له خپل توان سره برابرې ګویندې (د خره بار) جوړولې او کورته مې راوړې.

تېوله ورځ وچلېدم، شفتله مې رانقل کړه؛ مازیګر وروستۍ ګوینده وه، نسبتاً نورو ګویندو ته څه لویه شوه، ځکه شفتله لږه زیاته وه، خو دومره هم نه چې بله ګوینده شوې وی.

په دې وخت کې مو د کشرۍ خاله کوژده شوې وه، واده یې لا نه و شوی، یو ځوان لیور یې میلمه راغلی و، دا ځل مې نوموړی میلمه هم چکري راسره بولی و، کله مې چې ګوینده وتړله، شاوخوا مې وکتل، په بل چا مې سترګې ونه لګېدې چې راسره بار کړې یې وی، سره له دې چې میلمه نوی خېښ و، پاک او اوتو کړی لباس یې په تن و؛ مجبور شوم، د ګویندې د راسره بارولو مرسته مې ترې وغوښته.

نوموړی له ما ډېر مشر له قده لوړ قوي ځوان و. کله مو چې د خره شاته ورجګوله، ګوینده زما په طرف راولوېده، بیا مو هڅه وکړه، دا ځل هم زما زور ونه رسېد، خره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته د پورته کېدو په ځای زما په لور رازانګه شوه، که څه هم ښنګه مې چې وړاندې وويل، دا ځل ګوينده درنه وه، مګر دومره هم نه چې له يو بل کس سره په ګډه يې خره ته پورته نکړای شم. هېڅ نه پوهېدم چې ولې مې زور نه رسېږي؟

بزګران او کليوال خلک پوهېږي، د ګوينديو پورته کول يوه خاصه طريقه او چل غواړي؛ يو لاس د ګوينديو تر ګوينده چوب (لرګي) لاندې کېږي، بل لاس تر ګوينده تاوېږي، وړاندې چربل يا پړی نيسي، بيا يې پورته کوي، چې په دې بڼه اسانه په خره بارېږي. خو زه چې کله په دربيم ځل ورته متوجه شوم، ميلمه مو دواړه لاسونه تر ګوينده چوب لاندې کول، له ګوينديو يې لاس نه تاواوه. که څه هم اطرافي کليوال سړی و، طبعاً د ګوينديو په پورته کېدو او بارېدو به پوهېده؛ خو فکر کړم دا کار يې له دې امله کاوه، چې جامې يې خيرنې نشي.

همدا و چې د ګوينديو زور تيول په ما راتلو او هر ځل راباندې رالوېده.

خو بڼه و دی هم ستړی شو، په دې دربيم ځل مخکې له دې چې زه ورته ووايم، له ګوينديو يې لاس تاو کړ، په خره مو بار کړه. ده يې جامې ټک وهلې، ما په خره پسې ګوينده نيولې وه، رارون شوو.

د کور او ځمکې ترمنځ مو نسبتاً ډېره لار وه، د هغه سيمې خلکو ته معلومات شته، ځمکه مو صالح خيلو او کور مو انبوخاک کې و، تقريباً پنځه، شپږ کيلو متره فاصيله راځي تر نيمی (دليل چل) پورې چې راغلو، د پښو قات کې تناسلي غړي (مايې) مې څه درنه او پړسېدلي احساس کړل، خو لاس مې بند و، کتلی مې نشوی. کرار کرار يې دروندوالی او پړسوب زياتېده، ان تر دې چې د پښو حرکت مې يې محدود کړ، له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ميلمه شرمېدم، نشوی مې ورته ويلی چې ماته داسې مشکل راجوړ دی، دا ګوينده ونيسه.

د څه نورې لارې په وهلو سره داسې حالت ته ورسېدم، چې هم مې ګوينده تکيه کړې وه؛ هم مې ځان پسې راکاږه، که څه هم درد يې نه لاره، صرف ډېرې درنې شوې او زنګانونه پکې بندېدل، قدم نه ورسره اخيستل کېده.

دا مهال مو مورني بابا په خپل کور کې يو، دوه اطاقونه راکړي و، هلته اوسيدو، خپل کور مو په زاړه کلي کې و، زلزلې وران کړی و. خو بيا هم ځينې اطاقونه لږ پکې جوړ و، شفتله مې همغه زاړه کور ته وړه؛ چې راورسېدو ګوينده مې له خره واړوه، هاخوا کنډوالې ته ولاړم، چې ګنډه کې مې وروکتل، وضعيت مې ببخي خراب و، سره له دې چې درد يې لا هم نه کاوه، خو پړسوب يې ببخي زيات وو.

يقين وکړئ، د مايو (هګيو) کڅوړه مې د يو برابر ديګ يا چايبر په اندازه پړسېدلې وه. له وېرې او وارخطايۍ په ژړا شوم. ورغلم له مور سره مې راز شريک کړ، مور مې هم د حالت په ليدو ډېره وارخطا شوه، سم له لاسه يې سترګې رالندې شوې. خو دا چې يو خوا مې پلار ايران کې و، بلخوا قريب شپه راداخله وه، شفاخانې هم لنډې نه وې، نه د اوس په شان پرېمانه موټر و. پس طبعاً د هرې مور چې زما په شان جوړ، روغ مشر او دست يار زوی يو ناڅاپه داسې سخت او خطرناک ناروغ شي، د مورنۍ عاطفې له مخې د خپګان او وېرې په حد کې به يې د عاجلې درملنې په پار هر خوا ډېرې لالهانده منډې وکړي. په هېڅ صورت نشي کولی چې تر سهاره يا هم ډاکټر ته د تګ زمينې تر مهيا کېدو آرامه کيني. دغه و چې زما مور هم په لمړي قدم کې زموږ په ديوال شريکه ګاونډۍ (..... انا) چيغه ګډه کړه، الله ج دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وبښي ډېره مهربانه او د وخت تجربه کاره ښځه وه، نه پوهېږم چې زما ناروغی ته يې څه نوم ورکړ؟ مور ته مې يې ووېل: جنسي غړي يا پړسېدلي اندامونه يې د غوايه په تازه او تودو خوشايو کې پټ کړه.

سربېره ددې چې زه له ډېر وړکتوبه، د داسې مردارو شيانو په وړاندې خورا حساس وم؛ زښته زياته کرکه به مې ترې کېده، هېڅ مې اروا نه منله، چې په بدن مې لانده خوشايه کېږدم.

خو بدبختانه بله لاره نه وه، زموږ د دوستانو له جملې، د معلم حضرت الله، خدای ببښلي او هر چا په غم شريکه مورکۍ مو په جريان کې واچوله، چون موږ مالداري نه لرله، دوی به تل غواوې او د ځمکو د قولبې لپاره جوړه غوايان ساتل، يو ساعت وروسته يې په يوه وړوکي تش کې ښه ډېر تازه او ګرم د غوايانو خوشايه راولېږل، د شپې له ډوډۍ خوړلو وروسته مې مور په دهلېزه کې د توشکې په سر، د ترپال ټوټه راته هوار کړه؛ له پاسه زه پرې څملاستم، کم او زيات نيم من خوشايه مې يې په مايؤ او سپاخه راکېښودل، ښې يې پکې پټې کړې.

دا چې يو خوا خپله مائې ډېرې پړسېدلې وې، بلخوا نژدې نيم من خوشايه شول، ټوله شپه لکه د غولکې (لندې) لاستی دوه شاخه پروت وم.

دا يې هم په هر حال ډېر بد بوی يې لګېده، تر سهاره مې سترګې پټې نه کړې، سهار مو چې خوشايه لرې کړل، د شيانو پړسوب په همغه خپل حال و، هېڅ کومه بهتري نه وه پکې راغلې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپین کلینک

د خوشیو د شپې له تېرېدو او بې نتیجه ګۍ وروسته یې، سهار مو چې چای وخواړه، مور مې د سیدآباد ولسوالۍ اړوند شنیز په سیمه کې د سپین کلینک په نوم روغتون ته بوتلم، هغه وخت سرک خراب و، نوموړی روغتون زموږ له کوره د موټر په مزل تقریباً یو ساعت یا له دې هم لرې و. د نوبت په رارسېدو سره د ډاکتر معاینه خانې ته ورننوتلو، چپرکټ کې پرېوتلم، ډاکتر مې ناڅاپه پرتوګ وښویاوه، تناسلي غړي مې یې لوڅ کړل، دا چې یو خوا ماشوم وم، بلخوا کلیوال شرم ګیر هلک وم او نه هم له دې مخکې د داسې واقعې سره مخ شوی وم.

د پرتوګ ښویول د ټوپک د ډز غوندې بد راباندې ولګېدل، زر مې لاسونه ورواچول، واپس مې راکش کړ، په ژړا شوم، له چپرکټ نه د راښکته کېدو هڅې مې شروع کړې، ډاکتران دوه شول، په زور یې وکتلم، د بستر یې راته ووېل، ما لا هم ژړل، مور ته مې وېل: کور ته ځو، بستر کېږم نه.

مور مې سره ددې چې سم یې راسره ژړل، کله به غوسه شوه، کله به یې دلاسا کولم، له مور سره په جنجال مې ډاکتران هم راته په قهر شول.

بالاخره بستر یې کړم. سربیره له دې چې د هر ځل پرتوګ ښویولو سره مې د چا خبره له شرمه غوښې توئېدې، د ډاکترانو سره مې جنجال کاوه، خو دوی په زور و، که په رضا خپل کار مخ ته وړه. له پړسېدلو تناسولي غړو یې سپینه طبي بنداژ ته ورته کشي لته کلکه راوپیچله، فشار یې پرې وروړه او ورسره یې عفونت ضد دواګانې راته شروع کړې، تر پنځه ورځې دوا استعمالولو وروسته ښه شوم؛ د مایو کڅوړه کې ټولې شوې اوبه ووتلې، تقریباً خپل نورمال حالت ته ورسېدې. په شپږمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځ يې له بستر نه راويستلو، د کور لپاره يې يوه نسخه دوا راته وليکه، په ټوله خوشحالۍ له شفاخانې د کور په لور رارروان شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نعيم چوره دی

له بدمرغه د جنسي غړو په پړسوب او روغتون کې د بستر په خبرېدو سره مې کلي، کور کې آوازه راپسې خوره شوې وه، چې نعيم چوره دی. دا خبره د لويانو تر څنګ د همزولو او ملګرو په شمول مې، د ټولو غټو او وړو هلکانو تر غوږونو رسېدلې وه. درحالې کې چې ماته دا د چوره توب خبره هم ډېره له عيب او شرم نه ډکه ښکارېده؛ تنها ماته نه، ددې نورو هلکانو په اند هم يوه ډېره عيبجنه او شرماور ناروغي وه.

پس چا به چې د چوره توب خبره رايادە کړه، يا به په خپلو کې سره وپسنېدل، ځينو خو به له مسخنده دا کار کاوه؛ زما رنګ به له خجالته تک سور واوښت، ورسره په جنګ به شوم. که څه هم له روغتون نه ډېر خوشحاله راغلم، خو کلي کې د چوره توب هنګامې راپسې خورېدو بېخي ډېر خپه کړم؛ تر ماښامه مې له ځينو بې احساسه او شوخو هلکانو سره ناندرۍ پرې ووهلې، چې دوی به په يو او بل رنګ تمسخوري د چوره توب په تور تورنولمه، ما به له ځان نه دفاع کوله؛ چې ګواکي چوره نه يم.

د شپې هم هېڅ خوب نه راتلو، تر نيمې شپې مې دا چورتونه وهل چې څنګه د چوره توب نوم، يا دې هلکانو راباندې کړی شک له ځان نه لرې کړم؟ خو هسې مې شپه شبګيره کړه، هېڅ کومه معقوله طريقه مې ذهن ته رانغله.

سهار شو له چای خوړلو وروسته يعنې په دويمه ورځ چې له کوره راووتم، زما په سن يا څه لويو او وړو کليوالو هلکانو مو د تل په څېر د کلي منځ کې جال درولی و، وليبال يې واهه، دا چې زه له ناروغۍ مخکې هم د وليبالرو ددې يو ټيم ښه فعال غړی وم، نو همدا مې ډېره ښه موقع وګڼله، هېڅ قدم مې ونه نيوه، له ورسېدلو سره سم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ميدان ته ورښکته شوم، څنګه چې يو خوا ماشومتوب هسې هم د بېغورۍ دور دی، پرون که په هر حال وم، نن مې له خيال او فکره وتلي و، بلخوا مې په واليبال کولو سره هدف د خپل چوره توب په اړه د هلکانو ذهنيت بدلول و، ګويا چوره سړی خو سپورت او واليبال نشي کولی، زه چې داسې بې باکه ميدان ته ښکته کېږم، نو دا معنا چې چوره نه يم.

اما بدبختانه تر څو دقيقې توپ بازۍ کولو وروسته مې حالت بيا ښه نشو، د پښو قات کې مې درووند والی احساس کړ، سره له دې، څه وخت نور هم ميدان کې پاتې شوم؛ کله چې ميدانونه تبديل شول، زه د اوبو څښلو په بهانه ترې راووتم. کور ته چې راغلم، مور مې د وضعيت په ليدو هم خفه شوه، هم د راباندې پراته ګرد او دوړو نه پوه شوه چې واليبال يې کړی، چپلکې ته يې لاس کړ، يو څو يې رانه تېرې کړې، سم يې وسونګوم. سبا بيا د شنيز کلينيک ته ولاړو، کوم چې لمړی ځل مې درملنه پکې شوې وه.

لنډه دا چې د آته ورځې بستر په موده کې يې هر څومره خوارۍ راباندې وکړې، دا ځل د سپين کلينک درملنې هم کار ورنکړ، د تناسلي غړو پړسوب په خپل حال و، نااميده کور ته ترې راغلو، ترڅو کابل ته د تلو او په لويو روغتونونو کې د درملنې لپاره مو پيسې پيدا کولې، د کليوالو تجربه کارو ښځو او سپين ږيرو ډول، ډول درلميزې توصيې مو عملي کولې، مګر کومه پايده يې نه لرله، بالاخره کابل ته راغلو، کابل کې مو د دوستانو له جملې يوه زړه ښځه چې اوس وفات ده، خدای ج دې وبښي، راسره همکاره شوه، د وزير اکبر خان صحت طفل (ماشومانو روغتون) ته يې ور روان کړم. د روغتون دروازې ته په رسېدو سره مې له رنګ نه وينه وتښتوه، سترګې مې راډکې شوې؛ چون زه لکه نور معاشومان له پيچکاريو او ترخو دوګانو له خوړلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه وېرېدم؛ زما یوازینی ستونزه دا وه، چې د ډاکترانو لخوا مې د پرتوګ په ښویولو او جنسي غړو په لیدو ډېر زیات شرمېدم، ببخي مې له زغمه پورته وه. خو په هر راز ډاکترانو تر لیدني وروسته بستر خط راکړو، بستر خط په ما ډېر وغمېده، چې ګواکي بستر کې خو که پروت یم، دم ساعت به یو ډاکتر یا ډاکتره راځي، پرتوګ به مې ښویوي، عزت او ابرو به مې وړي.

همدا و له معاینه خانې چې راووتلو، بستر خط مې وشکاوه، د مور مې چې راپام شو، ډېره زیاته راته غوسه او وارخطا شوه، چې اوس به څه کېږي؟ خو راسره تللې تکړه سپین سرې انا باجورئته او هر چا سره په خبره پوه، قناعت ورکوونکې میرمن وه؛ واپس ډاکتر ته ورغله، څه عذر یې ورته وکړ، بل بستر خط یې ترې راوړ، پنځلس ورځې روغتون کې بستر وم، څنګه مې چې وړاندې ووېل، روغتون د ماشومانو لپاره ځانګړی و، نارینه نه و پکې، له هر ماشوم سره یې خپله مور پایواز وه، ډاکترانې یې هم اکثریت ښځې وې، دلته یې هم د عفونت ضد دواګانې او سیروم راته شروع کړل، ولې چې دوی زما ناروغي د وینې د چرک له کبله ګڼله، د دوا تر څنګ یې یو کش طبي نیکر هم راته توصیه کړی و، شاوخوا شل شپې مې روغتون کې تېرې کړې، کومه فایده یې ونکړه، نور ډاکتران هم پوه شول چې تشخیص مو سم نه دی او له دې هاخوا یې څه کولی هم نشوی، دغه و چې مور ته مې یې وویل: دلته یې علاج نه کېږي پېښور ته یې بوځئ.

واپس ناروغ خپل کور ته راغلم، پلار مې لا هم ایران کې و، بل مو داسې څوک نه لرل، چې پېښور ته د بېولو په اندازه مالي او فزیکي مرسته یې راسره کړې وی. که څه هم مورنی بابا مې ډېر مهربانه سړی و؛ ان خپل کور یې راسره نیم کړی وو، دغه راز خپله ځمکه یې نه لرله، د نورو خلکو ځمکې به یې په اجاره نیولې، له همغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځمکونه په لاس ورغلو حاصلاتو نه يې زموږ سره تر خپل نهايي وسه کومک کاوه؛ مګر دومره يې هم په تاوان نه و پوره، چې پېښور ته يې بېولی وی.

پس تر هغو چې پېښور ته د بېولو سړی او مالي توانائي مو پيدا کاوه، ډېر وخت ووتلو. خو الحمدالله ځنګه مې چې اولو کې ووېل، د شيانو پړسوب که ورځ تر بلې بدتر کېدو هم، اما له يو نيم وخت پرته چې پام به مې نه و، پښې به مې ډېرې جوختې او نژدې کېښودې، د ورانونو فشار به پرې ورغلو درد به يې وکړ، نور دوام دار درد يې نه کاوه، يو کش نېکر به مې آغوست، مکتب، باغ، جومات ته له تلو راتلو نه وم لويدلی، صرف په يو څه ډېر زهير وم، هغه دا چې ولاړ يا روان به وم، د پښو د قات په برابر لمن به مې په فوکانه وار ډول پورته ولاړه وه، په ډېره اسانۍ يې د خلکو توجو رااړوله، خاصتاً کله به چې باد مخامخ و.

مور مې دا حال نشوی زغملی، نه يې زړه صبر کاوه، پس تر خپله وسه، وسه هره ورځ به مې يې په يو نوعه نه، يو نوعه د صحت يابۍ هڅې کولې، که به چا کومه يوناني يا ګياهي دوا ورښودلې وه، يا به يې زيارت او ملا ورپه ګوته کړی و، په سبا به يې هغه خبرې ته د عمل جامې ورآغوستې.

چې په دې لړ کې يوه ورځ يې په ظاهر جان اخندزاده اودې راته وکړې، شين رنګی نيل يې راته دم کړ، د هر لمر خاته او لمر لويده په مهال به مې د اوداسه په لرلو او کلمې په ويلو سره تر ناروغو او پړسېدلو اندامونو تاواوه؛ شنې کرښې به يې پرې پاتې کېدې، څه غذايي پرهېز مې هم ورسره ساتلو، فکر کړم. يوويشت ورځې مې دا کار تطبق کړ، مګر کومه فايده يې ونکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيا يې د شنيز دره کې په دم او دعا مشهورو آغاصاحب خېلو اودې راته وکړې، دا هم همغه د ظاهر جان اخندزاده غوندې دم شوی نيل و، تقريباً په همغه طريقه کارېده. ددې له بې نتيجه ګۍ وروسته يې د شاه قلندر زيارتونو ته بوتلم، د يادو زيارتونو طريقه داسې وه چې ناروغ ماشوم به د خپلې نسبې او منجاورانو لخوا په زور د څو دقيقو لپاره تکې تنها پکې ايسارېده، دغه قيامت يې په ما هم تېر کړ، ښې بغارې مې پکې وکړې، خو له دې سره مې هم کوم درد دوا نشو.

د څو ورځو تر تېرېدو وروسته يې د خوات درې د ګلې په کلې کې يو فال کتونکې او تعويذ ګر ته وروستلم، فالي ويل: هلک باندې کوډې شوې، په ايستلو سره يې يوه توره چرګه او ورسره که څه هم اوس مې دقيق نه دي ياد، ولې چې يو خوا وړوکی وم، بل ډېر کالونه تېر شوي، اما دومره مې ياد دي چې د تورې چرګې سربېره نسبت زموږ وس ته، ډېرې پيسې يې هم وغوښتې.

مګر کله چې پوه شو، زما د مطالبې په اندازه پيسې نشته ورسره؛ له کوډو ايستلو پرته روانيږي.

پس په دې بهانه چې له لرې ځای نه راغلي ياست او يوه سياه سره او ماشوم يئ، زړه مې دربانديې وسوځېده، کني زه چې تاسو ته د کوډو د بې اثره کولو کوم تعويذ ليکم، دا د زعفرانو او آب شوې طلا په ګډ شوي، يا مخلوط رنګ ليکل کيږي، دا رنګونه دلته نه پيداکيږي، له مصر نه راځي، ډېر قيمتي او ندرت دي، دغه پيسې چې ما درنه وغوښتې، زه يې جيب کې نه اچوم، ايله واپس همدومره رنګ پرې وشي، چې تاسو ته يې مصرفوم، په عادي رنګ د ليکل شو تعويذونو خو د کوډو او طلسم په له منځه وړلو او خنثا کولو وس نه رسيږي. مګر اوس مو همداسې هم نشم ليږلی، د خدای ج

(c) ketabton.com: The Digital Library

قهر به وشي. په همدې راسر شته ۵۰۰ افغانيو يې قناعت وکړ، د کوډو د له منځه وړلو يا بې اثر کولو تعويذ يې راته وليکه، خوشحاله ترې راروان شو، فکر مو کاوه، چې د درملنې اصلي ځای مو نن پيدا کړو، کوم چا چې په ما کوډې کړې وې، مور مې لحظه په لحظه ښکنځل او ښېراوې ورته کولې، خپلو خپلوانو، ګاونډيانو کې به يې کله په يوه، کله بل کس د کوډې کونکي / کونکې ګومان راتلو، خو زمونږ د هيلې خلاف ډېرې شپې ورځې تېرې شوې، مګر په صحت کې مې کومه ذره ښه والی رانغی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېر نجس سړی يې

د زعفرانو او آب شوې طلاء په مخلوط شوي رنګ د ليکلي تعويذ نه مو له طمعې پرې کېدو وروسته، د وردګو اړوند دايمرداد ولسولۍ چتو په کلي کې د ملا خان محمد ډېر صفتونه او توصيفونه کېدل؛ چې ګويا د هر ډول ناروغۍ لپاره ټيک او پټرى دی.

لنډه دا چې ورغلو، ملا صاحب ته له لرې، لرې سيمو ډېر ناروغان راغلي و، خصوصاً هغه ناروغان چې ښېرانېدل، يعني پېريان به پرې ناست و، نوموړي پېرياني ناروغان به يې چې پايوازانو د ملا اطاق ته ورننيستل، ملا صاحب به په ښېلا، ښېلو سزاګانو رسول، څوک يې په لښتو وهل، د چا د ګوتو په قاتونو کې به يې قلم ورکړ، پرې تخته به يې کړې، همداسې نور قسما قسم يې مجارات کول؛ غږ يې بېرون انتظار خانې ته راتلو، د ناروغ کس به يې سمې چيغې پرې جګې کړې. البته د ملا په خبره او د خلکو په باور جزا ناروغ ته نه، بلکې په ناروغ ناستو پيريانو ته ورکول کېده، تر څو له ناروغ نه جګ شي، پس چيغې هم که هر څو د ناروغ له خولې وتلې، يا يې له درد څېره توره او شنه کېده، دا هر څه د پيرايانو حال ګڼل کېده.

د نوبت په رارسېدو سره يې زه هم اطاق ته ورننوتلم، څنګه چې د نوموړي ملا په اړه د سيمې په سطحه د عامو خلکو ذهنيت او يقين داسې و: چې علم غيب لري يا يې پېريان ورته وايي، کوم ناروغ چې ورشي، مخ کې يې کېني، د هغه وړاندې، وروسته ټول ګناهونه او اعمال ورمعلومېږي.

عيني حال کې ملا به هم په خپلو سکناتو او خبرو کې ناروغ ته داسې ښوده، چې ګواکې رښتيا هم په ټولو کړو ګناهونو او بديو دې خبر يم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دې کبله کله به چې کوم ناروغ ورغی، ملا به لمړی ښه پوچ او سپک ورته ووېل، ښکنځلې به یې ورته وکړې، چې ګویا ډېر لوی ګنهګار، بد عمله او رزیل انسان یې. ناروغ به سترګې ښکته اچولې وې، پټه خوله غلی به ناست و. چون وېرېدو، زړه کې به ورتېرېده، چې دا ښکنځل، بد او رد یې هم خیر، هسې نه اوس مې ددې پلار، ورور یا مور په مخ کې هغه پلانکی یا بستانکی ګناه رایاده کړي، په شرمو به مې وشرموي. ولې چې طبعاً هېڅ انسان بې ګناه نه دی، زما د لاس په لاس کې نیوه سره یې راته کړل: د کوم ځای یې؟ په ټیټ آواز او عاجرانه لهجه مې د خپل کلي نوم ورته واخیست: د انبوخاک!

ملا راغبرګه کړه: انبوخاکیه! ډېر نجس سړی یې.

په دې خبرې سره مې یې د تېر ژوند خپل ځینې نسبتاً لوی ګناهونه پرله پسې یاد ته راغلل، زړه کې راتېره شوه: ممکن د هغه یا هغه او یا هم هغه ګناه له وجې به راته وایي چې نجس سړی یې.

سترګې مې لا هم ښکته واچولې، غږ مې ونکړ، زړه مې دربېده، چې نور به څه وایي؟ مګر ښه و نور تحقیر مې یې ونکړ، د ناروغۍ په اړه مې یې وېل: ستا یوازنۍ دوا دا ده، چې څلور د پسونو سرونه په یو لوی دیګ بخار کې دومره پاخه کړې، چې ان هډوکي یې هم پکې وشړېږي (نرم) شي، بیا یې له دیګ بخار نه راوباسئ، په یوه آونګ کې یې غوښه او هډوکي یو ځای د آونګ په سوټي دومره ووهئ، ترڅو چې ښه سره حل او مخلوط شي، وروسته د څلورویشتو ساعتونو لپاره د پښو له ګوتونه د نامه تر غوټۍ ټول ځان پکې پټ کړه، همداسې دویمه، دریېمه ان تر پنځو میاشتو هره میاشت باید یو ځل دا کار تکرار کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه راز له مورړ سره مو يو سپينږيری کليوال هم تللی و، سترګو يې ديد نه لاره، هغه ته يې ووېل: يو دانه بوبوتتی (هدهد) ووله، بيا يې ځلويښت ورځې تر يوه تيږه لاندې کړه، چې ښه وچ شو، مابنوکه يې ترې غوځه کړه، سلايي ترې جوړ کړه، د سلايي تر جوړولو وروسته، له ځلورو بېلو بېلو لارو يو موتی خاورې راټولې کړه، د اوو ځاه ګانو په اوبو يې خيشتې کړه، بيا يې لمر ته کېږده، چې ښې وچې شوې، اونګ کې يې ميده کړه، ځلويښت هفتې سترګې پرې تورې کړه، ديد به دې پيدا شي.

يو بل کس چې ورور يې ايران کې ديدو (لنډغر) شوی و، کورته نه راتلو، ملا تعويذ ورته وکړ، د استعمال د ترتيب او توصېې په پار يې ورته ويل: دا به د يوې لوې ونې تر ټولو جګ شاخ کې راځوړند کړې، څومره يې چې زيات شمال وهي او خوځوي، همغومره به دې د ورور توجه د وطن په لور زياته او زر به کور ته راشي.

همداسې بيلا بېلې دواګانې او طريقې يې خلکو ته ښودې.

زما د دوا جنجال ډېر و، نه مو داسې ديګ بخار پيدا کولی شوی، چې ځلور د پسونو سرونه پکې ځای وی، بلخوا مياشت په مياشت تکرار يې هم لانجه مند و، همدا و چې ددې دوا کول هغه وخت رانه پاتې شول، څو کالونه وروسته د سهوليت او امکاناتو په مهيا کېدو سره مې مور دا ارمان هم په زړه پرې نښود، د نوموړي ملا له لارښونې سره سم، د پسونو د سر دوايي يې هم يو ځل راباندې تطبيق کړه، خو دا چې کومه ذره ګټه يې ونکړه، تکرار يې هم ورته بې فايدې ښکاره شو، دغه و چې نور ترې تېره شوه.

معنا د ناروغۍ په لمړيو مراحلو او مياشتو کې تر هغه چې پلار مې له ايرانه راتلو، يا مې پېښور ته د تلو زمينه مساعدې ده، تر خپله وسه همدې خپل چارچاپېر او سيمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې مو د درملنې په پار پورته یادو بېلګو ته ورته ډېرې نورې هیله بښوونکې او عقیدوي چارې تطبیقولې، ولې هېڅ شي پایده نه کوله، برخلاف ورځ تر بلې مې ناروغي لا زیاتېده.

دغه و چې د کال په تېرېدو سره د جنسي غړو د پړسوب سربېره، لمړی چپه پښه او بیا ښو میاشتې وروسته مې ښۍ پښه هم وپړسېده. په دې وخت کې مې پلار هم له ایران نه راغی، مګر پېښور ته د تلو وس مو لا هم نه لاره.

اما پلار مې د کابل په ډاکترانو یو ځل بیا راتاو کړم، شاوخوا شل شپې د ابن سینا صدري روغتون کې بستر وم، د ښار په بېلا بیلو برخو او باوري صحي مرکزونو کې یې معاینات راباندې کول، د ټولو معایناتو تر کولو وروسته مې هم ډاکترانو ته قاطع تشخص په لاس ورنغی، یوازې د شک او علایمو له مخې یې د (لیور سلېز) ځیګر د ناروغۍ تداوي راته شروع کړه، شل شپې وروسته په مرض کې د کوم مثبت بدلون د نه راتلو له وجې پوه شول، چې تشخیص مو ناسم دی، نور نو دوی ته هم کومه چاره نه وه ورپاتې. بالاخره غیرې مستقیم د خپلې ناکامۍ په منلو سره یې، دوئ هم پاکستان ته د تلو راته ووېل، یو وار بیا هم لکه یو کال وړاندې د کابل له صحي مرکزونو او ډاکترانو ناهیلي د کور په لور روان شو. نور نو تر هغو چې د زردالیو د باغ میوه مو پخېده او بیا مو پلورله په پیسو یې پېښور ته تلو، په دې هیله چې که پېښور ته له تللو مخکې مو الله ج په همدې خپل وطن یو سبب وکړي، یو ځل بیا مو ملایانو، زیارتونو، حکیمانو..... ته مخه کړه.

خو ښنګه چې د تېر یو کال په جریان کې د خپلې سیمې او نژدې منطقو زیارتونه، ملایان، کوډګر، فال بینان، ټګان او حکیمان... مې مور راباندې راکتلي و، پلار مې،

(c) ketabton.com: The Digital Library

<u>زيارت په زيارت</u>

د هېواد د لرې ولاياتو او سيمو په سطحه چېرته به چې چا د کوم زيارت، ملا، حکيم.... صفت ورته وکړ، په سبا بله ورځ به پسې ور روان شوو.

تاسو راځئ ملګرتيا مې وکړئ، په نوبت سره يې د هر يوه کيسه درته راخلم، خورا عجيبې غريبې به در واوروم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفاء بخشه چينه

له پلار سره يو ځل بيا ملايانو، زيارتونو... ته د مخه کولو په بهير کې لمړی د غزني زيارتونو ته لاړو، که څه هم د شيانو او پښو پړسوب به مې نسبت ژمي ته اوړی زيات و، خو په اوړي کې به يې درد نه کاوه، د يخ موسم په رارسېدو سره به يې درد هم شروع کړ، دا مهال هم تقريباً ژمی تېر و، اما لا هم شپې ورځې يخې وې، زما په بدن يې اثر پروت و، پښې مې خوږېدې، له ټککو پرته نشوی ګرځېدلای، ممکن ليدلي مو وي، د غزني زيارتونه يو له بل نه ډېر لرې او هر يو يې جلا، جلا د دنګ غره په سر دی، تر کوم ځايه به چې موټر ورختلی شوی، موټر کې به ورغلو، له هغې وروسته به د ټککو په مرسته کرار کرار په ډېر زحمت ورختلم، يو ځای خو مې ښخي له وس تېره شوه، بيا مې پلار شاه راته ووهله، په شاه يې وروخېژوم، د نوموړو زيارتونو له جملې يو يې د پيريانو په زيارت مشهور و، اکثريت پيرياني او اثري ناروغان ورته راتلل، نه پوهېږم چې اوس به يې هم همغه قاعده وي کنه؟ څنګه مې چې وړاندې د شاه قلندر د زيارت کيسه وکړه، ددې زيارت د کولو اصول او ترتيب هم داسې و، چې ناروغ کس به پرته له پايوازه تک تنها د څو دقيقو لپاره په توره تياره زيارت کې ايسارېده، ځينې کسان تکړه و، څه به نه پرې کېدل، واپس به له زيارته جوړ راووتل، خو په ځينو کسانو پسې به چې دروازه رابنده او توره تاريکي به يې ځان يوازې ايسار احساس کړ، چيغې به يې کړې ان تر دې چې له ډېرو چيغو به يې نفس پاک ودرېده، بې هوشه به شو، پس له هغو به يې دروازه ورخلاصه کړه، بې حاله په دوو، دريو کسانو ځنځولی به يې له زيارت نه راويست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

عام باور دا و، کوم څوک چې پیریاني، صوبیاني نه وي یا مورزادي، له وړوکوالي اثري مشکل ونه لري؛ په زیارت کې د ایسارېدو په مهال هېڅ ستونزه نه ورپېښېږي. واپس جوړ او روغ ترې راوځي، ولې کوم کسان چې یاد مشکلات یا ناروغی ولري، په زیارت کې د بندېدو، په وخت د زیارت لوی او زورور پېریان حمله پرې کوي، لمړی په کس یا ناروغ باندې ناست پېریان او جنیات رانیسي، زیارت کې یې تړي او بیا یې د چا خبره شنو لښتو ته اچوي، دومره یې ټکوي، چې په نتیجه کې یې په ناروغ باندې د ناستو پیریانو د چیغو له وېرې ناروغ بې هوشه کېږي، ګواکي فقط له خولې د ناروغ راوځي، کني نور واقعیت کې دا چیغې ناروغ نه بلکې په ناروغ ناست پېریان وهي، کوم چې لاسونه او پښې تړلي د زیارت د پېریانو تر وهلو او ټکولو لاندې دي.

لنډه دا کله چې ناروغ له زیارت نه تر رایستلو وروسته په هوش راشي، نور نو د عامو ذهنیتونو له عینکو ناروغ کس، هغه زیارت ته تر ننوتلو مخکې ناروغ نه دی، مانا پېریان، صوبیان، کافر، مسلمان یا هر قسم جنیاتو چې راګیر کړی و، زیارت کې د نیکو او ډېرو زورورو جنیاتو لخوا ترې جلا شول او ښه جانانه سزا هم ورکړل شوه، ترڅو اینده کې هم نوموړي کس ته د ورتللو او ځورولو جرئت یې ونکړي.

والله علم زیارت کې د ځینو کسانو د لوېدو او بې هوشه کېدو راز به څه و؟ طبعاً هر څوک به د خپل فکر، پوهې او عقیدې اړوند بېلا بېل تعبیرونه ترې لري.

ولې زه چې فکر کوم، د یاد زیارت په اړه له وړاندې ډېر وهمناک ذهنیت خپور و. کوم خلک به چې ورننوتل مخکې له مخکې به یې مورال له لاسه ورکړی و، پښې به یې لړزېدې، په ډېر وهم او ترس ورداخلېدل، پس د کومو کسانو چې عصاب کمزوري و، یا یې رواني ستونزې لرلې، د دروازې پسې رابندېدو او زیارت کې د تیاره کېدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مهال يې ذهناً ډېرې وحشتناکې بلاوې او پېريان په ځان باندې د حمله کولو په حال کې تصورول. همدا وه چې لمړی به يې له ډېرې وېرې په ټول زور چيغې وهلې، بالاخره عصبي شوک ته تلل او بې هوشه کېدل. چون زه خپله چې هېڅ جنياتي ستونزې مې هم نه لرلې، له ورننوتلو مخکې ډېر سخت ترې وېرېدم، له ډاره مې زيارته له ننوتلو وړاندې، سره د سختې مريضۍ او تکلف مې لمړی د کوزې په يخو اوبو اودس او بيا دوه رکعاته لمونځ وکړ، خو لا هم په توره تياره زيارت کې د ايسارېدو په مهال مې ګرد چاپېر رانه تاو ډېرې خطرناکې بلاوې او پېريان تصورول، که څو شېبې نور دروازه نه وی خلاصه شوې، زما هم کار خلاص و.

که څه هم زياتره خلک لا هم د ډېر زورور زيارت په صفت په ټول احترام ورته قايل دي، ډېره قوي عقيده پرې لري، پس طبعاً د دوی د پاخه باور او عقيدې سره ناسم زما نظر به درونډ پرې تمام شي، له دوی ببښنه غواړم.

دغه راز يو بل زيارت ته ولاړو، چې دې هم په يو ډېر جګ غره کې موقعيت لاره، د نوموړي زيارت له ګومبتې لږ ښکته يوه چينه وه، ناروغان به له زيارت کولو وروسته راتلل، چينه کې به يې حمام کاوه، ځکه د زيارت کوونکو د عقيدې له مخې ددې چينې اوبه عادي اوبه نه وې، شفاء بخش وې، د حمام په کولو سره يې له بدن نه هر نوع مرض مينځل کېده.

زه چې يو خوا ډېر ستړی او مريض وم، بلخوا د يخ په وړاندې ډېر حساس وم، دردونه مې يې زياتول، دا موسم او د چينې اوبه هم ډېرې يخې وې، ومې نشوای کولای، چې حمام پرې وکړم، صرف مخ او لاس مې پرې پرېمنځل، په لندو لاسونو مې سر، ګېډه او تر ګونډو پورې پښې مسح کړې، دغه راز ځينې نورو سختو مريضانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ښځو چې حمام به یې نشوای پرې کولای، یوازې مخ او لاسو به یې مینځل، نور بدن یې په لندو لاسونو مسح کاوه. خو ډېری کسانو ته بیا دې سپک کار خوند نه ورکاوه، یا یې یقین نه کېده، چې یوازې د لاس، مخ په مینځلو او نور بدن په مسح دې، د چینې د ابو له پوره فیض او برکته برخمن او شفایاب شي.

دا و چې لباسونه به یې ورته ویستل، په همدې شنه یخه کې به یې د چینې په یخو زنګکي اوبو کې ځانونه ورواچول، یا به پکې کېناستل، یوخوا یې له ډېره یخه ته وا ساه وځي، لویې لویې سلګۍ به یې کولې، بلخوا به یې ډکه ډکه لوټه یخې اوبه په سر تشوې.

دغه راز په نورو زیارتونو کې هم الله ج دې مغفرت وکړي، زموږ په شمول خلکو په بېلا بېل ډول آزاد او ښکاره شرک، بدعات او خرافاتي ناروا اعمال تر سره کول، د الله ج په ځای له زیارتونو شفا غوښتل کېده، ناروغانو د سجدې په بڼه خپل تندي په قبرونو لګول، شناختو کې میخونه وهل کېدل، مړیو ته مو تیرې ورټکولې، په قبر د چارپېرې پنجرې داخل ته پیسې ورغورځول کېدې، د زیارت په سر ایښې مالګه څکل، وینه تویول، شمعې بلول او ډېری داسې نورې نامشروع کړنې ترسره کېدې، له بده مرغه تر کومه چې خبرېږم، لا هم همغه زوړ ملا او زړې تراویح دي. خو په هر صورت لنډه دا چې غزنې کې مې ټول ټال شپږ، اوه زیارتونه وکړل، مګر د روپۍ درد مې پرې درمان نشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شينوارو شپه

د غزني له زيارتونو څه وخت پس د ميدان وردګو اړوند نرخ ولسوالۍ ته روان شو، ځکه چې هلته د ملا ګونګي په نوم يو ډېر مشهور ملا و، زيات صفتونه به يې کېدل، ان ويل کېدل به چې پېريان يې تابع دي، د همغه په مرسته د هرې سختې ناروغۍ لپاره ټيک او پټرۍ دی، د ناروغ اړتيا ته په کتو، تعويذ کوي، کوډې اوباسي، دم کوي، که ضرورت وي ګياهي درمل هم توصيه کوي.

خلاصه کله چې ور ورسېدو، د ملا صاحب د کلا د دروازې تر مخ ډېره زياته ګڼه ګونه وه، خلکو نارينه او ښځينه هر ډول ناروغان ورته راوستلي و، ډېرې ناروغان به چې د ملا له تعويذ خانې راووتل، ګوډۍ به پرې شوې وې، خو په ټولو کې جالبه دا وه، د يو نفر د ملا مهرې (شمزۍ) خوړېده، په خپل نوبت د ملا اطاق ته له وررننوتلو وروسته چې راووتلو، د يوه لاس لپه يې د بل لاس په لپه نسکوره نيولې وه، لکه ډېر مهم څه يې چې پکې نيولي وي او هر قدم يې په ډېر احتيات او بسم الله اخيست.

چې پوښتنه مو ترې وکړه، ملامت نه و، ملا صاحب د مرغۍ يوه نازکه او وچه کلکه پښه ورکړې وه، ورته وېلي و چې:

ستا دوښمن په تا باندې ددې مرغۍ په پښه ډېرې قوي کوډې کړې، تر هغو چې دا د مرغۍ پښه سلامته وي، ته به هم نور جوړ وې، يوازې ملا به دې لږ شخوالی او درد لري، اما که د مرغۍ پښه ماته شوه، نور ستا ژوند هم مکمل ختم دی، زر يې يوسه له شړشم تيلو په ډک يو بوتل کې يې واچوه، تر څو نرمه وي، چې ماته نشي.

په دې خبره چا وخندل، چا د همدردۍ له مخې نڅه، نڅه ورته وکړل، سرې ولاړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ ته ان تقریباً په درېو بجو نوبت راغی، اطاق ته یې چې ورننوتم، څنګه یې چې نوم ملا ګونګی و، رښتیا هم ګونګی و، په خبره یې سړی سم نه پوهېده، تر ډېره یې د لاس په اشاره خلک پوهول، کوم کسان یې چې نه په ژبه پوهېدل، نه په اشاره، د هغوی لپاره به بیا یو بل داسې کس ور وړاندې شو، چې په ژبه یا اشاره یې پوهېده، ترجماني به یې وکړه. موږ ته یې ووېل: لمړی ولاړشئ، غزني کې به د شمش بابا زیارت وکړئ، له زیارت کولو وروسته ماته راشئ.

وریاده مو کړه چې: د شمس بابا زیارت مو څه وخت وړاندې کړی.

خو هغه یې ونه مانه، یو ځل بیا یې ورولېږلو، له زیارت کولو پس د دویم ځل لپاره چې ورته راغلو، ملا اسمان ته د سترګو نیوه په حال کې څو شېبې له ځانه سره وپسنیده، داسې یې ښوده چې ګویا له پېریانو سره لګیا یم، یا د ناروغ د تداوۍ په اړه مشوره ورسره کوم. وروسته مې یې پلار ته مخ ورواړاوه، په نیمه، نیمه خبرو او د لاسونو په اشاره یې څه ورته وېل، د پلار مې سم سر نه پرې خلاصېده، ښه و یو بل سړي د مرستې په پار راودنګل، وېل یې: آغا صاحب وایي چې د ننګرهار ولایت په شینوارو ولسوالۍ کې لمړی د پلانکي صاحب زیارت ته ولاړ شئ، (ښه غواړم، پلانکی مې ځکه ولیکه چې وخت وتلی، د هغه زیارت اصلي نوم رانه هېر دی، منم ښه خو دا وه، چې د هغه زیارتونو، سیمو، کلیو او ځینې کسانو نامونه او دقیق پتې مې باید دلته راوړې وی، مګر څنګه مې چې لمړیو کې ووېل، یو خوا ډېر وخت وتلی، بلخوا زه هم هغه وخت ماشوم یا نو ځوانی ته نارسېده شاوخوا ۱۵ کلن هلک وم، دومره حساس نه وم، نه مې خوا خاطر کې تېرېده، چې دا هر څه به یوه ورځ د خاطراتو یا هم خپلو هېوادوالو د عامه پوهاوي په پار لیکم او د کتاب ښه به ورکوم، نو باید نومونه او پتې یې صحیح یاد کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا و چې د ځينو دقيق ادرسونه او نومونه مې له ياده وتلي، ولې بيا هم تر کومه چې ممکن و، ان شاءالله هڅه کوم ترڅو د کتاب راتلوونکو صفحو کې نورې خاطرې په دقيقو پتو او د فاعلينو په خپلو نامونو سره يې راواخلم)

خو په هر حال د ملا ترجمان زياته کړه: د پلانکي له زيارت کولو وروسته به د شپولي بابا زيارت ته ځئ او شپه به پکې کوئ، د سهار تر لمانځه پورې به همغلته اوسئ، په دې سره به دې د زوی له بدن نه دا ظالمه ناروغي لکه د باد سلی په هوا شي؛ ستاسو يوازينی لار همدا ده، له دې پرته بله هېڅ درملنه او دوا نه لري.

په همدې خبره د ملا له اطاق نه راووتلو، تر دروازه بهر له کومو خلکو سره چې د انتظار په مهال اشنا شوي و، دوی مې له پلار نه د ملا د راته ښودلي اعلاج پوښتنې کولې، پلار مې د ننګرهار په شينوارو ولسوالۍ کې زيارتونو ته د لېږلو مو يې ورته ووېل. په دوی کې ځينو ټينګار کاوه، چې حتماً ورشئ. يو به وېل: پلانکي ځای کې ددې ملا په دم او توصيه د شلو کالونو شل وګرځېده، بل به وېل: سرطان ناروغ ورسره روغ شو، دغه راز چا وېل: يو ناروغ ته يې په هند کې ځواب ورکړی و، د يوه تعويذ سره يې جوړ شو. په دې سره يې زموږ عقيده لا هم پرې پخه کړه، دوې شپې وروسته ننګرهار ته روان شو. جلال اباد کې مو د شينوارو د ولسوالۍ د موټرو اډه راپيدا کړه. د يوې سراچې ډرېور ته مو د دواړو زيارتونو نوم واخيست او د ورتلو مو ورته ووېل.

نوموړی بلد و، زيارتونه ورمعلوم و، وېل يې: ياد زيارتونه له يو بل نه خورا لرې دي، يو خو ښځي ډېر جګ ان توره بوړه کې دی، هغه سيمو ته ليني موټر نه ځي، بايد دربس يې ونسئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلار مې ترې وپوښتل: دربس په څو ځې؟

ډېرې زياتې پيسې يې ووېلې، له وردګو تر ننګرهاره زموږ دومره کرايه نه وه لګېدلې، لکه ده چې غوښته، هاخوا له دوو نورو ډرېورانو سره وغږېدو، دوی هم همدومره لوړه کرايه ووېله، پوه شو چې حتماً ځای لرې دی، لمړي ډرېور چالاکي نه کوله، له همغه اوليني سره سپاره شو، رښتيا ډېره لار وه، سرک هم ډېر خراب او خام و، بلخوا تول کوتل و، لنډه دا چې د اوړي په اوږدو ورځو کې يې ايله په دريو بجو لمړي زيارت ته ورسولو، ياد زيارت په يوه ډېر لوړ غره کې د يو زاړه غريبانه کلي په منځ کې موقعيت درلود، له پاسه پرې ولاړو لمر وهلو ورستو شناختو، بې شمېره رنګار رنګ زړو بيراغونو له مخې ډېر پخوانی، د تېرو هيرو زمانو ښکارېده، عين حال کې ډېر نور ناروغان هم ورته راوستل شوي و، چې اکثريت يې رواني مريضان يا ليونيان و، موږ هم څو ځل ترې تاو راتاو شو، د صحت يابی ډېرې دعاګانې مو وکړې، د زيارت له ړنګې څلور ديوالي چې راووتلو، هاخوا د ونو تر سيوري لاندې، د رنو اوبو د لښتي په غاړه يو غريبانه مسجد و، ديوالونه يې نه لرل، هسې لږ ځای يې هوار کړی و، دنيم متر په لوړولي سره يې چارچاپېر د تيږو ګرد ګاټي ترې تاو کړي و، مخامخ يې وبدلی فوزی درولی و، د محراب ځای يې پکې جوړ کړی و، له پاسه د ونو څانګو هم سيوری پرې جوړ کړی و، هم يې د چت رول لوباوه، ماشومان پکې ناست و، سپارې يې مخ ته نيولې وې، مخ او شاته يې ټالونه ورسره وهل، په زوره زوره يې سبقونه ويل.

له لمانځه کولو وروسته بيا په خپل دربس کړي موټر کې کيناستو، د دعا په کولو سره، د شيولي بابا د زيارت په لور روان شو، که څه هم غرونه او خوړونه و، لارې ډېرې خرابې او خامې وې، مګر بيا هم موټر نسبتاً تېز تلو، چون ډرېور د همغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرنيو سيمو و، له خامه سرکونو سره عادت و، شاوخوا تر يو ساعت مزل وروسته، قضا مازيګر يې د يوې غونډۍ په سر موټر ودراوه، لاندې کم او زيات، د يونيم کيلو متر فاصيلې په لرې والي سره، له يو لوی خوړ هاخوا د بل غره په لمن کې يې يوې لويې هديرې ته لاس ونيوه، ويل يې:

هغه د هديرې په منځ کې چې ښېله چته څلور ديوالي کوټه ښکاري، همغه د شپولي بابا زيارت دی، موټر له دې وړاندې نشي ورتللی.

ترې راښکته شو، ډرېور مو يې د کرايې په ورکولو سره رخصت کړو، مور پلي زيارت ته ور روان شو، زما خاص شيان او پښې خو هسې هم پړسېدلي او درانه و، سم نشوی تللی، موټرو کې اوږدو سفرونو به يې ښېخي وضعيت خراب کړ، په دې ورځ هم ټوله ورځ موټر کې ګرځېدلی وم، پړسوب، دردونه او د عضلاتو شخوالی مې ډېر زيات و، خورا په سختۍ تر زيارته لاړم، چې کتل مو يوه ډنګر تک تور لوغړن سپينږيري منجاور يې د زيارت د وره په مخ کې جوړې کړې سپاچه ګۍ نه خپل لمڅۍ ټولاوه، د تلو په حال کې و، زمور د سلام د ځواب راکولو سره سم يې کړل: د زيارت کوئ؟

پلار مې ورته ووېل: هو دا زوی مې ناروغ دی.

سپينږيري کړل: ښا! ورننوځئ زر زر مو زيارت وکړئ، چې ناوخته ده.

پلار مې ورغبرګه کړه: مور زيارت کې شپه کوو.

د سپينږيري منجاور چوغۍ سترګي وځلېدې، پلار ته مې يې په حيرانتيا سره وېل: ليونيان خو به نه يې، چې زيارت کې شپه کوئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلار مې کړل: نه ليونيان نه يو، يوه ملا راالېږلي يو، همداسې يې راته ويلي چې شپه به زيارت کې کوئ.

منجاور وېل: دا ځايونه درانه دي، شپه نشئ پکې کولای وېرېږئ، صرف ورننوځئ زيارت وکړئ، نور ولاړ شئ، که شناخته څوک مو نه وي، کوم مسجد کې شپه وکړئ.

پلار مې ورته کړل: دومره زحمت مو تېر کړی ان له وردګو راغلي يو، شپه پکې کوو.

سپينږيري کړل: ما خو درته ووېل، چې دا ځای درونږ دی، شپه څوک نشئ پکې کولی، نور مو خوښه.

پلار مې بيا هم په خپله خبره ټېنګار وکړ، منجاور ته يې ويل: دا لمڅی (فرش) مه ټوله وه، د شپې به موږ پرې څملو.

خير دې يوسي. لمڅی يې پرېښود، له پاڅېدو سره يې وېل، زما کور لرې دی، کنه ډوډۍ به مې درته رالېږلې وه.

د مننې په کولو سره مو رخصت کړو، که څه هم موږ فکر نه و کړی، چې زيارت به په داسې وچو غرونو او غونډيو کې وي، چې هلته به نه کوم کور درک لري، نه دوکان، له دې کبله مو هېڅ خوراکي څه نه و راسره وړي، عيني حال کې همدا شېبه وږي هم و.

د منجاور له رخصتولو وروسته د زيارت چار دېوالي ته ورننوتلو، نسبتاً يوه لويه کوټه وه، د دېوالونو پېړړ والي او بارانونو ترې وږو خاورو له وجې د پسخو، کندو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کندو کېده یې، د ډېرې زمانې پرې تېرېدو شاهدي ورکوله، په منځ کې یې له عادي قبرونو سره په زیات توپیر لوی او د کوټې له غولي کم او زیات د ۸۰ سانتي مترو په لوړوالي جګ قبر و، په کوز او بر سر یې ګېډۍ ګېډۍ لسګونه شناختې ولاړې وې، بې شمېره لوی واړه، رنګا رنګ زاړه او نوي بیراغونه پرې رېږدل، د قبر له پاسه مات بنګړي، مالګې، شمعونه او زرورک پراته و، څلور طرفه اړخونه یې د سپینې خاورې (سپین خاوري) په وسیله خړوب شوي و، څنګه چې په خوا به کلیوالو ښځو د خپلو کورونو د خاورینو کوټو دیوالونه پرې سپینول. د څنګونو د خړوبوالي او له پاسه پرې پرتو ماتو بنګړیو، زرورکو داسې ښکارېده، چې ډېرې زړه ماتې، دردمنې او ارمانجنې ښځې هم ورته راځي، خپلو هیلو ته د رسېدو په پار پلونه پکې غوړه وي او دعاګانې کوي.

د منجاور لمځی مو د قبر دې یوه څنګ ته هوار کړ، که څه هم په دې څنګ کې د قبر له داخله یو لوی سوری هم راخلاص و. داسې معلومېده چې دغه سوری منجاور یا زیارت کوونکو قصداً جوړ کړی و، طبعاً کومه عقیده وي جنبه به یې لرله، د قبر بل طرف ته داسې پراخه او هوار ځای نه و، ترڅو هلته مو لمځی پکې غوړولی وی، مجبور شوو چې همدا د قبر له داخل نه د راوتلي تور سوري مخکې یې وغوړه و، له پاسه مو څادرونه پرې واچول، د ماښام لمانځونه مو وکړل، کرار کرار شپه پخېده لکه مجسمې پټه خوله توره تیاره کې بوخ، بوخ ناست و، څنګه مې چې وړاندې ووېل ښه په خوند وړي هم و، چون ان د ورځې په لسو بجو مو جلال اباد کې چای څښلی و.

ښه و اوړی و یخني نه وه، اما نسبتاً تېز شمال چلېده، د زیارت او له زیارت نه بهر د هدېرې د نورو قبرونو د بیراغونو ترپهار لګېده. منتظر دې ته و، چې د ماخوستن

(c) ketabton.com: The Digital Library

آذانونه وشي، زر لمانځونه وکړو، ولې چې د ماسپښين اودسونه مو ساتلي و، که ضايع شوي وی، دلته بيا د اودس کولو اوبه نه وې. خو څنګه چې د انتظار شېبې تل ډېرې اوږدې شي، په موږ هم هېڅ وخت نه تېرېده، بل طرف دا وخت د بيراغونو پېرکهار هم ډېر زيات و، د اذان غږ مو اخير هم وانه ورېده، خو له ساعت نه پوه شو، چې د ماخوستن د لمانځه وخت داخل دی، جګ شو، لمنځونه مو وکړل، ايت کُرسي او نورې کومې کلمې يا اذکار مو چې زده و، په ځان مو چوپ کړل، زه له قبر نه وېرېدم، خاصتاً د قبر له داخل نه د راوتلي سوري څخه، دا و چې د قبر خواته مې پلار څملاست، زه يې دې بلې خواته پرېوتم، خپلې، خپلې څپلۍ مو تر سرونو لاندې کړې، څادرونه مو راباندې کش کړل، څومره چې وخت وتلو، زما په زړه وېره ننوتله، خوب نه راتلو، پلار به مې خدايزده ويده و، کنه؟ خو چې ورته ځير به شوم، سترګې به يې پټې نيولې وې، کله به يې سر هم په څادر کې پټ کړ، ما هم هڅه کوله چې ويده شم، خو له وېرې خوب نه راتلو، چې سترګې به مې پټې کړې، فکر به مې کاوه، چې ټولې بلاوې زما په لور راروانې دي، يا مې له پښو او سر سره ناستې دي، اخير مې هېڅ له ډاره سترګې نشواى پټولاى، همداسې لوڅې سترګې پروت وم.

يو وخت چې شاوخوا لس بجې وې، زښته زيات تور کارغان (زاغان) راغلل، کغ او پوغ يې کېښود، په هديره يې دورې وهلې، کله به په دسته جمعي بڼه دومره راټيټ شول، هغه د فضاء کمه رڼا به يې هم رابنده کړه، ته وا د زيارت په چار ديوالي چت کېښودل شو. په پلار مې غږ وکړ: په دې توره شپه کې دا کارغان څه کوي؟

ممکن ده ته به يې هم په زړه کې تشويش يا څه وېره پيدا کړې وه، خو ماته يې وېل: دا سيمې ګرمې دي کارغان د ورځې نشي ګرځېدای، د شپې راوځي، پېښور او پنجاب

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې به هم ډېرې مرغان د شپې لخوا سېل سېل کرځېدل، په یوه سیمه کې به راټول شول، کغ او پوغ به یې واچاوه.

څه مې ونه وېل، مګر په خبره مې یې قناعت هم ونشو، زړه کې راتېرده: چې د شپې ګرځېده یې صحیح، اما په موږ یا دې زیارت ولې دورې وهي؟ ولې یو، یو ځل داسې یو ناڅاپه ټول راټیټ شي، چې سم تپ تور راجوړ کړي؟

کارغانو څو دقیقې د زیارت په سر دورې ووهلې، ښه وکغېدل، ټېټ او هسک شول، له څو شېبو وروسته کرار کرار کمېدل، بالاخره بېخي یې غږ ورک شو.

د کارغانو له تلو یو ساعت وروسته، په داسې حال کې چې دواړه څنګ په څنګ پراته و، پلار به مې که ویده هم نه و، سترګې به یې پټې کړې وې، مګر ما لا هم له وېرې سترګې نشوای پټولی، همدا و چې ناڅاپه مې د زیارت د څلور دیوالي د پسخو په سر د اور لمبې تر سترګو شوې.

زر مې په پلار غږ وکړ: نانکه! نانکه! ویښ یې؟ دېوالونو اور واخیست.

پلار مې ترڅو ورته متوجه کېده، لمبې ورکې شوې، ده چې څه ونه لیدل، ماته یې ویل: مه وېرېږه اور نشته، وهم دې کړی، یا به له کومې خوا د موټر د چیراغونو رڼا ورته برابره شوې وي، تاته داسې ښکاره شوې، لکه دېوالونو چې اور اخیستی وي، که رښتیا اور وی، ما به هم لیدلی و، وېرېږه مه ارام ویده شه هېڅ خبره نشته.

خو دا چې ما لمبې ښې سمې ولیدې، هېڅ شک مې نه پکې لاره، د نانک په خبرو مې ذره تسکین نه کېده، وېره مې لحظه په لحظه زیاتېده. مګر دا چې زړه مې لړ درزېده، که ډېر، هېڅ چاره نه وه، څه مې کړي وی؟ صرف نانک پورې مې ځان ښه وچسپاوه،

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دې پېښې وروسته د نانک په کسو کې هم تر ډېره ستوري ځلېدل، لوښې سترګې پروت و. څه وخت پس چې ورته متوجه شوم خدايزده ويښ به و که ويده؟ خو بيا يې سترګې پټې وې، لږ ځنډ وروسته يې سر هم په څادر کې پټ کړ، شېبه په شېبه به ځکه ورته متوجه کېدم، کله به يې چې سترګې لوښې وې، څه زيات زړه به مې پرې تکيه و، دده د سترګو او سر په پټولو سره به زما ويره لا زياتېده.

نور خو وخت نه رامعلومېده، په لاس مې له هغه پخوانيو ايراني کاسيو ساعتونو يو ساعت و، د هرې ګړۍ په پوره کېده سره به يې په ټيټ غږ يو چنګ آواز کاوه، په همدې مې وخت معلومه ؤ، ان د دولسو بجو زنګ مې يې هم واورېده. نه پوهېږم څو دقيقې به ترې تېرې شوې وې، چې د پښو طرف ته مو د کوټې په کونج کې ډېر ستر اور ولګېده، فوراً مې په پلار منګولې خښې کړې: نانکه! نانکه! کوټې اور واخيست!

زر يې څادر له سره لرې کړ، د اور په ليدو يې لمړی پښې راټولې کړې، بيا پسې راکيناست، اور دا ځل د ديوال په سر غونډې د سترګو رپ کې ورک نشو، څو شېبې يې دوام وکړ، خو ښه و، دې خوا رانغی، لکه تناره کې يوازې همغه کونج کې يې لمبې تاو راتاو شوې، له څو لحظې تاوېدو وروسته د فضاء په لور پورته شوې، زما خو هسې هم مخکې له مخکې وضعيت خراب و، خو دې پېښې مې پلار هم سم ووېراوه، ورته وېل مې: ځه له دې ځای نه وځو.

مګر ده سره له دې چې د زړه د ذربان آواز يې ما محسوسه و، خو بيا هم ماته يې ويل: مه وېرېږه، دا ډېوې دي، د خدای ج د وليانو او شهيدانو په قبرونو ګرځي، موږ ته ضرر نه رسوي، څوک به مو وولي، په دې نيمه شپه او دې نابلدۍ کې چېرې ځې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب مې نه لاره، څه مې ونه وېل، کنه نور مې دلته هم شېبه طاقت نه کېده.

د معمول خلاف په نيمه شپه د کارغانو راتلو او زمونږ په سر دورې وهلو، دغه راز ناڅاپه اور لګېدنې ځخه له وېرېدو سربېره، د قبر له داخله د راپرانستې تور سورې په خولې کې مې د مړي وحشناکې اسکليټي منګولې تر سترګو، سترګو کېدې، ته وا زړه يې بوټ رانه ويست. خو لا هم ناست و، نه پوهېږم له يوې بجې به څو دقيقې تېرې وې، چې پلار مې بيا ويل: ځمله نور ان شاءالله څه نشته، دى خپله هم پرېواته، خو له بدمرغه لا مو دېدې په ځمکه سمې نه وې لګېدلې، چې ور (دروازه) وټکېده، دواړه په ټوله وارخطايۍ سره واپس راکېناستو، ټول بدن مې يو قسم بې حسه شو، ان خوله کې مې ژبه درنه شوه، ده راته وېل: ور وټکېده؟

د سره په اشاره مې کړل: هو!

نور يې څه ونه وېل، دواړه چوپ ناست و، دوې سترګې مو په وره کې وې، چې اوس به څه بلا راننوځي؟ ځکه چې ور هم د لرګي له دوو زړو او نازکو تختو جوړ و، د ځينځير په ځاى يو نرى سيم پکې تړل شوى و، د رابندېدو په مهال نومړى سيم د وره څنګ ته په ديوال کې ټکوهل شوي مېخ بسته کېده؛ يعنې هسې معمولي جټکه چې ورکړل شوې واى، هم ور ماتېده، هم سيم شکېده.

خو څه مو کړي واى؟ د تېښتې لار نه وه، توره تاريکي کې خف او چوپ سترګې په وره کې څک، څک ناست و، څو شېبې لا نه وې تېرې، چې بيا وټکېده، په دې سره، زما له حاله خو هسې هم يو خداى ج خبر و، د غبږ له بدلېدو يې ښکارېده، چې پلار مې هم ډېر زيات ووېرېده، خو چاره نه وه، لا هم همغه شان خف او چوپ د وره راغوځولو او هيبتناکو بلاګانو د راننوتلو په ډېر سخت وهم او ډار کې د قبر څنګ ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو په بل پورې جوخت ناست و، شاوخوا لس دقيقې تېرې شوې، هېڅ شی رانه نه وتل، نه يې وره ته جټکه ورکړه، خو زموږ په زړونو وېره ننوتلې وه، ټيکه مو نه کېده، په درنه او لړزانده ژبه مې پلار ته وېل: له دې ځای نه ځو، پاتې شپه به چېرته غره کې تېره کړو!

ځنګه چې په ده کې هم نور ماته د تسلې راکولو او دلته د وخت تېرولو توان نه و پاتې، وېل يې: پښو کړه څپلی دې!

څپلی مو پښو کړې، څادر مو منګولو کې راسره راواخيستل، پلار مې تر مخ، زه پسې شوم، لمړی يې د وره له پاسنۍ لوې چولې بهر يوه خوا بلخوا وکتل، څه يې ونه ليدل، بيا يې په دېوال کې له ټکېدلي مېخ نه د وره بند شوی سيم راخلاص کړ، ورو ورو يې ور راواز کړ، تر نيم کښ وره يې بيرون (بهر) وځاره، په څه يې چې سترګې ونه لګېدې، ور يې پوره راخلاص کړ، ماته يې کړل: تېز راځه!

په دې سره که څه هم له دې مخکې به مې د پښو له درده لږ دراز قدم نه شوی اخيستلی، ان زياتره وخت به په ټککو ګرځېدم، مګر دلته يوخوا زيارت کې راباندې د تېر شوي وهم زور و، بلخوا عينې د تېښتې حال کې مو هم داسې انګيرله، لکه ډلې ډلې پېريان، شيشکې او قسما قسم بلاګانې چې راپسې وي.

همدا و چې ټول بدن مې بې حسه و، نه يې په درد پوهېدم، نه يې په پړسوب، ښکته د هديرې په منځ کې مې داسې منډه اخيستې وه، که په لږ مبالغې سره يې ووايم، باور وکړئ له بسته، بسته قبرونو مې ټوپ واهه، ډېر زيات ښکته راوتېښوو، يو خوا شپه بل نابلدي وه، دا نه رامعلومېده چې کوم خوا لاړ شو؟ آبادي ته به زر ووځو، همدا لامل و چې تر زښته ډېرو منډو وروسته هم کومې ابادۍ ته ونه رسېدو، کني طبعاً تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

هديره چاپېرو غونډيو نه به د کومې يوې شاته نژدې هم کلي او ابادئ موجود و، ولې چې دې هديرې ته خو مړي له جلال اباده نه و راوړل شوي، خو موږ مخامخ ښکته د خوړ غاړه نيولې وه، تر څو کيلو متره منډو او مزلو وروسته په داسې حال کې چې نور مو نفس بېخي ولاړ و، د يو کمر ځنګ ته ودرېدو، دمه مو وکړه، که څه هم ناآشنا غرنئ سيمه او خوړونه و، لا مو هم زړونو کې پوره وېره وه، خو نسبت زيارت ته مو څه ناڅه د امن احساس وکړو، هغه شان مو ځان د شيشکو او بلاګانو په منځ کې ايسار نه ګاڼه.

پلار مې د پښو د درد پوښتنه وکړه، ماوېل:

ښې دي هېڅ درد نه کوي، خدايزده ولې؟

زما مخکني حالت ته په پام، چې ډېر په زحمت او تکلف کرار، کرار به ګرځېدم.

پلار مې راغبرګه کړه: څه شکر چې ښې دي، لکه چې زيارت کې دې نيمې شپې تېرولو مو هم فايده ورته وکړه.

ما غږ ونه کړ، بيا يې وېل: ښکته ددې خوړ په غاړه که هر څومره ولاړ شو، فکر نکړم کوم کلی اوسي، راځه تر دې خوړ به پورې وځو، له هغه غونډئ هاخوا ممکن آبادئ، کلي کورونه وي، مسجد کې به يې شپه تېره کړو.

خوړ ته چې ورښکته شو، ډېر ژور و، ځنګونه يې سيلاب وهلي و، پاڼ پاڼ ولاړ و، زښته زيات ښکته پورته پکې وګرځېدو، هاخوا ته ترې ختلو ځای نه و، بالاخره ډېر کوز يو ځای پاڼ راړنګ و، پلار مې وختلو، ماته يې لاس راکړ، ورکش يې کړم، په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېره سختۍ له خوړه واوښتو، د غونډۍ سر ته چې ورپورته شو، لاندې شنه باغونه او پټي د شپې له وجې تور ښکارېدل، يو لاسي چراغ پکې ګرځېده.

لنډ چې ورغلو چراغ واله بزګر و، اوبه يې لګولې وې، زموږ په ليدو رانه ووېرېده، وارخطا يې کړل: څوک يئ؟

پلار مې ورغبرګه کړه: مسافر يو، يو مسجد راوښيه، چې شپه پکې تېره کړو!

د بزګر زړه ته ونه لوېده، وېل يې: په دې وخت کې مسافر څه کوي؟

پلار مې د قناعت ورکولو په پار واقعيت ورته ووېل: زوی مې ناروغ دی، غوښتل مو پاس له هغه غونډۍ هاخوا شپولي بابا زيارت کې شپه وکړو، تر اوسه پکې و، خو له بده مرغه څو ځل ډېر سخت پکې ووېرېدو، نور مو ټيکه ونشوه، ترې راووتلو.

په دې سره د بزګر له روېه او خبرو ښکارېده، چې څه ناڅه قناعت يې وشو، وروستۍ پوښتنه يې دا وه چې: د کوم ځای ياست؟ پلار مې ورته کړل: د وردګو يو!

ممکن يو څه به مو له لهجې هم پوهېدلی وي، په دې سره يې پوره ومنله، تندی يې وغوړېده، داسې ښکارېده لکه زموږ په حال او له زيارت نه په تېښته چې څه موسکی هم شي.

د مسجد د ادرس راکولو په پار يې کړل: داسې وړاندې ورشئ، له سرک او يولې پورې وځئ، د کلي سر کې مسجد دی.

د مننې په کولو سره ترې راروان شو، څه چې راغلو، رښتيا سرک او تر څنګ يې يوله مخې ته راغله، د يولې په ژۍ ونې او ځنګل و، هاخوا څه نه ښکارېدل، پُل مو راپيدا کړ، له يولې نه د پورېوتو سره سم مو په کورونو سترګې ولګېدې، د بزګر د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبرې اړوند همدې لمړي سر کې مو يو درې ديوالي زوړ جومات وموند، د محراب طرف او دواړو څنګونو دېوالونه يې د خوړ له شنو ګردو ګاټو او ختو ودان و، له پاسه يې د فوزي او آئين چادر چت پرې جوړ کړی و، شاتنی ديوال يې له سره نه لاره، د مسجدونو له پاره ځانګړی د جاينماز په بڼه جوړ شوی پلاستکي فرش پکې هوار و، موږ ډېر ستړي او بې خوبه و، محراب ته نژدې د پلاستکي فرشونو له پاسه غوړېدلي دوه جنډيي جاينمازونه مو راټول کړل، د بالښتونو په پار مو تر سرونو لاندې کړل، يو ساعت لا نه و تېر، چې جومات ته نژدې کوم بل دهکان څه کار شروع کړ، کله کله به يې بېلچه له کاڼي سره ټکر شوه، ډېر جګ او آزارونکی غږ يې کاوه، راويښ به يې کړو، خو بيا هم ښه و، لږ دمه مو جوړه شوه، سهار مې پلار غږ راباندې وکړ، ويل يې: لمونځ وکړه.

چې ځان مې وخوځاوه، ته وا له طيارې رالويدلی يم، ټول بدن مې تيکه تيکه، ځب ځب و، د چا خبره نه لاس راټولېده، نه پښه، لکه مړی شخ پخ، جام پاتې وم، بالاخره د نانک په همکارۍ ډېر تکلف او زګېروريو جګ شوم، د پښو خو هسې هم خونده نه وه، دلته نو بېخي قدم نه پرې اخيستل کېده.

اصلاً له هغه ورځې چې ناروغ شوی وم، منډه مې نه وه کړې، نه مې کولای شوی، نه مې کوم فزيکي کار کړی و.

همدا و چې وجود مې ډېر نازک شوی و، دا لکه کوم بااستراحته سړی چې يوه ورځ ورزشي کلف ته ولاړ شي، ښې ډېرې منډې وکړي، وزنونه پورته کړي، ملاقونه ووهي او بيا کور ته راشي، له دمې جوړولو وروسته يې بدن ټوک ټوک وي، له درده په اړخ نشي اوښتی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما خو بیا هسې له مخکې هم وجود جوړ نه و، د لندو ختو خو بېخي لړ اوبه دارو وي، دلته نو زه څه ان نانک هم برېښ برېښ و، له ځان دردی يې شکايت کاوه.

خلاصه په ډېر تکلف او زحمت مې اودس او لمونځ وکړ، جومات ته يې غږ راتلو، دا وخت له یولې هاخوا په سرک یو نیم موټر هم تېرېده، د لمانځه له دعا کولو وروسته وروتلو، لږ ځنډ پس یوه کرولا راغله، پکې راسپاره شو، شاوخوا نهه بجې يې د جلال اباد ښار کې ښکته کړو، له موټر نه د ښکته کېدو په مهال مې هم پښنو بېخي کار نه کاوه، سمې شلې وې؛ نانک تر لاس ونیوم، یو څه چې ولاړو، وینه پکې وګرځېده، لږ ښې شوې، له پرون لسو بجو راهسي مو څه نه و خوړلي، سخت وږي و، یوه هوټل ته ورغلو، له چایو سره مو چپلي کباب راوغوښت، مرچک يې زيات و، سترګې مې يې له اوښکو راډکې کړې، خو وږی وم، ترې په شاه نشوم، ځان مې موړ کړ، د دسترخوان له دعا وروسته، نانک نسوار واچول، له هوټل نه راووتلو، د کابل اډې ته راغلو، ماسښين شاوخوا دری نیمې بجې کابل کې موټر ښکته کړو، ماخوستن وردګو ته راورسېدو، په ټول کې زيارت ته د تللو او دومره تکليفونو، تاوانونو نتیجه دا شوه، چې صحت خو مې بلکل ورسره ونه منده، برعکس د خپل پخواني تکلف او ناروغۍ سربېره مې له زيارت نه د تېښتې او منډو له عمله راته پيدا شوې اضافي ځان دردی، د عضلاتو شخ والی او د بدن برېښنونو څو اونۍ دوام وکړ، ښه پوره يې وکړوم، ان مياشت وروسته ايله خپل پخواني حالت ته راوګرځېدم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنيات ډاکتران

د شينوارو شپولي بابا زيارت ته تر تلو څه وخت وروسته مو يو سپينږيري ګاوندي چې موږ به هم د اولادونو په خوله يې (کمکی لالا) باله، مور ته مې يې ويلي و: لوګر کې يو ملا دی، ډاکتران پېريان يې تابع دي، د هر نوعه ناروغۍ درملنه کولای شي، کوم ناروغ چې په دم، څاښت او تعويذ نه رغېږي، د هغه عمليات (جراحي) کوي، زه پرون ورغلی وم، زما پښې يې هم عمليات کړې، ډېره فايده مې ورسره کړې، نن دومره نه خوږېږي، څنګه به چې مخکې خوږېدې؛ ملا وېل تر يوې هفتې به بېخي ښه شي، نو تاسو هم حتماً يو ځل نعيم جان ورولئ.

دا چې کمکی لالا مې په مور ډېر ګران و، چون ټول ماشومتوب يې دده له لورانو سره يو ځای په لوبو تېر شوی و او يو ځای ورسره را رالويه شوې وه، پس کمکي لالا هم د خپلو لوڼو سره برابره مينه ورکړې وه. همدا و چې مور ته مې د لوګري ملا او د پېريانو په وسيله عمليات، د کمکي لالا د خولې خبره نه، بلکې د کاڼي کرښه وه، خورا زيات يقين يې ورته وشوو.

لنډه دا چې دوې ورځې وروسته مې يې زه او پلار پرې ورشارت کړو، هسې په کابل او چاراسيا ورتاو شو، د لوګر مرکز پل علم کې مو د ملا پوښتنه وکړه، ډېری خلکو نه پېژنده؛ وروسته ښه شو يو سړي يې ادرس راکړ، پسې ورغلو کور مو يې راپيدا کړ، د کلي له نورو کورونو دېخوا جدا کلا يې وه، کوچنی شنه ائيني دروازه مو يې ورټک ټک کړه، شاوخوا يو ۲۵ کلن سرتور سری ځوان راووت، کونډۍ ګيره يې وه، وېښته يې شاته اړولي و، له سلام عليک او ستړي مشي وروسته مې پلار ورته وېل: ملا صاحب ته راغلي يو، دا زوی مې مريض دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوان د لاس په اشارې د کور داخل ته په وربللو سره کړل:

- مهرباني!

دی مو تر مخ، موږ پسې شو، يوه نسبتاً وړوکې اطاق ته يې ننه ايستلو، په رنګارنګ طبيعي او مصنوعي ګلانو، منظرو يې ډېر ښکلی او تزئين کړی و، د کړکيو له پاسه په ډېرو ښايسته او نفيسو قفسونو کې دوې کنرياني هم راځوړندې وې، يو نيم خاندن به يې کاوه، ځوان له اطاقه ووت، ځو شېبې پس پرته له موږ نه د چای څښلو د پوښتنې يې يو چايبر چای او يوه ښه لويه تازه له تناره نه رايستل شوې توده ډوډۍ هم راوړه، له چای خوړلو وروسته موږ په دې طمعه و، چې اوس به ملا صاحب راځي، په وره کې مو يې اوږده ګيره او لويه پګړۍ تر سترګو سترګو کېده؛ مګر زموږ د طمع خلاف، يو وخت مو چې وليدل، همدا ځوان هلک خپله راته ملا شو، هاخوا د کوټې په کونج کې ايښي کوچني ميز له سره يې څو دانې سپينې کاغذي پاڼې، قلم او تۆرې ته ورته يوه لويه اوږده چاړه، دغه راز يوه ګرده ذربين شيشه يې هم راواخيسته، موږ ته مخامخ کېناست، کاغذونه، قلم، چاړه او ذربين شيشه يې تر مخ په غولي کېښودل، بيا يې زما پلار ته سترګې ونيولې:

- د زوی مو څه ناروغي ده؟

پلار مې ټوله کيسه ورته وکړه، چې ګويا دوه کاله له مخه يې لمړی جنسي غړي وپړسېدل، بيا يې کرار کرار اول چپه او د څه وخت له تېرېدو وروسته يې ښی پښه هم وپړسېده، سره ددې چې ډېرې دواوې مو پرې وکړې، خو ښه نشو، اوس ستا ادرس چا راکړ.

ملا کړل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

- غم مه کوه، صحيح ځای ته ايله اوس رابرابر شوئ. بيا يې ماته سترګې راواړولې ويل يې:

رانژدې شه، په ناستو وروښوېدم، له توشکې غولي ته ورښکته شوم، لمړی يې د يوې سپينې لويې کاغذي پاڼې په منځنۍ نقطه د قلم کونه راته ولګوله کړل يې:

تر هغو چې ما نه دي درته ويلي، په دواړو سترګو او ټوله توجه به د پاڼې په منځ دغه يوې نقطې ځای ته متوجه اوسې، نه به بلخوا ګورې، نه به سترګې رپوې، هر وخت دې چې تور خال پرې وليده، بيا ماته ووايه، د ملا د حکم سره سم، په ټوله ځيرتيا د سپينې پاڼې همغه يوې نقطې ته متوجه وم، تر ډېره مې څه نه پرې ليدل، اخير مې سترګې شخې پاتې شوې، په هغه معينه نقطه کې به مې کله يو تور خال تر سترګو شو، کله دوه درې، چې سترګې به مې ورته کش کړې، واپس به ورک شول، لحظه وروسته به مې بيا داسې احساس کاوه، لکه خال چې وي، عيني حال مې له ملا سره شريک کړ، چې ګويا کله مې يو يا هم دوه درې تور خالونه تر سترګو شي، خو چې سم ورته ځير شم، واپس ورک شي.

ملا په خوشامندو او مکارۍ خندا سره کړل:

- بس، بس غم مه کوه، کار وشو، په سپينه پاڼه د خال درمعلومېده، مانا چې ډاکترانو ستا ناروغي تشخيص کړه او پوره علاج يې کولای شي.

د دې خبرې سره جګ شو، له کړکۍ يې د کور حويلۍ ته ورغږ کړل، څو شېبې نه وې تېرې، چې يوه بدرنګوکې تقريباً نهه، لس کلنه ډنګره نجلۍ د سلام په اچولو سره اطاق ته راننوتله، زما او د ملا تر څنګ کاغذونو ته مخامخ کېناسته، ملا چاړه د کاغذونو له څنګه وروپورته کړه، دمونه يې پرې شروع کړل، زر زر په پوزو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

شونډو کې پسنېده، له اوږده دم وروسته يې په نجلۍ ورچوپ کړل، نجلۍ په غولي بوخه راواوښته، چپه شوه، سترګې لاسونه او پښې يې ټول سره کاږه واږه شول، ملا د کږې وږې پرتې نجلۍ له پاسه چاړه د ګوزار پرې کولو په موډ کې ونيوله، په قهرجن او جګ آواز يې ورته کړل:

- په دې ناروغ څه شوي؟

نجلۍ په نارينه ډبل او وېرېدلي غږ د يوې ناآشنا ناروغۍ نوم واخيست، تر ډېره مې ياد و، په غالب ګومان فکر کوم (ټيټاټوټک) يې ووېل، که مې اشتبا هم کړې وي، په ډېر کم توپير سره، د نجلۍ له دې خبرې وروسته يې چاړه نوره هم د ګوزار پرې کولو په ډول ورته جګه کړه، همغه غوسه ناک انداز کې يې ورته کړل:

- علاج به يې څنګه شي؟

نجلۍ بيا هم په نارينه درانه غږ کړل: علاج يې کيږي، خو عمليات ته اړتيا ده.

ملا ورته کړل:

- څومره مصارف پرې راځي؟

نجلۍ وېل:

- (۱۲۰۰۰) دولس زره افغانۍ!

ملا کړل: ښا سمده! بيا يې په چاړه دمونه شروع کړل، له اوږده دم پس يې چاړه د پرتې نجلۍ په بدن له سره تر پښو کاږله راکاږله، چوف، چوف يې پرې وېل، له څو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځل چوف، چوف وروسته د نجلۍ کاږه لاسونه، پښې او سترګې کرار کرار سم شول، راکښناسته.

ملا مې پلار ته سترګې ور واړولې:

- د ډاکترانو خبرې دې واورېدلې؟ چې وېل يې جوړېږي، خو مريض بايد عمليات شي، مګر (۱۲۰۰۰) زره افغانۍ مصارف پرې راځي.

پلار مې ورغبرګه کړه:

- که خدای ج يې ښه کړي، دولس نه، شل زره به ورکړم، په دې هلک ما ډېرې پيسې مصرف کړې، دولس زره خو دومره نه دي؛ مګر کله چې جوړ شو بيا پيسې ورکوم!

ملا وېل:

- نه، پيسې لمړی غواړي، کومه دوا يا وسايل چې د ناروغ د عمليات په مهال پکارېږي، هغه پرې اخلي!

پلار مې ورته کړل:

- فعلاً خو له ما سره دومره پيسې نشته، چې ورېې کړم، واپس کور ته د تلو له خرڅ او کرايو مو ايله (۱۰۰۰) زر افغانۍ راسره اضافه شي، دا که اخلي؟ ورکوم يې او نورې يې ښځګه مې چې مخکې ووېل، که هلک ښه شو، په همغه ورځ دولس نه، شل زره افغانۍ ورته راوړم، که کابل يا د لوګر مرکز پل علم کې ضمانت غواړي؟ ضامين هم ورکوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا بيا هم تر ډېره په خپله خبره کلک و، د پيسو په مخکې له مخکې اخيستو يې ټينګار کاوه، ولې چې پوه شو، ربښتيا پيسې نشته ورسره، يا يې نه ورکوي، هغه (۱۰۰۰) افغانۍ يې هم غنمت وګڼلې، همغه په چک کې د ګلي د فالبين ملا خبره يې وکړه، ويل يې:

- دا چې تاسو له لرې ځای نه راغلي يئ، بلخوا وردګ ډېر ښه خلک دي، خير کومې پيسې چې لرئ، هغه ورکړئ، نور به د دوو، دريو ورځو لپاره، د ډاکترانو لاس زه درنه ونيسم، مګر چې حتماً يې بيا راوړئ، کني له جنياتو خو په هېڅ ځای کې ورکېدلای نشئ، ډېر ستر تاوان به درواړوي.

پلار مې بيا هم خپله مخکنۍ خبره وکړه، ګويا که زوی مې ښه شو، هرو مرو به د دولس زرو په ځای شل زره افغانۍ ورته راوړم.

په دې خبره د دواړو له موافقت وروسته، ملا لمړی يو ځابنت راته وليکه، بيا يې د وړوکي ميز له روق نه په سپينه جنډه کې تيار ګنډل شوی تعويذ راواخيست، د غاړې د بند په ځای يې لکه د متروکې (مچنُغزې) له کاسې دوې اوږدې، اوږدې تسمې پسې زنګېدې، ماته مخاطب شو، ويل يې: جګ شه د کميس لمنې دې پورته کړه!

زړه مې لاړو، ماسکه کړل شيان (جنسي غړي) ګوري. زړه نازړه مې د پلار په مرسته لمنې پورته کړې، خو ښه و، د شيانو د کتلو کيسه نه وه، اوږدو تسمو واله تعويذ يې تر ملا راوتاړه؛ پلار ته مې يې د سترګو په ور اړولو سره زياته کړه:

- دا تعويذ خلاص نکړئ، ډاکتران د همدې تعويذ په ذريعه د لارې مسير درپسې تعقيبوي، راتلونکې شپې ته په نهو بجو درځي، د زوی پښې دې او دا پورته نور شيان يې عملياته وي، خو دی بايد هغه مهال په يو داسې ګوښې اطاق کې وي، چې نه بل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کس ورسره وي او نه د چراغ يا کوم بل څه روښنايي وي، ان ور يې هم بايد بند اوسي. دغه څاښت به مو مخکې له مخکې پاکو اوبو کې ورته حل کړی وي، کله چې بسترې ته ولاړو وروڅښئ، نور به ستوني ستغ آرام ويده شي.

پلار مې جيب ته لاس کړ، هغه ورته وېلې زر افغانۍ يې ورکړې، د خداپيامانۍ په کولو سره ترې راروان شو.

دا چې يو خوا ورځ دلته تر نيمايي تېره وه، بلخوا تر وردګو ډېره لاره وه او مور هم مکلف و، چې تر بېګا ځان خپل کور ته ورسوو، راتلونکې شپه د ډاکترانو له راتلو يا هم (۹) بجو مخکې د عمليات لپاره تياری ولرو، دغه و چې د ټولې عجلې په کولو سره بيا هم مازيګر ناوخته ايله د کابل ښار کمپنۍ ته راورسېدو، کوم چې د وردګو د موټرو اډه پکې وه، يوه سراچه ډوله موټر مو پيدا کړ، دوه نفره سواري يې لرله، دری کسه کم و، د هغه يوه کس کرايه هم مور په غاړه واخيسته، راروان شو، د شپې په شل کمې (۸) بجو يې د کور په دروازه کې ښکته کړو، مور مې چې په کيسه خبره شوه، زر زر يې ډوډۍ راتياره کړه، څومره چې د عمليات وخت رانژدې کېدو، زما په زړه وېره ننوتله، د ډوډۍ خوړلو په سر مې پلار بار بار وېل: ډوډۍ دې زر زر وخوره، چې ناوخته ده، ما له همدې ځای نه کرار کرار چنګ او پنګ شروع کړ، چې اطاق کې تنها نه څملم؛ مور او پلار به مې کله دلاسا کوم، کله به په قهر شول.

بالاخره په لندو سترګو يې اطاق ته روان کړم، څنګه چې په لمړيو کې مې هم يادونه کړې، هغه وخت زمور کور زلزلې ړنګ کړی و، مورني بابا مې په خپل کور کې يوه تاوخانه، يو دهلېز او يوه اشپز خانه راکړې و، په همغو کې اوسېدو، پخوانی زوړ کور و، اطاقونو يې د اوسنيو اطاقونو په شان لويې وروسۍ (کړکۍ) نه لرلې، په کوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اطاق کې چې زما عمليات کېده، مور به تاوخانه ورته وېل، ددې هم يوازې دوې کوچنۍ دبرچې (دريڅې) د اشپزخانې بام ته وتلې وې، زما د ورننيستلو په مهال مې پلار د تسلي راکولو په پار راته وېل:

- ډارېږه مه، زه د اشپزخانې په بام د تاوخانې د دربچې مخ کې درته څملم.

لنډه دا چې تاوخانې ته ننوتلم، بستره کې له کېناستو سره سم مې مور په ګيلاس کې جوړ کړی ځابښت راته ونيوه، په نه زړه مې نيم ګيلاس ترې وڅښلو، مور مې د ټول ځابښت د څښلو ټينګار کاوه، ماوېل: نور نشم څښلی. اخير يې پاتې ځابښت هم راباندې وڅښلو، دوی چې له اطاق نه وتل، په ژړاغوني آواز مې ورته کړل: ور زه له دې خوا قلفک کوم، تاسو يې له شا مه راپسې قلفوئ!

وېل يې: سمه ده!

خو ټينګار يې وکړ، چې حتماً يې قلفک کړې، ځکه ملا ويلي و، چې ور بايد بند شي. څو مې ورته وېل چې سمه ده، مور مې بيا کړل: هو ربښتيا د تاوخانې د وره قلفک خراب دی، د دهلېزه وره ته تنبه کېږده، په همدې سره دوی له تاوخانې ووتل، څنګه چې زه هم له خپلې ناروغۍ ډېر تکليف او زړه تنګی وم، په ټوله غوښتنه مې دا هيله وه، چې ښه شم، بلخوا د مور او پلار په وړاندې مې که هر څو ناز کاوه، سترګې مې راسرې کړې، مګر عين حال کې بااحساسه وم، له ځان سره مې غفلت نه کاوه، نه مې هم تر لوګر پورې زحمتونه او مصارف ناچيز کول، همدا و سره له دې چې ډېر سخت وېرېدم، هر څه راته پېريان او ورسره د عمليات وسايل، چاړې او قچيګانې ښکارېدل، خو بيا هم ورجګ شوم، د دهليزه وره ته مې تنبه کېښوده، واپس راغلم، څنګه چې ملا ويلي و، په بستره کې د بسم الله، ايات کرسي او نورو مسنونو دعاګانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ويلو سره ستوني ستغ پرېوتم. خوب له کومه شو؟ د ډاکترانو (پېريانو) د راتلو شېبې مې شمېرلې، څومره چې وخت وتلو، وېره مې زياتېده، په لاس باندې مې د ټرلي ساعت د هر ساعت له پوره کېده وروسته وتومات نرم زنګ نه پو هېدم، چې نهه بجې شوې، لس او يولس بجې شوې، که څه هم هسې به مې يو څه تر سترګو شول، يا به چت کې غچار شو، کله به مې د انسانانو غوندې ستماری تر غوږو شو. خو اصلاً دا ټول د وېرې له وجې خيالات او تصورات و، واقعيت کې هېڅ هم نه و، په همدې شان يوه، دوې او درې بجې شوې، نژدې و چې سهار شي، نور مې زړه ومنله چې دا هر څه د پيسو لپاره د ملا چل او دروغ و، نه ډاکتران شته، نه عمليات، بې غمه ويده شوم، سهار مې چې مور او پلار راجګ شوي، طبعاً د کور د غړو تلوسه کېږي، خاصتاً د مور او پلار. دغه و چې له لمانځه مخکې يې ماته منډه راخيستې، هر څومره يې چې ور او د دربچو شيشې راټکولې، زه په هېڅ هم نه يم خبر شوی، چون ټوله شپه مې په رڼو سترګو شبګيره تېره کړې وه، اوس به نو خود په ډولونو نه راويښېدم.

زما دې غږ په نه ورته کولو، نور هم وارخطا شوي، ګويا لکه چې تر عمليات لاندې مړ شوی، د بابا دوی په کور مې يې چيغه ګډه کړې، هغوی هم د دهليزه د بند وره مخې ته راټول شوي، بالاخره پرېکړه دا شوې چې د اشپزخانې بام ته وتلو د تاوخانې له وړکيو دربچو يو څوک راښکته کړي، په شيشه يې چې د ماتولو په پار د سوټک وار وکړ، د کړس سره مې يې له وېرې پورته ټوپ کړل، راويښ شوم، کړنګار شو، د ماتې شوې شيشې ټوټې لاندې په تاخچه او د تاوخانې غولي ته راولوېدې، زر مې روجايي له مخ نه لرې کړه، چې کتل مې سپينه رڼا وه، د کورنۍ غړو مو په بې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زيارت په زيارت

شيشې دربچه کې مخونه رانيولي و، لکه تلويزون کې يې چې وينم، غږ مې پرې وکړ:

- څه شی دي؟

پلار مې وېل:

- ښه يې؟

- هو، ښه يم!

- مرګ ښه يم، ولې دې غږ نه کاوه؟

څه مې ونه وېل، جګ شوم، له وره نه مې تنبه لرې کړه، مور او پلار خويندې، ورونه، باباخيل مې زما په جوړ او روغ ژوندي ليدو ډېر خوشحاله شول، خو عيني حال کې د وره په نه خلاصولو او دوی باندې د تېر ځور له کبله لږ ترخه هم و، مور مې راتيټه شوه، پايڅې مې يې راپورته کړې، چې ويې ليدې پښې نه وې ښې شوې، نه هم د عمليات کوم زخم پرې ښکارېده، همغه د پخوا په څېر شنې منې پړسېدلې وې؛ د ډاکترانو او عمليات په اړه يې رانه وپوښتل.

ماوېل: همدا اوس يو ساعت مخکې ويده شوم، ټوله شپه ويښ وم، هېڅ مې هم نه دي ليدلي، نه څوک راغلي.

په دې سره دوی هم ملا دروغجن او په دې ډول ټګماريو له خلکو نه پيسې شکونکی غل وباله، ښکنځلې يې پسې لښکر کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

البته! له یادولو دې پاتې نه وي، اصلاً د کمکي لالا پښې یې هم نه وې عملیات کړې، درحالې کې چې نوموړی د دروغو سړی هم نه و، خو دا چې وېل یې: زما د پښو عملیات یې وکړ، تر ډېره یې درد ورسره آرام شو او زما مور ته یې هم زما د وروستلو ویلي و. حقیقت کې دده ډېر یقین ورته شوی و، له دې کبله یې د عملیات په شپه هم داسې محسوس کړي و، لکه په پښو یې چې مېړیان ګرځي، د خپلې قوي عقیدې له مخې یې، په پښو باندې همغه د مېږیانو ګرځېده د عملیات جریان ګڼلی و.

پس زما په اند د همدې خیالي عملیات له وجې یې د ناروغۍ په وړاندې روحیات او مرال لوړ شوي و، یو څو ورځې یې ځان څه ناڅه ښه احساساوه، کنه نور یې نه ډاکتران لیدلي و، نه یې په کومه بله ښه نیښانه پوه شوی و.

که څه هم د عملیات په شپه دغه په پښو باندې د حشراتو د ګرځېدو او پرله پسې د پښو په بېلا بېلو برخو کې د کاذب خارښت احساس ما هم کاوه، مګر ما درک کوله، چې دا صرف زما د تلوسې او تشویشاتو زېږنده ده، حقیقت کې نه مېږیان شته، نه بل څه.

مانا زما په پرتله د کمکي لالا خوشبختي دا وه، چې ده همدا د تصوراتو او خوشبیناتو زېږنده محسوساتو ته د واقعیت په سترګه کتلي و او ځان ته یې قناعت پرې ورکړی و، له دې کبله یې څه روحي او فکري فایده ترې حاصیله کړې وه، زما کلانکار او بې عقل، عقل دا شی نه منل، نو ځکه یې کومه فایده هم ونکړه، هسې مو پیسې مصرف شوې او دومره وېرې او تکلیفونه راباندې تېر شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ريګ کې خښېدل

يوه ورځ له سپوکي (سپوکه زموږ چک ولسولی کې د يوې درې نوم دی) د دوستانو له جملې مو يو تکړه سپين ږيری ميلمه راکره راغلی و، خدای ج دې وبښي، يو کال وړاندې وفات شو، چای يې څښلو مور ته مې يې کيسه کوله:

- يو وخت مې توركستان كې انجه وهله (له ترکستان نه يې مطلب د افغانستان ځينې شمالي غرني ولايات و) په دښتو، غرونو کې به سرګردانه پسې ګرځېدو، يوه ورځ چې د اوړي موسم و، د تکنده غرمې په مهال يو لوی خوړ کې راروان وم، چې يو ځای مې د شنه شګلن ريګ منځ کې، د انسان په يو بې تنې سر سترګې ولګېدې، ځای په ځای ودرېدم، ذهن کې راتېره شوه: حتماً چا وژلی، نوره تنه به يې خدايزده چېرې وي؟ سر يې ترې رابېل کړی، دلته يې غوځولی، يا به ليوانو خوړلی وي.

يقيناً ډېر پرې خفه شوم، تر هغو چې ورنژدې کېدم، يا په شاه ترې تللم، څنګ ته له لوړ غره غږ راباندې وشو، چې کتلې مې پاس د تورو تيږو په سخت کړنګ کې يو ټوپک واله ځوان ناست و، ماته يې هم هلته د ورتلو په پار لاس وښوراوه.

زړه کې مې کړل: دا کس شايد همدې وژلی وي، چې واقعيت شي، زه هم ډېر زيات ترې ووېرېدم، تر څو هسې نه ما هم ووژني، خو دا چې تېښته هم ممکنه نه وه، چون لاس کې يې ټوپک و، نو ځان مې غيرت کې ونيوه، ور روان شوم، له ورسېدو سره مې سلام ورواچاوه، ستړي مشي مو وکړه، ځوان وخندل وېل يې:

- څنګه حيران بريان ورته ولاړ وې؟

ورغبرګه مې کړه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

- هسې ماوېل چې دا د انسان سر دلته څه کوي؟ چا به وژلی وي؟ که لېوانو به خوړلی وي؟

ځوان د يو ځل بيا خندا په کولو سره کړل: دا مې ورور دی مړ نه دی، يوازې سر يې ښکاري، نور مې ريګ کې خښ کړی، ځکه چې يوه ناروغي لري، پښې او د وجود ځينې نورې برخې يې پړسېږي، په دې ناروغۍ ډاکتران نه پوهېږي، يوازينۍ دوا يې همدا ده، چې لمړی يې ټول بدن د برق په تيلو غوړ شي او بيا د اوړي د سره لمر په وسيله ښه ګرم شوي شګلن ريګ کې د څو ساعتونو لپاره خښ کړل شي.

د مور په څېره مې د تعجب او حيرت څادر خور شو، په ټوله توجه ورته غوږ غوږ وه.

ميلمه شيرنۍ خولې ته واچوه، چای يې پسې غوړپ کړ، د کيسې په دوام سره يې زياته کړه: زه نيم ساعت وروسته ترې لاړم، بيا مې ونه ليده، چې هغه سړی به څنګه شوی وي؟ خو فکر کړم ښه شوی به وي، ولې چې د تورکستان خلک ډېر تجربه کار دي.

ددې خبرې په آورېده سره مې مور د کابل ډاکترانو او هېواد په ګوټ ګوټ کې زيارتونو، ملايانو، حکيمانو... ته په کتو چې علاج کې مې عاجز شوي و، نو همدا د برق د تيلو او ګرم ريګ معامله يې زما خوارکي لپاره هم واجب وګڼله، د چک ولسوالۍ د بريښنا په فابريکه کې مو يو دوست دنده لرله، ورسره تماس کې شو، په بل سبا يې يو برابر بوتل د برق مخصوص تيل راوليږل، په ما پسې ورور مې همايون د رود (سيند) له منځ نه څو کراچۍ ښه پاک شګلن ريګ راوړه، د دهليزه په بام د ترپال له پاسه يې وغوړاوه، دوې، دری ورځې مې مور د لمر وړانګو ته واړاوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

راواړوه، ښه يې وچ کړ، دريېمه ورځ په دولسو بجو چې له مکتب نه راغلم، په بېړه بېړه يې ډوډۍ راباندې وخوړه، له ډوډۍ خوړلو وروسته يې زر زر يوازې له يو کوچني نکر پرته، نور کالي پاک رانه ويستل، ان د پښو له ګوتو تر مرۍ ټول بدن مې يې د برق په تېلو ښه راولمباوه، نور نو د اسد د مياشتې په تکنده غرمه کې د دهليزه بام ته وختلو، نوموړی بام د نورو بامونو تر قات و، له کور نه د باندې چاته نه ښکارېده، لمرۍ د ريګ په منځ کې کېناستم، بيا په ګرمو سوځونکو شګو د سوځېدو له کبله په زګېرويو او د اخ الله، الله...نارو او فرياد په کولو سره کرار کرار شا په تخته پکې څملاستم، د ريګ هره لويه او کوچنۍ شګه د سکروټو په شان سره وه، د انسان تاب ورته عاجز و، البته دا تنها زما لپاره نه، بلکې طبعاً د مور لپاره مې هم خورا سخته شېبه وه، چې په لوی لاس يې د خپل زړه ټوټه (اولاد) په داسې ګرمو سوځونکو ريګونو کې خښاوه، مګر دا چې ددې څو ساعته سختۍ تر شاه مې يې د دايمي نيکمرغۍ هيله لرله، پس نه يې زما د چيغو او فريادونو له وجې جګېدو ته پرېښودم، نه يې د خپل زړه درد او مورني ترحم ته ترجيح ورکړه، د همايون په مرسته يې د ترپال له دواړو لورو نور سره تناکه ريګ هم راباندې راواړه وو، ته وا په سره تنور کې يې غوپه کړم؛ له سر پرته نور مې يې ټول وجود پکې پټ کړ، خو خوشبختانه ډېر زر، صرف د څو لحظو په تېرېدو سره مې بدن پکې بې حسه شو، نور په دې نه پوهېدم، چې له سر پرته بدن هم لرم. البته نسبت تورکستاني ناروغ ته له ماسره دوی يوه ځواني وکړه، چې په سر مې يې لږ سيوری راجوړ کړ او تر ډېر عذر زاريو وروسته يې يو ځل يو ګيلاس تودې اوبه هم راکړې.

لنډه دا چې تر لمر لوېده کابو څلور، پنځه ساعته مې له همدې ګرم ريګ لاندې تېر کړل، مازيګر يې چې رېګونه رانه واړول تقريباً د آته سانتي په اندازه لوند خوشت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ریګ مې له غاړې تر پښنو په ټول بدن سرېښ و، د وجود اوبه مې يې جذب کړې وې، سم لکه نکریزې چې کله په لاسونو صحیح وچې نشي، سهار د لاسونو پوست ګونځې ګونځې وي، زما د بدن ټول جلد همغه شان ګونځې و، ان د پښنو او شیانو اوبه يې هم جذب کړې وې، پړسوب يې کم شوی و، د نور بدن په څېر پوستکو يې ګونځې کړې وې، دغه د پړسوبونو کمېده ته تر یو څو ساعتونو خوشبین و، خو فکر کړم، په ریګ کې د بدن د اوبو د ضایعه کېدو له وجې مې فشار ټیټ و، لکه بې خوبه، یو قسم خسته او بې انرژۍ وم، د ناستې ولاړې په مهال مې سر څرخېده، عین حال کې مې هېڅ تنده نه ماتېده، تر ماخوستنه مې له شلو ګیلاسونو زیاتې اوبه او چای وڅښل، بدبختانه د بدن د اوبو له پوره کېدو، سره مې کرار کرار د پښنو او شیانو پړسوب واپس خپل پخواني حال ته ورسېده، ټول تکلیفونه، خوارۍ مو په سیند لاهو شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوچی ملا

نه پوهېږم پلار ته مې چا په غزني کې د کوچي ملا په نوم، د يو کس ډېر صفتونه کړې و، چې يوه له الهي حکمته ډکه ائينه لري، هر ډول ناروغ چې پکې وګوري، د خپلې ناروغۍ په اړه هر څه پکېويني، يعني که چا کوډې پرې کړې وي، کوډې او کوډګر دواړه ويني، يا کومه طبيعي ناروغي وي هم ورمعلومېږي؛ نور يې دوا يا د کوډو خنثا کول، د همغه ملا کار دی.

طبعاً ډېرې نورې ګلوباغې به يې هم ورته شنې کړې وي، ګويا پلاني ځای کې سرطان ناروغ ورسره ښه شو، پلاني ځای کې يې د لسو کالونو شل جګ کړ...

خلاصه د پلار مې يې سمه ورتلوسه کړې وه، همدا و چې پسې ور روان شو، د غزني له ښاره ډېر لرې، جغتو ولسوالی ته په غزېدلې لاره بلها وړاندې له خلکونه د پوښتنو په مرسته د سرک تر څنګ يو ډاګ کې مو يې کور ومونده. که څه هم کلا يې نوې جوړه کړې وه، خو کوچياني کار و، کړې وړې او هسکې، ټيټې پخسې يې وهلې وې، دروازه يې لا نه وه پکې اېښې، په ځای يې له بې شمېره رنګارنګ پيوندنو جوړه خيرنه ډبله پرده راپرته وه، د همدې پردې تر چوله مو يې کلا ته چيغې وروهلې، له سپيانو هم وېرېدو، بالاخره راخبر شول، يو تک تور خيرن له ما بدتره ډنګر او په يوه ډډې کوږ سپينږيری راووت، له سترې مشي وروسته مې پلار زما د ناروغۍ ورته ووېل، د نوموړي ملا هم لمړی شرط او نذرانه توره چرګه وه، ځکه اوله خبره يې همدا وه، چې توره چرکه مو راوړې؟.

پلار مې ورغبرګه کړه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

- نه، مورې خو د تورې چرګې له حسابه نه و خبر.

ملا وېل:

- دا زما نذر دی، له تورې چرګې پرته چاته کار نه کوم.

پلار مې ورته کړل:

- مورې له ډېر لرې ځای نه راغلي یو، اوس توره چرګه له څه نه کړو؟ د چرګې پیسې به درکړو، بیا یې خپله واخله، نذر یې کړه.

په دې سره سړی په پټه خوله قانع شو، کلا ته یې ننبستلو، وړاندې لویو کمیسونو واله کوچیانې ښځې او ماشومان د اطاقونو په ورو کې وتل او ننوتل، لکه د کلا په دروازه د کور د اطاقونو په ورو یې هم ډبلې خیرنې پردې راپرتې وې، مورې همدا د حوېلۍ منځ کې د مرغنچې د بام له پاسه په یوه شکېدلي او د مالونو په متیازو زیه زیه ځل کېناستو، ملا لمړی پوښتنې وکړې:

- کور ته نژدې یا کلي کې مو ونې شته؟ یوله شته؟ سیند شته...؟

پلار مې ورته کړل:

- هو! ونې، یوله، سیند ټول شته.

په دې سره ملا د واسکټ د چپ بغل جیب ته لاس کړ، لکه د عینکو، یوه وړکی ګرده ذربین شیشه یې راویستله، اول یې خپله پکې وکتل، وېل یې:

هووو! هغه دی آئینه کې ښکاري، ستاسو د کلي منځ کې چې کومه یوله تېره ده، ستا زوی پکې لامبي، له ده وړاندې سپی په اوبو کې ګډ دی، مرداري اوبه یې ستا په

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوی راځي، دا مرض له همغو نه ورته پيدا شوی، پسې زياته يې کړه: ته لوی يې لويان ګنهګار وي، څه نشي پکې ليدلای، خپله همدا ماشوم يې ليدلای شي، په دې سره يې شيشه ماته راکړه، ويل يې: يوه سترګه دې پټه کړه، صرف په يوه سترګه پکې وګوره، شيشه مې چې سترګې ته سمه کړه، يوه ځړرنګې بې تکروره له غرونو، کليو، کورنو او باغونو ترکيب شوې منظره پکې ښکارېده، فکر کوم، ددې شيشې جوړښت داسې و، چې د همدې خپل چار چاپېر د ډېرې لويې او پراخه ساحې منظره يې په خپل کوچني وجود کې راټولوه او بيا يې ليدونکو ته په ډېر پېچلي او باريکه بڼه وړاندې کوله، د همدې پيچلتيا او ډېر وړکتوب له کبله چا په اسانه نشوی پيژندلی چې ګويا دا دې همدا سيمه او چارچاپېر وي، دغه و چې زه هم پکې ورک شوم، اخير مې له ډېر ورته ځير کېدو له وجې د خپل کلي يوه تته ذهني منظره پکې جوړه کړه، زموږ د کلي مسجد او تر ځنګ يې يوله، له يولې هاخوا ونو ته ورته څه راته پکې ښکارېدل، مګر لکه ملا چې ويل، په يوله کې مې نه خپل ځان د لامبو په حال کې وليده، نه سپی ښکارېده، صرف زموږ کلي ته لږ ورته والی راته پکې ښکاره شو، هغه هم زما د ډېر ورته ځير کېده له وجې ذهني جوړښت و، کنې واقعت کې داسې څه نه و. دا اصلاً داسې کيسه وه، لکه په ماشومتوب کې به چې مشرانو راته ويل: اسرافيل (ع) په سپوږمۍ کې ناست دی، شپلۍ يې تياره خوله کې نيولې، کله يې چې فوه کړي قيامت دی.

موږ به چې بيا په همدې تصور د شپې لخوا سپوږمۍ ته ډېر وکتل، اخير به يې هغه د منځ په سپينو وريځو کې د انسان څېره راته ترسيم شوه ان په خوله کې به مو يې شپلۍ هم وليده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته هم عيني همغه مخکې له مخکې ملا راپه غوږ کړې کيسې تصور و، چې شيشې ته تر ډېرې ځيرتيا وروسته مې پکې وليد.

پلار مې بار بار پوښتنه کوله، چې څه پکې وينې؟ همدا خبره مې ورته وکړه، چې په يوله کې د لامبو وهلو په حال خپل ځان او له ما وړاندې سپی خو نه وينم، مګر ډېر ګډوډ زموږ مسجد او تر څنګ يې يولې او چارپېره سيمو ته ورته يو څه پکې ښکاري.

مخکې له دې چې پلار مې څه ووايي، ملا زر د تمثيلي خندا په کولو سره کړل:

- زوروره! چې خپل جومات او يوله دې پکې وليدل، نور څه غواړې؟ څنګه يې چې زه وينم، هغه شان خو يې بل څوک نشي ليدلی.

په دې خبرې سره يې هاخوا د ځل له څنډې د ډبل زاړه کتاب له سره يوه وړه کتابچه راواخيسته، له منځه يې قلم راويست، په ليکلو يې پيل وکړ، د لونګی غوړو خيرنو ولونو يې د لمر له وړانګو سره پرک واهه، لمړی يې په يوه سپينه پاڼې کابو لس، دولس چارخانې جوړې کړې، بيا يې هره خانه کې په نامنظم ډول الف، ب... توري وليکل، پاڼه يې قات قات کړه، وېل يې: دری سپين، يو د چرم پوښ ورته وکړه، غاړه کې يې واچوه.

همداسې د يوې بلې پاڼې چارخانې يې هم د الف او ب په تورو ډکې کړې، پلار ته مې يې د سترګو په نيوه سره کړل: دا به په پاکو اوبو کې واچوئ (۱۱) يولس ورځې سهار او ماښام يو، يو ګيلاس ترې وروڅښئ.

پلار مې کاغذونه ترې راواخيستل، د ورسره کړې وعدې له مخې يې نه پوهېږم دوه سوه وې، که دری سوه افغانۍ د تورې چرګې قيمت ورکړ، نور ترې راروان شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که ځه هم په کوم امید او عقیده چې ورغلي و، دده د بې نوره مخ، خیرن بدن او جامو په لیدو مو هغه عقیده پاتې نشوه، ولې بیا هم ځنګه چې ده ویلي و، ځابښت او تعویذ مې یې په همغه طریقه وکارول، خو د ښځو خبره یوه ذره فایده یې دې راپورې بلا شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېښورۍ درملنه

سره ددې چې د کابل ډاکترانو خو همغه د ناروغۍ په اولو کې ځواب راکړ، پاکستان ته د تلو يې راته ووېل، ولې له بدمرغه د مالي ناتوانۍ او بې کسۍ له وجې مو ونشوی کولای، ترڅو په همغه خپل وخت پاکستان ته تللي وی، څو چې برابرېدو، د ناروغۍ مې پنځه کاله پوره شوي و، سره له دې چې په دې پنځو کالونو کې هم کرار نه و ناست، څنګه چې د کتاب لمړيو کې مو ولوستل، په بېلا بېل ډول مو د صحت يابۍ هڅې کړې وې، مګر کومه فايده يې ونکړه، برخلاف نسبت هغه لمړنيو وختونو ته مې ناروغي په کراتو زياته شوې وه، خاصتاً د جنسي غړو وضعيت مې بېخي خراب و، نور يې نه په کشي نېکر پرده کېده، نه په چوره بند، درد او تکليف يې په هر حال، پړسوب يې نهايي زيات شوی و، د پښو د قات په برابر د لمنې په ډډوالي يا پورته درېدو ډېر زيات شرمېدم.

همداسې څنګه چې د ناروغۍ تر دوو، دريو کالونو مې پښې يوازې تر ګونډو پړسېدلې وې، دا وخت يعنې په پنځم کال پېښور ته د تلو په مهال مې له ګونډو پورته ورانونو هم پړسوب پيدا کړی و، عيني حال کې نور د ماشومتوب له دورې هم وتلی وم، نوی مې د نوځوانۍ په ماحول کې قدم ايښی و، پېښور ته له رسېده سره سم، هلته د يو مهاجر دوست په همکارۍ مو لومړی ډېګرۍ کې، کوم چې د پېښور په سطحه هغه وخت د بېلا بېلو برخو د متخصص او پورفيسور ډاکترانو او درمل پلورنځيو مرکزي سيمه وه، د زړه او رګونو يو متخصص ډاکتر ته ورغلو، نوموړي د خپل تخصص په برخه کې ټول معاينات راباندې تکميل کړل، خو لا يې هم تشخص ونشو کولای، يو بل ډاکتر ته يې ولېږلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې هم تر خپله ناکامۍ وروسته، د عصابو يو متخصص ډاکتر ته معرفي کړو. همداسې ډاکتر په ډاکتر يې سپارلو، هر يوه به لمړی د فزيکي معاينې په بنه د پړسوب د نوعيت معالومولو په پار نيم ساعت د پښو په پړسوب کې ګوتې چوخولې، حيا دې وي، نيم ساعت به مې يې د پښو تر قات شيان لټ په لټ کول، څنګه چې انسان فطرتاً له هر څه سره عادت کيږي، په ما هم که لمړيو کې د ډاکترانو لخوا مې د پرتوګ ښويول او جنسي غړو کتل د توپک تر مرمۍ سخت تمامېدل، مګر دا وخت يې داسې بلد کړی وم، چې دوی به وېل مټ دې لوڅ کړه، فشار به يې کاته، زما به پام نه و پرتوګاښ به مې خلاص کړ.

خو په هر صورت له فزيکي معاينې وروسته به يې د خپلې رشتې مربوط ټول لابراتواري، تلوېزوني... معاينات راباندې وکړل، اما له بده مرغه نتيجه به يې هر ځل صفر وه، هسې مو پيسې مصرفېدې، شپې ورځې راباندې تېرېدې، ډېر يې جيګر خون کړو، اخير ښه و يوه ډاکتر چې د جرنلي په نوم يو لوی دولتي روغتون کې يې رسمي دنده لرله، کور يې دې ودان وي، د سبا لپاره يې همغه روغتون ته وروغوښتلو، ګهيځ زموږ له ورتلو سره سم يې دوسيه راته واچوه، بستر يې کړم، که څه هم ده تر ډېره د خپل ځان د پوهاوي په پار زه روغتون کې ورسره بستر کړم، چون زما ناروغي ورته نوې او ناشنا وه، غوښتل يې معلومه کړي چې اخير دا کومه ناروغي ده، لامل او دوا يې څه دي؟ خو په ضمن کې يې دا کار زموږ لپاره هم ډېر ښه شو، نور هلته او دلته په ډاکترانو پسې نه ګرځېدو، نه مو يې انتظارونه کول، روغتون کې د طب د هرې ريشتې لسګونه متخصصين او پروفيسور ډاکتران به يې همدلته راته راوستل، د دوی نظريات به يې اخيستل، ان تر دې چې بستر کې مو پنځلس ورځې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ووتلې، ددې پنځلسو ورځو په ترڅ کې د پېښور په سطحه چې کوم نوعه طبي معاينات موجود و، ټول يې راباندې وکړل، خو متاسفانه لا هم تشخيص معلوم نشو.

بالاخره ډاکترانو په سلاح سره له دوو مشکوکو ناروغيو يوه وګڼله، چې د هغه ناروغيو له جملې د يوې تشخيصي معاينات په ټول پاکستان کې نه کېدل او ددې بلې يوازې د اسلام اباد په يو روغتون کې کېدل، کوم ډاکتر چې مونږ روغتون ته راوستلي و، پلار ته مې مخاطب شو، ويل يې: که کولای شئ؟ اسلام اباد ته ولاړشئ، يو نوعه ډېر مهم معاينات دي وکړئ، که نتيجه مثبت راشي، يا هم په کومه ناروغۍ چې شک دی همغه اوسي، بيا ستونزه نشته، کم وخت کې په بشپړه بڼه د درملنې وړ ده او که معاينات منفي وي، هغه صورت کې نو که څه هم پاکستان کې يې معاينات نشته چې قاطع تشخيص يې راوباسي، مګر د ډاکترانو د ګډې نظرئې او علايمو له مخې بيا د (لمفديما) په نوم له يوې بلې دوهمې مشکوکې ناروغۍ پرته بل څه نشي کېدی، کوم چې د نوموړې ناروغۍ له عمله د انسان د بدن په ځينو برخو کې د اوبو د توضع سيستم تخريبيږي، په نتيجه کې يې د بدن په هغه برخو کې اوبه جمع کېږي او پړسوب رامنځ ته کوي، چې په تاسف سره د هغه ناروغۍ په بشپړه درملنه کې تر دې مهاله د نړۍ په سطحه د عصر طبابت عاجز دی.

خو خير تاسو يو ځل اسلام اباد ته ولاړشئ، دا يو نوع معاينات وکړئ، کله چې واپس راغلئ راپور يې ډېګرۍ کې زما معاينه خانې ته راوړئ، نورې خبرې به بيا هغه وخت کوو.

همداسې مو وکړل، اسلام اباد ته ولاړو، د الشفاء په نوم روغتون مو پيدا کړ، راته ليکل شوي معاينات مو پکې وکړل، که څه هم اسلام اباد کې ډېر وځورېدو، پلار مې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پولسو رانه ونيوه، کيسه يې اوږدېږي، له تفسير يې تېرېږم، مقصد تر ډېر آزار او اذيت راکولو وروسته يې د پيسو په اخيستلو سره راخوشې کړ. کله مو چې د معايناتو نتيجه پيښور کې د هغه ډاکتر معاينه خانې ته وروړه، ډاکتر يې په ليدلو سره د مايوسۍ په پار سر وخوځاوه، پلار ته مې يې کړل: معاينات نورمال دي، ګويا د هغه دوو ناروغيو نه د لمړنۍ مشکوکې ناروغۍ اثار نشته پکې، ولې بيا هم ښه و چې معاينات مو وکړل، اوس ښکاره شوه چې له هغه دوهمې ناروغۍ (لمفديما) پرته بل څه نشي کېدی، روغتون کې د نوموړې ناروغۍ په اړه د راکړو معلوماتو په يو ځل بيا تکرار سره يې وېل: دا د لمفديما په نوم يوه نادره ناروغي ده، چې په بدن کې لمفي يا د ابو د تنظيم پروسه اخلالوي، پايله کې يې لمړی د بدن ځينې خاصې برخې پړسېږي، د زمان په تېرېدو پرمختګ کوي، نورې برخې هم لاندې کوي، بدبختانه د وخت طبابت يې تر دې دمه په درملنه نه دی برلاسی شوی، نه يې هم د ناروغۍ د رامنځ ته کېدو لامل موندلی. اصلاً نوموړې ناروغي ډېره کمه ده، په ميلونونه کسانو کې يو کس ته پيدا کېږي، له دې کبله نړۍ کې د طبي برخې ساينس پوهانو او متخصصينو ډېره توجه نه ده ورته کړې، ترڅو دوا يې او د ناروغۍ د رامنځ ته کېدو لامل پيدا کړي.

لهذا زه اوس ستاسو سره يوازې دومره کمک کولای شم، چې د يوريولوژي بخش يو ډاکتر ته مو ورمعرفي کړم، ترڅو جنسي غړي (مايې) يې عمليات کړي، په دې سره به يې د تناسلي غړو مشکل حل شي، اما پېښې به يې همداسې وي.

که څه هم د ډاکتر خبره چې ګواکي په اساسي يا بشپړه توګه اعلاج يې نه کېږي، پېښې به يې د تل لپاره همداسې دردمنې او پړسېدلې وي، خورا دردونکې وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مګر دا چې زه تر پښو له دې نورو شيانو ډېر آزورده او شرمينده وم، دغه و چې د پښو په حال د ژور افسوس او خواشينۍ تر څنګ، د جنسي غړو د اعلاج په کېدو خوشحاله شوم.

له ډاکتر سره مو ومنله، د يو خط په راکولو سره يې هغه بل ډاکتر ته ولېږلو.

پېښور کې هم تقريباً د کابل په شان معامله وه، تر هغو چې د ډاکترانو شخصي کلينيک، معاينه خانې ته به ورنغلې، د فيس او معايناتو پيسې به دې ورته تحويل نکړې، په دولتي روغتون کې يې نه بسترولې، که بستر به هم شوې خاصه پوښتنه دې نه کېده، هر کله به دې چې شخصي معاينه خانه کې پيسې ورته تحويل کړې، بيا به يې د سبا لپاره هغه دولتي روغتونونو ته ورغوښتې چې دوی به رسمي دندې پکې لرلې، روغتون کې به هم بيا دده د ناروغ په نوم يادېدې، ډېره توجه به ورته کېده.

دغه و چې موږ هم له ورسېدو سره سم، دهلېزه کې د ميز تر شات ناست منشي ته يې د پيسو له تحويلولو وروسته په خپل نوبت معاينه خانې ته ورننوتلو، د رالېږلي ډاکتر خط مو ورښکاره کړ، لمړی مې يې د يوې پښې پړسوب په ګوته تخته (پچک) کړ، د ګوتې ځای يې ژور پکې پاتې شو، بيا يې وېل: پرتوګاښ دې خلاص کړه، چې شيان دې په کوم وضعيت کې دي؟ دده له وېلو سره سم مې ګنډه خلاص کړ، په ليدلو سره يې شونډې راغونډې کړې د شکيلي (شفيلۍ) په بڼه يې کړل: اوششش اوشش اوششششش...

د همدې شکيلي په مهال يې څو شېبې له لرې ورته وکتل، نور يې، د نورو ډاکترانو غوندې ګوتې پکې ونه وهلې، د سبا لسو بجو لپاره يې د شيرپاو په نوم دولتي روغتون ته وروغوښتلو، سهار له ورسېدو سره سم يې بستر کړم، تر ځينې معايناتو کولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته، دريمه ورځ يې عمليات راته وکړ، د مايو په کځوړه کې راټولې شوې اوبه يې ويستلې، د نورو اوبو د ورتلو مخه يې ونيوه، خو متاسفانه په څلورمه ورځ يوه اندازه اوبه بيا ورغلې وې، په سبا يې دويم ځلي عمليات کړم، له دې عمليات وروسته، که څه هم ډاکتر وېل چې لس، دولس شپې بايد همدلته پاتې شئ، ترڅو ښه حال يې معلوم شي، چې بيا اوبه ورځي کنه؟ خو موږ يو خوا بې خرڅه شو، بلخوا ډېر وخت مو وتلی و، د روغتونونو له ژونده سخت تنګ شوي و، په پنځمه ورځ ترې راووتلو، د کور په لور راروان شو، په لارو مې زخمونه ډېر خراب شول، له پاسه پرې اېښو د پاسمان د ډېرو پختو او پلسترو سره سره بيا هم وينه ترې راووتله، د پرتوګ خښتک مې يې ښه پوره سور کړ، کابل ته له رارسېدو سره سم مې لمړی يو هوټل کې جامې بدلې کړې، بيا د وردګو د موټرو تم ځای ته راغلو، شپه مو کور ته راورسوله، چې ومې کتل ښه و، که له زخمونو مې وينې هم رابهېدلې وې، خو کوکونه يې نه و شکېدلي، دغه راز دا دويم ځل يې ښه عمليات هم کړی و، الحمدالله د جنسي غړو ستونزه مې تر ډېره ورسره حل شوه.

مګر د پښو درد او پړسوب لا هم په خپل ځای پاتې و، ولې د ډاکتر دا خبره مو هم زړه ته نه لوېده او نه راته د زغم وه، چې پښې دې د تل لپاره همداسې وي، دغه و چې په بېلا بېل ډول د پښو د درملنې په پار مبارزې مو لا هم دوام لاره، تاسو راځئ ملګرتيا مې وکړئ، کيسې پاتې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

امریکایان دې ولي

ورور مې همایون له کندهاره زنګ راته وکړ، نوموړی تقریباً څلور کاله له ما کشر دی، خو دا چې زما اوږدې ناروغۍ مې د جسمي ودې مخه ډپ کړې وه، دی هغه مهال له ما نه ډېر مشر ښکارېده، وجود کې هم ښه و، د زنګ له اوکې سره سم مې سلام ورواچاوه، تر جوړ پخیر حال احوال اخیستلو وروسته یې کړل:

- دلته کندهار ښار کې یو حکیم دی، د یوې آلې یا ماشین په وسیله د انسان بدن کې بند رګونه خلاصوي، ځینو ناروغانو ته دوا ورکوي. وېل کېږي ډېرى داسې ناروغان ورسره روغ شول، چې په ایران او پاکستان کې ډاکترانو ځواب ورکړی و. توکل په خدای ج ته یو ځل راشه چې ستا د ناروغۍ په اړه څه وایي؟

بالاخره سره موافق شو، څو ورځې وروسته ورغلم، چې ومې لیده، حکیم رښتیا په یوه نوې او حیرانوکې بڼه د ناروغانو درملنه کوله، اصلا د پلاستیکي ګیلاسونو او یوې لاسي دستګاه په وسیله یې د خلکو د بدن په بېلا بېلو برخو حجامت کاوه، خو ما او ورور مې تر دې دمه نه حجامت لیدلی و، نه مو یې نوم اورېدلی و، ځکه راته نوی او جالب و.

تر ډېر انتظار وروسته د نوبت په رارسېده سره، حکیم زما د دواړو پښو له ګوتونه پاس د فارسي زبانو په اصطلاح (پای پوشت) چې نسبت نورو برخو ته زیات پړسوب یې لاره، د ګیلاس خوله ښه پکې خښېده، لکه نانوای چې په ډوډۍ کې خالونه وهي، زر زر یې د پاکي په څوکه څو ځایه زخمي کړل، له زخمي کېدو سره سم، پرته له دې چې د نورو خلکو غوندې د ګیلاس او دستګاه د فشار په وسیله یې وینه ترې راکش کړې وی، خپله په پاکي له هر وهل شوي زخم نه لیکه، لیکه وینه او اوبه ګډ

(c) ketabton.com: The Digital Library

راروان شول، حکيم ويل: همداسې يې پرېږده، ترڅو ټولې اوبه يې راخالي شي، او پړسوب يې کيني.

ددې تر څنګ سپين پوډر ته ورته يو قسم دواه يې هم ورسره راکړه، سهار او ښېګا يې د يوې يوې قاشوغې د خوړلو توصيه راته وکړه، نور يې رارخصت کړو، د لس، پنځلس دقيقو په تېرېدو سره وينه بنده شوه، يوازې رنې اوبه له زخمونو رابهېدې، څپلۍ مې پښو کې لندې خوشتې شوې، همايون سره د څو نورو ملګرو يې په يو نوي جوړېدونکي مکتب کې د سيم تاوۍ کار کاوه، د دوی مسافرانه اطاق ته په ورسېدلو سره مې پښو ته پلاستکي خلطې ورواغوستې، ترڅو د ورور د ملګرو مې له پښو د راروانو اوبو نه بد رانشي، يا يې په فرش او کاليو ونه لګېږي، خو کله چې ورغلم، ملګري يې هم زموږ کليوال او ډېر بااحساسه، مهربانه ځوانان و، چې له جملې يې د بهلول، رفيع الله او نظر محمد نومونه يادولی شم؛ دوی پوه شول چې پلاستيکي خلطې يې د نزاکت ساتلو يا هم زموږ له خاطره پښو ته وراغوستې. همدا و چې ويل يې: پلاستيکونه دې له پښو لرې کړه، پرېږده چې اوبه يې آزادانه وبهېږي، ګرمي ده په پلاستيکونو کې دې پښې نورې هم خرابېږي.

ما ټينګار کاوه چې نه خير، ترڅو په فرش او ستاسو په کاليو يې اوبه ونه لګېږي.

خلاصه خلطې يې په دې خبره رانه لرې کړې چې بلا پسې د مسافرۍ له دوړو، خاورو ډک فرش او کالي دي، کيسه کې يې نشې، چېرته دې چې زړه و آزادانه کينه، لتېږه، ويده کېږه، همداسې نور زښته زيات عاطفي او له همدردۍ ډک چلند يې راسره وکړ. که څه هم څنګه مې چې وړاندې ووېل، دوی زموږ کليوال و، خو تر دې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخه مې کوم ضرورت نه و ورته پیداشوی، پس د دوی په سینو کې د دومره ښکلو او ترحم نه ډکو زړونونه مې هم خبر نه لاره.

اووه شپې مې ورسره وکړې، طبعاً تنګ کړي او تکلیف کړي به مې وي، ولې چې له ناروغ سره تکلیف او زړه تنګوالی حتمي وي؛ بلخوا سره ددې چې دوی به ماته وېل: هېڅ خبره نه ده، مګر هرو مرو به مې یې د پښو له روانو ابو کمه زیاته کرکه کېده، ډوډۍ به خوند نه ورکاوه. ځکه چې انساني فطرت همداسې دی، خو تر اخېره مې یې په څېرو، خبرو او روش کې احساس نکړه، چې ګویا دوی دې له ما سره تنګ وي، یا مې دې له پښو بده وړي. دغه راز له دې زخمي کېدو سره مې پښو یو بل بد عادت هم پیدا کړ، د شپې به مې چې څنګه سترګې پټې شوې، سخت درد به یې شروع کړ، بیا به تر څو راجګ نشوم، د مکتب په چاردېوالي کې به ونه ګرځېدم، ښې به مې سترې نکړې، درد یې نه ارامېده، همدا و چې ټوله شپه به وتلم ننوتلم، دوی به تمامه ورځ کار کړی و، ستړي به و، په ډېرو وتلو ننوتلو به مې نارامه کړل، کله به کوم یو راپسې راووتلو، زه به یې چې حویلۍ کې په ګرځېدو ولیدم، وېل به یې: راځه د شپې لخوا له تعمیر نه د باندې مه وځه، امریکایان به څه شک دربادې وکړي، ولې دې.

د دوی اندیښنه په ځای وه، ولې چې د نوموړي مکتب سره دېوال په دېوال د امریکایانو قرارګاه وه، د دېوال له پاسه یې ټاور جوړ کړی و، یو او دوه پیره دارن به دایم پکې ناست ؤ، خو زه به چې تر څو له تعمیر نه بهر آزادې فضا ته راونه وتلم، د تعمیر په اوږده دهلېز کې به چې هر څومره وګرځېدم، د پښو سوی مې نه ارامېده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه و چې له دوی نه پټ به بیا، بیا راوتلم، چون ربښتیا ډېر سخت درد او سوخت به یې کاوه، څنګه چې تاسو پوهېږئ، له درد سره نه کېږي، پس ما یې هم مقابل کې د امریکایانو د ویشتلو پروا نه کوله، کنې واقعاً ډېر خطرناک و، خو تر اخیره یې نه ډز راباندې وکړو، نه یې کومه شپه ووېل: چې ومسلمانه! په تا څه شوي، چې ټوله شپه لکه ستن خوړلی سپی ګرد تاوېږې راتاوېږې؟

خلاصه اوه ورځې مې پرله پسې د پښو له زخمونو اوبه وبهېدې، له درده یې لیونی سپېلنی وم، خو په پړسوب یې هېڅ اغېزه ونکړه، چون کومه اندازه اوبه چې ترې ضایعه کېدې، مقابل کې مې یې د تندې احساس هم همدومره زیات و، اګر چې اولې دوې ورځې مې اوبه څښلې، خو وروسته مې کوشش کاوه، چې زیاتې اوبه ونڅښم، ترڅو په پښو کې جمعه شوې اوبه د زخمونو له لارې ووځي او نورې ورنشي، نتیجه کې یې پړسوب کېني.

ولې زما د فکر برخلاف، سره له دې چې د پښو له زخمونو مې زیاتې اوبه وتلې، د نورو اوبو څښل مې هم ډېر کم کړي و.

اما بیا هم په پړسوب کې یوه ذره تغیر رانغی، د پښو په ځای مې د پورتني روغ بدن اوبه وچې شوې، ژبه مې د وچوالي له وجې په خوله کې نه اوښته، غوږونه مې دف و، خبرې مې سمې نه اورېدې، همداسې ډېر بې انرژۍ او خسته پسته به وم. یو انجینر ته مې د خپل وضعیت په اړه ووېل، هغه پوه شو وېل یې: فشار دې ټیټ دی، زر تر زره دې له پښو نه د روانو ابو د درېدو غمه وخوره او یو دوه ګیلاسه خواږه جوس وڅښه، خبره مې یې ومنله، دواخانې ته ولاړم، طبي بنداژونه او پلستر مې ترې واخیستل، د پښو زخمونه مې کلک وتړل، همداسې د تېرو څو ورځو په تنده مې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه د یخېدو تر بریده، څو ګیلاسه مایعات چای، اوبه... وڅښل، د یو ساعت په تېرېدو سره د پښو له زخمونو اوبه بندې شوې، تازه څښلي مایعات مې هم په بدن کې خواره شول، سم د لاسه مې ژبه لنده شوه، د غوږونو درونډوالی او ذولحالي مې ورسره رفعه شول، سبا د کور په لور راروان شوم، فکر کړم ترې بهېدلو اوبو سره مې د پښو مدني مواد (پتاشیم، کلسیم، منګینزیم...) کم شوي و، ترڅو چې پوره کېدل، په کور کې یې هم تر څو اونیو د شپې لخوا ډېر سخت درد کاوه، حویلۍ کې به ټوله شپه ګرد ورسره تاوېدم راتاوېدم؛ همدا مې کندهار کې د تداوۍ ګټه وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکسته بند سخي

که ليدلی يې هم نه وي، خو ممکن ډېرو کسانو يې نوم اورېدلی وي، زموږ د وردګو ولايت، چک ولسوالۍ په يوه غرنۍ سيمه (عليشه) کې د سخي په نوم يو ډېر مشهور شکسته بند دی، که څه هم زه کابو يوه نيمه ليسزه مخکې ورغلی وم، هغه وخت سپينږيری و، اوس خو به ښځي ضعيفه وي، اما په عمر يې برکت لا هم ژوندی دی، له ډېر لرې يعنې هېواد له بېلا بېلو ولاياتو به خلکو هغه ناروغان ورته راوستل، چې د بدن هډوکي به يې مات شوي و، نوموړی د کوچيانو له قومه يو بې ليک او لوسته سړی و، دده په باب روايتونه داسې و، چې يوه ورځ يې په غره کې رمه څروله، بيا يې کومه وزه تر يو لوی کمر لوېدلې وه، د پښې هډوکی يې بوټ مات شوی و، سخي ماما چې د وزې بوټه ماته پښه ليدلې، ډېر سخت زړه يې پرې سوی ان تر دې چې ورته په ژړا شوی، بيا يې له خپل څادر نه څو اوږدې اوږدې لتې راخيرې کړې، په لندو سترګو پرې اخته شوی، د وزې د پښې له مات هډوکي سره يې موازي دوه اوږده لرګي هم ورتړلي، ترڅو د بدن وزن يې د مات شوي هډوکي په ځای لرګي واخلي او هډوکی د بيا جوړېدو فرصت پيدا کړي.

په همدې وخت کې حضرت خضر بابا پرې راغلی، له وزې سره د سخي ماما همدردی او اوښکو ته په کتو، خضر بابا ورته وېلي: مه خفه کېږه بچيه! د وزې پښه به ډېر زر ښه شي، زه تاته دعا درکوم، له دې وروسته هم د حيواناتو په شمول د انسانانو هر ډول مات هډوکي ورتړه، هغه به د الله ج په حکم ډېر زر رغېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بناءً د ځينو خلکو د باور او وينا له مخې اوس هم همغه د خضر بابا د ورکړې دعا برکت دی، چې په هر مريض يې لاس ولګېږي، مانا مات هډوکي يې چې وروتړي، الله ج يې ډېر زر له شفاء برخمن کوي.

پس لکه سيلاب اخيستی چې د ځان ژغورنې په پار هر خوا د اوبو بې ګټې ځک ته هم لاس اچوي، همدا و چې زما زړه کې هم يوه ورځ راتېره شوه: که سخي ماما ته ربښتيا خضر بابا دعا ورکړې وي او په لاس کې يې الهي حکمت وي؟ راځه يوه ورځ ته هم ورشه، چې د لاس پرې لګېدلو سره يې د خلکو په بدن کې مات او رېزه رېزه هډوکي جوړېږي، کوندې زما په پښو د لاس لګولو سره يې هم دا درد او پړسوب الله ج ښه کړي.

بالاخره هغه ورځ راغله ډېر په تکليف وروختلم، چون مخکې مې ووېل، د دوی کلی، کورونه له سرک نه ډېر چپ او پاس په يوه غرنۍ سيمه کې دي، خو له بده مرغه پرته له دې چې په پښو مې لاس ووهي، صرف په ليدلو سره يې راته ويل: ته يو ډاکتر ته ولاړ شه، زما کار فقط د ماتو هډوکو سره دی، ستا په ناروغۍ نه پوهېږم.

د سخي ماما له حجرې زړه ماتی راووتم، څو قدمه چې راغلم، يو بل څه ته مې پام شو.

زما د پلار ماما خيل هم د عليشې و، د مورنۍ نيا په اړه به يې وېل کېدل، چې د روسانو د اشغال په مهال يې يوه ورځ کلي ته قوه ورختلې وه، د کلي خلک تر خپله وسه لرې او نژدې سيمو ته ترې تښتي، کلی يې خوشې کړی، زما د پلار مورنۍ نيا چې خپل وړوکی، تي خوری لمسی يې هم غېږ کې ورسره اخيستی، له کوره راوتلې، ډېر وس يې نه دی شوی، لږ وړاندې د ګنو چنارونو تر شاه، د يوه پوشته خوا ته غلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناسته ده، د مشرانو په قول، خپل وچ تی يې هم د ماشوم په خوله ورکړی، ترڅو ونه ژاړي، روسان ورخبر نشي.

خو بدبختانه روسي پوځيانو د چنارونو شا ته سر ور لرې کړی و، په دې يې چې سترګې لګېدلې، لسګونه مرمۍ يې تر سينه ايستلې وې، د روسانو د قوې له تلو وروسته چې خلک ورغلي، ځنګه چې لمړی په لترئ ناسته وه، همغه شان په ناستو شهيده شوې وه، صرف سر او پورتنۍ تنه يې د خپلې غېږې په لور رازانګه و، اما غېږ کې يې په پراته لمسي فشار نه و ورغلی، هغه خپل تی روده.

بناءً د نومورې پاک او خورا مظلومانه شهادت ته په کتو، هر وخت به مې يې زيارت ته د ورتلو زړه کېدو، نن نو ډېره ښه موقع وه، تيار راغلی وم، د پلار د ماماخيلو کورونه مې د عليشې د سيمې له خوږ پورې د فريد په کلي کې و او د پلار د نيا زيارت مې د دوی له کورونو بره هديره کې و، که څه هم پښو مې ډېر زيات درد کاوه، خو بيا هم کرار کرار ورغلم، زيارت مې يې وکړ، دې ته مې دې خدای ج دعاګانې قبولې کړي، مګر ما يې د زيارت کولو په سبب د خپلو پښو په درد او پړسوب کې کوم مثبت اثر ونه ليده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کشف هګۍ

مور ته مې چېرته کومه ښځه ور په غوږ شوې وه، ورته ويلي و: ګوره! دا زوی دې چې دومره وګرځاوه، نه يې ډاکټران په رنځ پوهېږي، نه ملايان، نه له زيارتونو سره جوړ شو؛ دې ته په خدای ج حتماً چا څه شی ورکړي.

له شي نه يې هدف په خوړو کې پرې خوړل شوې کودې وې.

ښځې پسې زياته کړې: ځکه د شي له خوراک نه په رامنځ ته شوې ناروغۍ نه ډاکتران پوهېږي، نه ملايان، نه هم د بل څه سره رغېږي، نو څنګه چې د شي د خوړلو له وجې رامنځ ته شوې ناروغي ډېره بده او پليته ناروغي وي، پس يوازې او يوازې په همداسې بده او پليته دوا سره يې اعلاج هم کېږي.

مور ته مې د ښځې په خبره کې وزن ورمعلوم شوی و، ورڅکه شوې وه، ترې پوښتلي يې و چې: ښا ددې بدې ناروغۍ هغه بده او پليته دوا څه دي؟

ښځې د مقدمې په پار خپلو خسر خيلو کې د کوم ناروغ کيسه ورته شروع کړې وه، چې ګواکي کالونه کالونه د مرګ او ژوند تر منځ و، کنډک کنډک وينې يې استفراق کولې، بله ورځ کوم د خدای ج ولي پرې ورپېښ شوی، له لمړي ليدو سره پرې پوه شوی، چې سړي بد شی خوړلي، د ناروغ کورنۍ ته يې ويلي: ددې لپاره يوه د کشف هګۍ پيدا کړئ، په شيدو يا نورو خوړو کې يې پټه پرې وخورئ، چې دی پوه نشي، ځکه چې تيږه په تيږه ماتيږي، کوم بد شی چې ده ته ورکړل شوي، د کشف هګۍ تر هغه زياته مرداره او پليت شی ده، بدن ته له رسېدو سره سم د مخکې ورکړل شوي بد شي اثر له منځه وړي، هګۍ که له هغه ډېره پليته هم ده، خو ښه والی يې دا دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د لمړني بد شي تر بې اثر کولو او له وجود نه ایستلو وروسته، خپله هم کرار کرار تر ځلوېښتو ورځو پورې له بدنه وځي. ولې دا غاړې دربانديې خلاصوم، چې په دې ځلوېښتو شپو کې که ناروغ د هر څه له وجې مړ شو، جنازه یې نه کېږي، ځکه چې هډونه یې مردار وي، د مردار انسان جنازه که ادا هم شي، د الله ج په حضور کې نه قبلېږي. نور مو خوښه ورکوئ یې، کنه.

خو دا چې کورنۍ یې ناروغ ډېر تاوکړی و، د بل هېڅ شي سره نه ښه کېده، توکل یې په خدای ج کړ، د کشف هګۍ یې ورکړه، د هګۍ له خوړلو وروسته تر یوې هفتې ناروغ داسې اسهال شو چې ان د وجود غوښې یې اوبه شوې، په همدې یوه هفتیې سهال کې یې هغه بد شی له وجود نه ووتل، بدن یې ترې پاک شو، سم د لاسه د سړي سترګې وغړېدې، په لنډ وخت کې داسې جوړ شو چې هېڅ فکر به دې نه و کړی، واده یې وکړ، اوس یې یوه ډله اولادونه دي.

ددې کیسې په اورېدو سره زما مور هم چې زما د صحت بې تابه او لالهانده تنده لرله، بلخوا پورته د ذکر شوي ناروغ ناروغي هم زما له ناروغۍ سره څه شباهت لاره، چون دی هم کالونه کالونه رنځېدلی و، نه یې ډاکتران په علاج پوه شوی و، نه یې په ملا او زیارت ساه راسته شوې وه، بالاخره د کشف هګۍ یې شافي کافي شوې وه.

دا و چې مور ته مې د کشف د هګۍ په درملني سره زما د صحت هم لوړ چانس ورځلېدلی و او ډېره هیله یې ورته پیدا شوې وه.

بالاخره له ښځې نه یې ددې ښکلې او فوق العاده دوا د ورښوده په پار د مننې تر څنګ، ددې شناخت او پراخه روابطو ته په کتو، د کشف د هګۍ په پیداکولو کې هم د همکارۍ غوښتنه ترې کړې وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوموړې ښځې د خپلې مهربانۍ او همدردۍ له مخې لنډو څو ورځو کې د هګۍ غم ورته خوړلی و، د وربښودلي ترتيب سره سم، مې مور په يو ګيلاس شيدو کې حل کړې وه، په داسې حال کې چې زه په هېڅ خبر نه وم، ښه په مزه مزه يې راباندې نوشيجان کړې وه.

پس له دوو مياشتو، خدايزده خبره له څه راياده شوه، مور مې موسکۍ شوه، وېل يې: خدای ج دې نکړي، د مرګ زور دې هېڅ وخت نه لرم، خو که اوس مړ هم شي دومره به مې ارمان نه يې، شکر چې يوه مياشت مخکې مړ نشوې، کنې يوازې د مرګ غم به دې نه و، بې جنازې به مو خښ کړی وې، ټول عمر به مې ډېر زيات ارمان وې، ځان به مې ملامت ګڼه.

ورغبرګه مې کړه: بې جنازې ولې؟

بيا يې پورتنۍ ټوله کيسه راته وکړه.

سيند د وردګـــــــــــو نه دی خلکو

د غرونو اوښکې دي زما په حال راځينه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زينو په كونج كېناستم

هغه چې وايي ناروغي كم سيالي ده، له شک پرته دا يو ډېر قوي واقعيت دی، بناءً زه به هم كله د خپلې ناروغۍ له وجې مكتب ته د تلو نه وم، كله به په ډاكترانو، ملايانو او زيارتونو ورک وم، همدا و چې ډېری وخت به د محروميت تر كچې غير حاضر وم، بيا به كله ځينو استادانو مرسته راسره وكړه، حاضري به مې يې ورسوله، كله به مې په كوم روغتون تصديق ورته راجوړ كړ، خاصتاً وروستي صنفونه مې ډېر په زحمت ووېل، چون نه يوازې د ورتلو راتللو په وخت مې پښو درد كاوه، بلكې صنف كې به چې په چوكۍ كېناستم، كرار كرار به مې د پورتني بدن د اوبو هم ډېره برخه پښو ته ښكته شوې، پړسوب به يې يو په دوه شو، پوست به يې د ډېر فشار پرې راتللو له وجې داسې سوخت كاوه، لكه تناره كې مې چې اچولې وي.

خو بيا هم كه په ټېله او تنبه يا ډېره ټيټه نمره هم و، الحمدالله له ليسې فارغ شوم، دغه راز د كانكور ازموينې له لارې د فارياب پوهنتون چې د نوموړي ولايت په مركز ميمنې ښار كې يې موقعيت لاره، د ادبياتو پوهنځۍ ته كامياب شوم، اګر چې ډېر لرې و، خو د مور او پلار په تشويق سره وررروان شوم، شپه مې د بلخ ولايت اړوند مزار ښار كې د فارياب د موټرو اډې يا تم ځای ته نژدې په يو خيرن هوټل كې په ډېر وهم او ترس تېره كړه. ټوله شپه ويښ او ويده كېدم، له تاسو يې څه پټه، اصلاً له دې نه وېرېدم، چې څوک به مې حلال كړي، يا به دا پنځه روپۍ جيب خرچه رانه پټې كړي، وېره دا وه، كه څه هم سن مې لوړ و، قريب نولس، شل كلن وم، خو ګيره مې نه وه او جسماً هم بې جوزه وړوكی ښكارېدم، نو ماوېل بې پوښتنې ملک دی، هسې نه څوک په بد نيت څنګ ته راځملي، ولې چې ماخوستن ناوخته هوټل كې يو څو ډېر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدشکله لويو بريتونو واله کرغېړن کسان تاوېدل، خو بيا ښه و، شپه پخير تېره شوه، سهار وختي موټر کې سپور شوم، له شبرغان هاخوا سرک خام و، ايله ماسښين دوې بجې د ميمنې ښار ته ورسېدم، بلد نه وم، په آس پسې تړلې يوه بګۍ (ټانګه) مې دربس کړه، د پوهنتون په دروازه کې يې ښکته کړم، معاون مې پيدا کړ، کوم چې د نويو محصيلينو د ثبت چارې يې په غاړه لرلې، د کانکور د آی ډي (ID)نمبر په ورکولو سره مې ادبياتو پوهنځۍ ته د راکامياببېدو ورته ووېل؛ معاون ښکته پورته راته وکتل، بده کرکجنه خوله يې ونيوه، وېل يې: دا پښې دې ولې داسې پړسېدلې؟

په لنډو کې مې کيسه ورته وکړه، ګويا ددې ډېر وخت وتلی، ډاکتران وايي چې د رګونو مشکل دی، زياتې دواوې مې هم پرې کړې، خو جوړې نه شوې.

معاون راغبرګه کړه: ته ولاړ شه کابل کې د وزارت صحت عامه نه يو خط راوړه، ترڅو موږ مطمين شو، چې ستا ناروغي ساري نه ده، نور محصيلين نه درنه نيسي.

هر څومره مې چې ورته ووېل: معاون صاحب! زما د ناروغۍ ډېر کالونه کيږي، سره له دې چې د کورنۍ د غړو سره مې په يوه اطاق کې اوسم، په يوه کاسه ډوډۍ ورسره خورم، مګر نه يې کور کې څوک رانه ونيول، نه په دوستانو، کلي او نه مو هم په ټوله سيمه کې بل داسې ناروغ پيدا شوی.

معاون نه منله، په توندۍ سره يې په خپله خبره ټينګار وکړ، ډېر مايوسانه او زړه ماتی يې له دفتره راووتم، د پوهنتون انګړ کې يوې برنډې ته د پورته شو زينو په کونج کېناستم، تر ډېره مې فکر پرې وکړ، چې اوس څه وکړم؟ هېڅ کومه معقوله لار مې ذهن ته نه راتلله، محصلين تېر او بېر کېدل، په دوی کې مې د دوو تر منځ پښتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبرې واورېدې، مخې ته يې ورجک شوم، په سلام سره مې ورته ووېل: وبښئ يوه پوښتنه مې کوله!

د پوښتنې کولو وخت يې راکړ، لمړۍ مې د خپلې ناروغۍ او معاون رانه غوښتې د روغتيا وزارت د خط ورته ووېل، بيا مې ترې وپوښتل: ايا دلته ميمنه کې د روغتيا د وزارت رياست شته؟

دغه محصيلين يو د ننگرهار و، بل د کندز، زما په ناروغۍ او د معاون په راته جوړ کړي مشکل دوی هم ډېر خفه شول، راغبرگه يې کړه:

دا ډېر سپی سړی دی، د نورو محصيلينو د ناروغېدو غم نشته ورسره، موږ يې له پخوا پېژنو، اصلاً له پښتنو سره ستونزه لري.

وروستۍ مشوره يې دا راکړه، چې ورشه هغه د زراعت پوهنځۍ ده، دريم صنف کې د شفيق پوښتنه وکړه، نوموړی په ليليه کې د پښتنو محصيلينو نماينده او مشر دی، ان شاءالله کومک به درسره وکړي، د زراعت پوهنځۍ ته ورغلم، شفيق څو دقيقې مخکې وتلی و، يو ملگری مې يې راپيدا کړ، د شفيق شمېره مې ترې وغوښته، ده له خپل مبايل نه زنگ ورته وکړ، گوشي يې ماته ونيوله، شفيق چې زنگ اوکې کړ، له لهجې يې پوه شوم، دی هم وردگ و، ستونزه مې ورسره شريکه کړه، وېل يې: منتظر شه زه اوس درځم، څو دقيقې وروسته يې موټرسکېل ودراوه، ترې راښکته شو، ښکلی او خولور ځوان و، يو ځل بيا مې هم کيسه ورته وکړه، د معاون له خوا په راسره کړي بد چلند او ستونزې راته جوړولو خفه شو. خو دی هم نه و ورسره جوړ، پښې يې نه پرې ورتلې، وېل يې: راځه اوس ليليه ته راسره ولاړ شه، سبا رئس راځي، بيا به ان شاءالله يو کار پرې وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مننه مې ترې وکړه، په مټرسکېل ورسره سپور شوم، شپه مو لیلیه کې وکړه، کور يې دې ودان وي، څنګه يې چې ويلي و، سبا يې د معاون پکې پوښتېدلو پرته په رئس باندې کار راته جوړ کړ، درسونه مې پيل کړل، خو له بده مرغه ليليه او پوهنتون ډېر لرې و، په ښه تېز پلي تګ سره کم او زيات د شلو دقيقو لار وه، نور محصلين روغ و، تللی شوی، زه به په ساعت کې هم نه رسېدم، هلته به هم بيا تر ډېره د پښو له درده هېڅ په خبر نه پوهېدم، که موټر کې تللی هره ورځ مې دوه طرفه پنځوس روپۍ کرايه کېده، د محصيلۍ دوره کې څوک دومره مصارف کولای شي؟ بلخوا پوهنتون کې يې ازاد پټلانونه نه پرېښودل، کابای يا هغه پټلانونه چې محصلينو ته يې توصيه شوې وه، تنګ او چسپ و، ما به چې واغوست د پښو د وينې جريان به يې نور هم بند کړ، په دې سره به يې درد او پړسوب يو په دوه شو، د حرکت په حال کې به څه ښې وې، صنف کې به چې په چوکۍ کېناستم ډېر سخت سوخت به يې کاوه.

خلاصه په ډېر تکليف او د زړه په وينو مې يو سمستر ووېلو، د امتحانونو نتايج چې راووتل، د معاون له ياده نه وم وتلی، خپل مضمون کې يې چانس راکړی و، سره ددې چې مخکې له مخکې ترې وېرېدم، نسبت نورو مضامينو ته دده په مضمون کې مې ډېر کوشش کاوه، دغه راز امتحان ته مې يې هم زياته تياري نيولې وه. پوه شوم چې له سړي نه پوهنتون نشم ويلی، کني ځينو هلکانو راته وېل: پارچه پرې راوباسه، چا به وېل ريس ته ورشه، خو دا چې ما د بې صحتۍ له وجې پورته ذکر شوې نورې هم ډېرې ستونزې لرلې، پاتې درې نيم کاله پوهنتون ويل مې ببخي له توانه لوړ کار و، همدا و چې نور معاون پسې هم ونه ګرځېدم، په رخصتۍ چې کور ته راغلم، مور او پلار ته مې زما له وسه پورته د خپلو زياتو ستونزو ووېل، قناعت مې ورکړ، بيا ورنغلم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مچانو لښكر

د پوهنتون له پرېښودلو ځلور پنځه كاله وروسته يوه ورځ مې د كلي دوكانونو كې سرمعلم صاحب مجيب الرحمن وليده، نوموړی ډېر نيک او خيرخوا سړی دی، كه څه هم اوس يې سرمعلمي پرېښې، فعل حال د وردګو چک ولسوالۍ د كثيرالرشتوي انستيتيوت بنسټګر او مدير دی، ستړي مشي مې وسره وكړه، وېل يې: درسونه دې څنګه كړل؟

پوهنتون ته د تللو او هلته نسبت زما ناروغۍ ته د سختو او نامناسب شرايطو، بالاخره پوهنتون د پرېښودو كيسه مې ورته وكړه.

له څېرې يې ښكارېده، ډېر خفه شو، د افسوس په پار يې نڅه، نڅه وكړل، بيا يې وېل:

- درس خو به په هېڅ صورت نه پرېږدې؛ ته داسې وكړه، د كانكور په راتلونكې امتحان كې يو ځل بيا برخه واخله، صرف يو انتخاب وكړه، هغه هم د ميدان ښار دارالمعلمين، ولې چې يو خوا يې نمرې ټيټې دي، بل دا ځای لنډ دی، دريېيم قدم كې دوه كاله دی، دومره وخت نه غواړي، پس يوازې همدا دارالمعلمين هم چې ووايې كاپي دی.

ددې خبرو تر څنګ يې دا وعده هم راكړه، چې كه له كانكور نه وركامياب نشوې، بيا به زه يو كار درته وكړم، څو استادان پكې پېژنم، خو لمړی ښه دا ده چې له قانوني لارې هڅه وشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هغه وخت کې نه د وردګو پوهنتون و، نه هم چک کې کثيرالرشتوي انستيتيوت موجود و، وردګو يوازې همدا يو دارلمعلمين لاره، هغه هم په مرکز ميدان ښار کې و.

خو په هر حال سرمعلم صاحب ډېر ښه وغږېده، خبرې يې له خواخوږۍ او همدردۍ ډکې وې، د يوه عالم او مهربان مشر په صفت مې يې ټولې خبرې په زړه خوږې کيناستې، پوره پوره انرژي يې راکړه، همدا و چې راتلونکي کانکور کې مې بيا ګډون وکړ، په نتيجه کې يې د خپل يوازني انتخاب سره سم د ميدان ښار دارلمعلمين ته ورکامياب وم، خوشبختانه په همدې کال تصادپي دوه کليوال ملګري مې فضل الرحيم او فضل رحمان هم راکامياب شوي و، دارلمعلمين کې مو په مشوره د ديني علومو څانګه انتخاب کړه، همداسې ليليه کې هم سره يو ځای شو، اطاق کې لس کسه و، زما ټول غم د دوی دواړو په غاړه و، نه مې تر اخيره يو ګيلاس پرېمنځلو، نه مې نوکري وکړه، ان تر دې فکر کړم، د بدن د ضعيفۍ اثر به مې و، که خدايزده څه و؟ خو د عمر په هغه دور کې به هره دويمه، دريېمه شپه احتلام راته کېده، حمام ته به مې اړتيا پيدا کېده، چې ډېر ترې تکليف وم، فضل رحمان مې په دې مشکل پوه و او په غم کې يې هم له ما ډېر راسره شريک و، چون هر سهار به چې راويښ شو، انديښنه به يې ورسره وه، خندا کې به يې کړل: بيا خو به دې کار نه وي خراب کړئ؟ دده په خبره چې کار به خراب و، ورغبرګه به مې کړه: انديواله! کار تر کار تېر دی، فقط د اوبو غمه خوره چې ناوخته نشي.

د څه ټوکو موکو په کولو سره به يې ستل واخيست، لرې له يوه کوره مو اوبه راوړلې، چې راوبه يې رسولې، تشناب کې به يې ابګرمي پکې واچوه، له ګرمېدو وروسته به ورجګ شوم، حمام به مې پرې وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه راز تدریسي مو ډېره لرې نه وه، خو بیا هم څه لار وه، دوی به له دواړو لورو زما په قدم راسره تلل، همداسې نور زښته زیات خاطر مې یې ساته.

څنګه چې هغه یو متل کې راځي: د ښو به ښه یاد شي، د بدو به څه یاد شي؟ زه هم یقیناً له دوی دواړو ډېرې ښې خاطرې لرم، تل دعا ورته کوم، د الله ج رحمتونه دې وي پرې.

له دوی هاخوا د اطاق ځینې نور ملګري مو هم بد هلکان نه و، همدا د دوی د ښه والي برکت و، چې ما هغه دارالمعلمین ووېلو. خو چې کیسه اوږده نشي، څنګه چې له پیله مې په دې کتاب کې هدف یوازې د ناروغۍ اړوند خاطرې درسره شریکول دي، پس راځم د همدې دارالمعلمین د وېلو په مهال ناروغۍ پورې مې اړوند یوې جالبې خاطرې ته.

هغه داسې و چې یوه ورځ ټول ملګري د سهار د چای څښلو لپاره په دسترخوان راټول و، موبایل ته مې زنګ راغی، چې له جیبه مې راویست، پلار مې و، تر جوړ پخیر وروسته یې یو قسم په جدي انداز کړل: ښېګا ته حتماً کور ته راشه، لږ کار مې دی درسره!

سودا مې شوه، خو پوښتنه مې ترې ونکړه، چې څه مې کوې؟ ځکه چې د موبایل غږ لوړ و، راسره ناستو ملګرو مې د پلار خبرې آورېدې، وېرېدم چې که ترې وپوښتم، هسې نه د کورني راز داسې کومه خبره وکړي، چې ملګرو ته مې وشرموي، همدا و چې پرته له پوښتنې مې ورته ووېل: ښا سمه ده ان شاءالله درځم.

ملګرو مې دا ترې جوړه کړه: چې حتماً کوزده یې درته درک کړې، ښېګاه ته د نجلۍ کورنۍ راځي ګوري دې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوکو زور واخیست، چا به ویل: واسکټ زما واغونده، چا به ویل سلمانی ته ولاړ شه، سر او ږیره فرانسوي جوړ کړه، بل به کړل: بېګاه ته دې چې پښنو هر څومره درد کاوه، کیسه کې یې مه کېږي، چسپ لټېږه او کینه...

دا چې زموږ کور کې صرف یو مشخص ځای موبایل کار کاوه، وروسته مې چې پلار ته هر څومره زنګونه ووهل، تماس مو وصل نشو، همدا و چې له سل او زر فکرونو سره ور روان شوم، ماښام کور ته ورسېدم، مور ته مې وېل نانک داسې جدي زنګ وهلی و، خیرت دی؟

مور مې کړل: په حاجي (.......) پسې یې زامنو غوائی خیرات کړی و، څرمن یې تاته ترې راوړې چې بېګاه ته دې ځان پکې پټ کړې؛ ډېر داسې مریضان چې ډاکټران یې په مرض نه پوهېږي، د څرمنې سره ښه کېږي.

څه به مې ویلي و؟ بېګاه ته مې کالي ورته ویستل، همدا شپې ورځې، د بابا له کوره خپل نوي جوړ کړي کور ته هم راګډه شوي و، د مخې کوچني اطاق په غولي د هوارې لویې لمدې څرمنې په منځ کې چې تقریباً د اطاق دری برخې غولی یې فرش کړی و څملاستم، همایون او پلار مې له دواړو خواو راباندې راواړوه.

لکه میندې چې خپل ماشومان په ورونیو کې نغاړي، زما هم یوازې سر بهر پاتې شو، نور یې کټ مټ پکې وپېچلم، څنګه چې تاسو پوهېږئ، د غوایه څرمن ډېره ډبله وي، زیات وزن یې لاره، سم یې مُحکم کړم، محکموالی یې هم په هر صورت ډېر بد د غوښو، وینو او خوشایو بوی یې لګېده، همایون ته مې وېل، کړکی خلاصې کړه!

مور مې د آآآآآ آواز په کولو او تعجبي لهجه راغبرګه کړه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

- څه کړې کولیلنګ به شې، څوک چې چرمن واچوي، لکه زچه څلوېښت شپې له یخ او شمال نه ځان ساتي.

همایون یې له کړکۍ خلاصولو منعه کړ، څو دقیقې وروسته دوی خپلو بسترو ته ولاړل. که څه هم ګرمي وه، څرمن لمړیو کې ډېره ښه یخه په بدن ولګېده، خو د وخت په تېرېدو سره، کرار کرار راګرمېده، اوبه یې پرېښوې، بالاخره ګرموالی یې هم بلا پسې، داسې ښویه شوه، چې ما به پورته زور کاوه، دې ښکته کاږم، څو ځل خو هغه و چې خوله او پوزه مې هم پکې ډوب شي، نژدې و چې وژلی یې وم، خوب له کومه شو؟ تر سهاره مې همدا کش او ګیر و ورسره.

خلاصه یوه له عذاب ډکه شپه وه، تېره شوه، ګهیځ له څرمنې نه د راوتلو سره سم مې له مور نه د حمام اوبه وغوښتې.

مور مې بیا هم د بېګا په شان له تعجب ډک او جدي لهجه راغبرګه کړه: څه کړې روغ یې که لېوانی؟ شل او شوټ به دې کړي، څرمن چې څوک واچوي، یو شب روز (یوه شپه او ورځ) حمام نه کوي.

هر څومره مې چې ورته ووېل، پرې ومې نه منله، د یوې لویې لتې په راته نیوه سره یې کړل: فقط په دې جنده دې ځان وچ کړه، نور دې کالي واغونده، حمام سبا وکړه.

څه مې کړي وی؟ چاره نه وه، همداسې مې وکړل، په ککړ ځان مې کالي واغوستل، ساعت وروسته کرار کرار د هوا په راګرمېدو سره مې بدن د څرمنې بوی پرېښود؛ د مچانو بز او بنګ راباندې جوړ شو، دوې دقیقې په یوه ځای نشوی ترې کېناستی، په ډېرو کیشولو مې یې متې وخوړېدې، مجبور وم، هره دقیقه کې خپل موقعیت بدل کړم، اخیر په ځای بدلېدو هم نه کېده، له اخیره به راپسې و، د کومو اطاقونو کړکیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې جالۍ او پردې لرلې، د مچانو مخه يې نيول شوې وه، هغو ته ننوتلی نشوی، د ميلمه او مړي، ژوندي اطاقونه مو و خرابېدل، بوی پکې پاتې کېده، بالاخره چې ډېر يې تنګ کړم، يو زوړ موټرسکيل مو لاره، پښه مې پرې واړوه، د صالح خيلو څمکې ته مې حرکت وکړ، ترڅو په لارو مې شمال ووهي، د وجود بدبويي مې لږ ورکه شي، بيا به دومره ډېر مچان نه راباندې راټولېږي، کابو پنځه، شپږ کيلو متره لار ده، څو مې هلته له مټرسکيل پښه اړوله، بنګا، بَنګ يې شروع شو، د قيقه لا نه وه تېره، چې له کورنه دلته زيات مچان راباندې راټول شول، حيران وم، چې دا د صالح خيلو مچان دومره زر راخبر شول، که له کوره راپسې و؟ عيني حال کې تر ټولو جالبه دا وه، چې صالح خيلو کې مې موبايل آنتن پيدا کړ، له ميدان ښار نه مې د اطاق ملګرو زنګونه راقطار کړل، په خوشحالۍ او خندا يې پوښتنې کولې، چې څنګه شو کار وسورېده،؟ يعني د خلکو خوښ شوې، کوژده کيږي، کنه؟ ما به مې چې بېګانی له عذابونو ډکې شپې او ټوله ورځ د مچانو سره په کشمکش او بلا اوښتو ته کتل، برعکس د دوی غوړو او مستو پوښتنو ته، خندا او ژړا به ګډ راغلل؛ د افسوس په پار به زړه کې راتېرېده: ای خدايه! دا دې په کومه ګنا نيولی يم؟ بس دي نور مې آه قبوله کړه.

لنډه دا چې دويمه شپه مې هم بدن سرېښ پرېښ و، بد بوی يې لګېده، نارامه وم، پوره خوب مې ونشو کولای، سبا سهار، مانا د دويمې ورځې په ګهيځ مې چې حمام وکړ، پاک کالي مې واغوستل، ايله مې ساه وچلېده، اما سره د دغه ټولو مشکلاتو د ګاللو يې، هغه د چا خبره قسم دی که د پښو په درد او پړسوب يې دومره فرق کړی وي چې ملا يې دم کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شهيد حاجي فضل الربي زيارت

څنګه مو چې تر دې دمه ولوستل، د خپلې ظالمې ناروغۍ سره د مبارزې د رنګا رنګ اخ او ډب په ترڅ کې مې د امريکايانو سره په جګړه کې د لسګونه شهيدانو په زيارتونو هم د الله ج دربار ته د شفاء طلبۍ لپې پورته کړې. چې جلا جلا د هر يوه کيسه ليکل به يې د کتاب حجم ډېر زيات کړي، پس تر څو خسته مو نکړم، له نور يې تېرېږم، په استازيتوب يې يوازې د وردګو ولايت سيداباد ولسوالۍ، د تنګي په دره کې د شهيد حاجي فضل الربي د زيارت کيسه رااخلم.

په دې کې شک نشته چې نوموړی او ملګري يې ډېر تکړه او له اسلامي جذبې مال امال مجاهدين و، ډېری ويډيوګانې يې اوس هم په خواله رسنيو کې شتون لري، دښمن ته يې خورا زيات او سخت ګزارونه ورکړل، بالاخره په ټول غيرت او مېړانه يې د شهادت جام نوشجان کړ، روح يې دې ارام وي. خو څنګه چې زموږ ولسونه د بې سوادۍ او په دين باندې د صحيح نه پوهېدو له وجې، په لويه کچه بدعتي او يا هم په خرافاتو يقين کوونکي دي.

همدا و چې د شهيد حاجي فضل الربي له شهادت سره سم، دده د زيارت د کراماتو په اړه هم، ډېرې ګرمې عجيبې او غريبې خرافاتي ګنګوسې خوله په خوله شوې. چا به ويل: شَل ناروغان چې څنګه ور ورسېږي، جوړ او روغ شي، له زيارت نه پخپلو پښو راښکته کېږي. چا به ويل: ما په خپلو سترګو وليد، يو عمري نابينا کس پکې بينا شو، بل به کړل: د يوې ښځې اولاد نه کېده، د حاجي قبر ته له ورتلو دوې ورځې وروسته يې چې معاينات کړي حامله وه. دې ته ورته لسګونه نورې نادرې کيسې کېدې، د سرطان، فيس، عصبي هر نوعه ناروغانو لپاره ټيک او پټری و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پس ځنګه چې زه هم تر بل هر چا ډېر د صحت وړ ی، تړ ی وم، فقط ماوېل چې اوس خدای ج وزر راکړي وی او همدا شېبه ورالوتی وی. بالاخره بله ورځ یو سړي چې اولاد یي نه کېده، موټر دربس کړی و، ښځه یې ور روانه کړې وه، ما ورته ووېل:

که خوښه مو وي؟ لږ کرایه به درسره سپکه کړم، ما هم درسره بوځه!

راسره ویې منله، حرکت مو وکړ، تنګي ته چې ورسېدو، زیارت پاس د غره په سر و، ته وا د مېلې یا کوم جشن لمانځلو په پار ددې غره په سر او لمنو کې دومره ډېر خلک راټول شوي، اوس ممکن سرک ورجوړ وي، هغه وخت موټر اسانه نشوی ورختلی، موږ هم لاندې د لسګونه موټرو په قات کې موټر ودراوه، ولاړ موټر ټول د هغه خلکو و چې زیارت ته یې ناروغان راوستلي و، یا یې د بېلا بېلو ارمانونو د پوره کېده هیلې ورته راوړې وې، له ما سره راغلي ښځه او سړی تکړه و، تېز، تېز وروختل، زما پښې خوږېدې، ډېر په سختۍ کرار کرار ورهسک شوم، چې ومې لیدل، زښته زیات ډول ډول ناروغان خلکو راوستلي و، ان په شا او چپرکټو کې یې هم راوړي و، په زحمت مې د خلکو په ګڼه ګوڼه کې د قبر ځنګ ته ځان ورساوه، د الله ج دربار ته مې لاس لپه کړل، لمړی مې یې حاجي صاحب ته د شهادت د قبلېدو دعا وکړه، بیا مې یې زیارت ته د راتلو په سبب سره ځان ته له خالق او مالک ذات نه شفاء وغوښته، تر دوو، دریو دقیقو زیات وخت مې تېر نه کړ، نور ترې راروان شوم، خپلو نښتو پښو ته په کتو، وېرېدم هسې نه ځو ورسېږم، ماما او ښځه یې بې حاصیلې شي، موټر رانه بوځي. چې راغلم ربښتیا دوی وختي راښکته شوي و، موټر کې بې صبرانه زما په انتظار ناست وو، د دعا په کولو سره مو حرکت راوکړ، سبا شو، بل سبا شو، ډېر شپې ورځې تېرې شوې، د نورو زیارتونو په شان د پښو په درد او پړسوب کې هېڅ فرق ورسره رانغی. پس قاطع څه نشم ویلی، کېدی شي د الله ج

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حکم يو نيم ناروغ ته سبب د شفا شوی وي يا به نه وي شوی، خو په ټول کې ورته شوي په لويه سطحه تبليغات مطلق دروغ و، نه شل پکې جګ شوی و، نه چا نابينا کس بينا پکې ليدلی و... ان له ماسره يو ځای چې کوم بې اولاده سړی او ښځه ورغلي و، د هغوئ هم زيارت ته له تلو پس څو کاله اولاد پيدا نشو، بيا يې کوم بل ځای دوا وکړه، اوس يې دوه، درې اولادونه دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لوړ بزرګه

يوه ورځ مې چک کې واده شوې مشره خاله راغله، ګرمه آوازه يې راوړې وه، چې زمونږ طرف ته (د خوات د لوړ په کلي کې) يوه بزرګه پيدا شوې، ښاپيريان ورسره ملګري دي، که په چا کوډې شوې وي، که پيريانو نيولی وي، طبيعي ناروغ وي، يا کومه بله ټکه پرې رالوېدلي وي، ټولو ته رښتيا، رښتيا حال وايي، بيا کوډو واله ته کوډې وباسي، له پيرياني پيريان جګوي، عادي ناروغانو ته ځانښت او تعويذونه ورکوي، ورسره رک او روغ کېږي.

د خاله مې يوه لور لږ ناروغه وه، ځانښتونه يې ورته کړي و، ددې په خوله همغه ځانښتونه د نجلی شافي کاپي شوي و. همدا و چې ډېره زياته عقيده يې ورته شوې وه، زمونږ کره هم خاص ددې لپاره راغلې وه، چې ما هم له دې هرې ناروغۍ ته شفابښونکي او خدای ج له حکمت او برکته ډکې بزرګې بي بي په پيداکېدو خبر کړي او زر تر زره د خپلې ناروغۍ اعلاج پرې وکړم.

نوموړې ښځه د لوړ په بزرګه مشوره وه، ظاهراً يې ډېره ديناداري او سترمندي غوره کړې وه، نارينو ته يې ددې اطاق ته د ورتلو اجازه نه ورکوله، يوازې ښځې ورتللی شوی، نارينو به که څه ضرورت لاره، ناروغ به و، يا به کوډې پرې شوې وې، بيا به يې د کورنی ښځو يو لباس وروړه، د همغه لباس له طريقه به يې د نارينو مشکل معلومول او علاج به يې کاوه.

خلاصه سبا ما هم د همدې خاله په لاس يو کميس ورولېږه، بله ورځ مې چې د خاله سره تماس کې شوم، د بزرګې ښاپيريانو ورته ويلي و، چې د خوريه دې د نامه غوټۍ پاس د سينې لور ته ختلې، دا ټول مشکل يې له همدې کبله دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بالاخره له سينې نه د نامه د غوټۍ راښکته کېدو تعويذ، څاښتونه يې ورکړي و او څه يوناني دوا يې هم ورته توصيه کړې وه، چې دروغ نشي، هغه دوا مې اوس سمه نه ده ياد چې څه و؟ مقصد څنګه يې چې ويلي و، د څاښتونو سره هممهال مې استعمال کړه، خو بدبختانه د نامه په غوټۍ يې زور ونه رسېده، راښکته يې نکړه.

دغه راز په دې وروستيو کې همغه خاله دوی ته مې نژدې يوه بله ښاپيريانو واله ښځه هم پيدا شوه، دې ته مې هم د نوموړې خاله په لاس يو کميس ورولېږه، ددې ښځې ښاپيريانو ورته ويلي و چې د خوريه ناروغي دې مورزادي ده، نه يوازې دا چې دوا نه لري، بلکې څومره يې چې عمر زياتېږي ناروغي به يې هم زياتېږي.

نسبت زما د ناروغۍ ځانګېړنو ته، ددې ښځې خبرې څه منطقي وې، او د شکرانې پيسې يې هم نه وې ترې اخيستې، چې ګواکي حق مې نه کېږي، نور نو والله علم.

همداسې د ماما خواښې مې د شمالي (پروان ولايت) وه، يوه ورځ هغو ورسره تر مخ کړم، په شمالي کې د چارېکارو له بازار نه وړاندې، د غره لمن کې يوې فارسي ژبې ښاپيريانو واله ښځې ته يې وروستلم.

دې بيا له نارينو هم ډېر ستر نه کاوه، د ماما له خواښې سره مې زه هم ددې اطاق ته ورننوتلم.

ښاپيريان يې چې په ځان راحاضر کړل، ويل يې: دا برندي دې. (برندي ددوی په ژبه د کومې ناروغۍ نوم و) د علاج لپاره يې د پروان ولايت په مرکز چاريکارو کې يو قصاب راوښود، ترڅو غوښ (پرې) يې کړي، چارېکارو ته په رارسېدو سره مو د برندي پرې کوونکي قصاب پوښتنه وکړه، مشور و، خلکو راوښود، قصاب کړل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورشئ له کوم خياط نه يوه، دوې اوږدې سرې جنډې راوړئ، چې دوی له جامو نه کيچې کړې وي، په درد نه ورته خوري.

خياطانو خوشې نه راکولې، اخير مو په پيسو ترې واخيستې، قصاب ته مو چې راوړې، لمړی يې جنډې د قصابۍ په غوړه کلکه تی تشي واچولې، بيا يې په لاس کې نيولې د مال حلالولو په غټه چاړه دمونه شروع کړل، د دم له خلاصېدو او چوف چوف وروسته به يې اول چاړه زما په پښو کش راکش کړه، بيا به يې د تی تشي له پاسه جنډو ته په تېرو بنده کړه، په يوه ضربه به يې ډېر ګوزارونه پرې وکړل، دا کار يې دری ځله تکرار کړ، جنډې يې د کوچنيو پانو په اندازه تيکه تيکه کړې، د شکرانې په ورکولو سره ترې راروان شو، مياشتې، کالونه تېر شول، خو متاسفانه په ناروغۍ کې کوم مثبتوالی رانغی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شيخ اعظم زيارت

ژمی و، له يو سپينږيري سره پيتاوي کې ناست وم، څنګه چې د کتاب په لمړيو صفحو کې مې هم يادونه کړې، اکثره ژمي به د پښو د درد د زياتېدو له کبله په امسا يا ټککو ګرځېدم، دلته مې هم ټکک تر څنګ دېوال ته درولي و، سپينږيري د خپلې ځوانۍ او باتورۍ غورې وکړې، وروستيو کې مو مجلس زما په پښو متمرکز شو، په ټول باورانه انداز يې وېل:

ستا ناروغي له خام بادو پرته بل څه نه دي.

(خام باد فکر کړم، په عامه يا کليوالي ژبه د روماتېزوم له ډلې د يو نوعه ناروغۍ نوم دی) بيا يې د بېلګې په بڼه د څو ناروغانو کيسې وکړې، چې اوس په دنيا کې نه و، همدې د خام بادو ناروغۍ وژلي و، مګر تر څنګ يې، دده په خبره له څو نورو په ياده ناروغۍ اخته کسانو سره بخت ياري کړې وه، روغ شوي و، ځکه چې دوی د چيجان په غرنۍ سيمه کې د شيخ اعظم په نوم، د بادو زيارت ته ځان رسولی و.

پس زما لپاره هم د سپينږيري وروستۍ توصيه دا وه، چې که غواړم ژوندی پاتې شم، ژوند وکړم؟ نو هرو مرو بايد د شيخ اعظم زيات ته ځان ورسوم، کنه نو نور چې په ټوله دنيا هم وګرځم روغ به نشم.

دا چې د شيخ اعظم د بادو زيارت د کراماتو او شفاء بخشۍ په اړه مې مخکې هم ځينې کيسې اورېدلې وې، ددې سپينږيري خبرې هم د يو مشر او تجربه کار کس په صفت بې اثره نه وې، چون کوم چې ده يې د ځينو يادونه وکړه، د خام باد ناروغۍ نښو نښانو زما د ناروغۍ سره زښته زيات ورته والی او شباهت لاره.

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا و چې د خام باد ناروغی د درملنې یوازیني مرکز شیخ اعظم زیارت ته مې څه د شفاء امید پیدا شو.

مګر دا چې ژمی و، واورې وې، بلخوا نوموړی زیارت ډېر جګ د چیجان په غره کې و، دا وخت ورتلل ممکن نه و، د پسرلي له رارسېدو سره سم، روح یې دې ارام وي، یوه ورځ ځواني مرګ شهید سلطان له کوره موټرسکېل راویست، ویل یې: راځه د شیخ اباد چکر درکړم!

ورغبرګه مې کړه: شیخ اباد کې څه بلا غواړې؟ راځه چې چیجان ته ولاړ شو!

ده وخندل د یوې ټوکې په کولو سره یې کړل:

چیجان ته څه کوې؟ سبا به دواړه د موټرسکیل سره له کوم کړنګه راخطا یو!

د شیخ اعظم زیارت ته د تلو مې ورته ووېل، ددې خبرې په کولو، راسره موافق شو، ویل یې: چې زیارت ته ځې، بیا نو راځه توکل په الله ج!

حرکت مو وکړ، څنګه چې سلطان شوخ مزاجه هلک و، د ټوکو په پار ترڅو ما ووېروي، لمړیو کې یې موټرسکیل ډېر تېز او لیونی، لیونی چلاوه، خدایي چې شي ورسره وېرېدم هم، کله خو به مې بېخي سترګې پټې کړې، ټوکې مو لرلې، ورته کړل مې: بیا به ستا بېعقل سره په موټرسکیل سپور نشم.

خندا کې یې راغبرګه کړه: زه چې په دې ځوانی نه وېرېږم، ته ولې وېرېږې؟ هسې دې هم پښې په قبر کې دي!

له هوار سرک نه چې پرې ورتاو شو، د څه مزل تر کولو وروسته د چیجان سختو غرونو یې د موټرسکیل لکۍ ور د پښو تر قات کړه، ګرم شو، تېز نشوی تللی، خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيا هم ښه و، لار کې يې پرېښوده، په ډېر زحمت او دمو، دمو يې تر زيارته ورسولو، هلته مې چې کتل، نه د نورو زيارتونو په شان قبر و، نه مات بنګړي، مالګې او نه هم نيم سوخته شمعې پرې پرتې وې، هاخوا په غونډو تېږو کې يو دوې شناختې ولاړې وې، د زاړو باد وړو بيراغونو پاتې پيڅکې پرې رپېدلې، ترڅنګ يې يو له خټو جوړ شوی، تونل ته ورته لوی نغری و، مانا سر يې پټ و، دواړه سرونه يې د تونل په شان خلاص و، مريض به لکه حيوان ورته په څلورو کېدو، د کليمو په ويلو سره به په خپوړو د نغري له دې طرفه پکې ورننوتلو تر هغه بل طرف به يې وتلو، دا کار درې کرته تکرارېده، زموږ تر مخ يوه زړه ښځه او سړی ورته راغلي و، لمړی نوبت د دوی و، ښځه چې د نغري خولې ته په څلورو شوه، ما او سلطان يو بل ته وکتل، خندا راغله، زر مو شاه ورواړوه، دېخوا راغلو، ښه شېبه ووتله، د ښځې زيارت چې وشو، زه ورغلم، سلطان ته مې وېل: ته هاخوا لاړ شه، چې په نغري کې زما د ننوتلو په وخت ونه خاندې، ما به هم وخندوې، دعاګانې او کليمې به راباندې ګډې وډې کړې، بيا ولاکه پيښې ببخې ښې شي.

سلطان په ټينګار سره وېل: بېغمه دې خپل زيارت وکړه، ليونی خو نه يم چې خاندم به.

زما يې په خبره باور نه کېده، بالاخره ومې لېږه؛ دده له پنا کېدو سره سم مې لمنې راټولې کړې، په ګنډه کې مې واچوې، نور ورته په څلورو شوم، په خپوړو د نغري په سوري ورننوتلم، کابو يو متر يا لږ څه زيات اوږد و، د سوري له بلې خوا مې چې سر راويست، د سلطان خندا مې تر غوږه شوه، ځان مې کلک کړ، خپلې کليمې مې وېلې، راتاو شوم، د نغري خولې ته مې بيا ځان جوړ کړ، دويم او درېيم ځل مې هم پوره کړل، هر څو مې چې ځان ساتلو غار تنګ و کالي مې پکې سپيره ميره شول،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اوږې د سمال مې ورته بند کړ، په پايڅو پورې نيښتې ايرې مې ټکوهې، سلطان له خندا شنه تبۍ و، ويل يې: پايڅې پرېږده، مخ پاک کړه، چې د موټرسکيل ائينه مې راسمه کړه، د يوې سترګې څنګ او د غوږ ژۍ مې هم د نغري خوله کې په لوګي تور دېوال سره د لګېدو له وجې تور شوي و، په ليدو يې ما ته هم خندا راغله، زر زر مې دسمال پرې تېر کړ، نور راروان شو، سلطان ته به چې په لارو هم ورياد شول، له خندا به شين شو، ان تر تېر کال پورې چې شهيد شوی نه و، کله به يې رايادوه، خندا کې به يې ويل: خدای ج دې په نيکۍ راورسوي، نخره زيارت و.

خو په هر صورت لنډه دا چې پښو د شيخ اعظم بابا په زورور زيات هم هېڅ خيال رانه وړه، دردمنې او پړسېدلې چې وې همغه شان وې، نور نه پوهېږم، د خدای ښنلي سلطان خنداګانو کار خراب کړ او که خدايزده څنګه يې چې سپينږيري غورې راته کړې وې، اوس يې هغه پخوانۍ مزه نه وه پاتې.؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زمانخېلو زيارت

فکر کړم د کرزي وروستۍ دوره وه، د چک ولسوالۍ سرک پخېده، د زمانخېلو په ساحه کې د سرک تر څنک یو پخوانی قبر و، بېراغونه به پرې ولاړ و، اصلي شجره یې هم نه وه معلومه، چې دا څوک و، څه وخت او ولې دلته قبر پرې جوړ شوی و؟ البته کېدی شي د هغه سیمې خلک او سپینږیري یې په اړه څه حکایت ولري، ولې په عموم کې یې د چک میشتو سره کره معلومات نشته.

خو په هر راز، راځم اصلي مطلب ته مې، د سرک جوړولو په مهال لکه ترافیکي چوک زیارت د سرک منځ ته راغی، د پروژې مشر او انجینرانو هم په ځای ددې چې کاریګرو ته یې ویلي وای: ویې باسئ، هڅوکي یې بل ځای خښ کړئ.

د طمعې خلاف د سرک په منځ د قبر پاخه جوړولو ترڅنګ یې سرک هم یوه خوا او بله خوا ترې کوږ کړ، په دې سره کلیو، ولسونو کې ګنګوسه داسې شوه چې د بلدوزر زور پرې ونه رسېده، تر څو ایستلی یې وی، چا به ویل: له قبر نه پنځه متره لرې یې سیلف کاوه، یو سانتي یې هم مخ ته نه ورپرېښود.

چا به ویل: هر څومره قوي او نوی بلدوزر به یې چې ورته راوستلو، پرزې به یې ماتولې، په زیارت یې د ورتلو وس نه کېده، همداسې نور.

مقصد هر څوک چې ؤ، یا هر وخت او د هر څه په وجه چې شهید شوی ؤ، خو د زیارت کراماتو ته په کتو یې د الله ج د یو خاص او نازولي بنده مانا ترې اخیستل کېده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه و چې زر تر زره د ځان ورسولو او زيارت يا قبر تر سر پورې يې د خپلو دردمنو، پړسېدلو پښنو لپاره د الله ج دربار ته د لاسونو لپه کولو تلوسه مې وينه کې په ځپو راغله.

اما تر څو وربرابرېدم، مياشتې تېرې شوې، ان تر دې چې بله ورځ سپوکه کې د دوستانو مو څه د ښادۍ معامله وه، هغو ته ور روان وم، په زمانخېلو کې مې زيارت ته څېرمه، د ښښې په غوښتلو سره، د يوې دقيقې لپاره په ډرېور موټر ودراوه، ورښکته شوم، زر زر مې د خپل دايمي عادت له مخې، لمړی په قبر کې د پراته مړي اروا ته د ارامۍ دعا وکړه، بيا مې د خپلې صحت طلبۍ په پار ددې الفاظو په ويلو سره الله ج ته لاسونه لپه کړل: يا الله ج! څنګه چې خلک وايي، که دې زيارت ته دې رښتيا دومره زور او حکمت وربښلی وي؟ بيا نو له شک پرته چې تاته ګران د حقې لارې يو سپېڅلی شهيد يا هم يو نيک بنده دې دی.

پس زيارت ته د تشريف راوړلو په سبب سره يې، عذر زارۍ کوم، دده په روی او د شهادت په برکت يې، زما ګنهګار دا يوه عاجزانه او مظلومانه دعا قبوله کړه، په پښنو کې له دې پرتو زولنو مې نور آزادي راکړه، تر څو ددې سترې فاني ژوند پاتې څو شپې ورځې لږ د آرام ساه واخلم او د خپلو ارمانونو تر څنګ، له ما نه مې د کورنۍ، دوستانو، هيواد او هيوادولو هيلو ته حداقل تر يوې اندازې رسيدګي وکولی شم، برعکس د تل لپاره د دوی د اوږو بار ونه ګرځم.

اخير کې مې د درودې شريف په ويلو سره، دواړه لپې په مخ راکش کړې، واپس موټر ته ور وختلم، حرکت مو وکړ، تر څو ورځو هر سهار به چې راجګ شوم، په پښنو به مې لاس تېر کړ، له نظره به مې ويستلې، د زوروور بابا د زيارت د فايدې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

طمعه وم، خو پښو وېل چې نه، نه لالیه! بلدوزر به يې جام کړي وي، مګر موږ ته معنا نه لرې.

همداسې تازه د زمانخیلو د زيارت تر پورتنۍ کیسې پورې راياد شول، کابل کې د شاه دوشمشېره ولي زيارت په اړه هم عيني باورونه موجود دي، يو خوا وېل کېږي، چې ياد زيارت افغانستان ته په لمړي ځل د اسلام راوړلو سره د راغلو تابعينو له جملې د يو عرب شهيد شوي تابعي زيازت دی، بلخوا د حامد کرزي د لمړۍ واکمنۍ په مهال چې ببېلا ببېلو برخو کې د هېواد په ابادۍ کارونه پيل شول، له جملې يې يو هم د کابل ښار د ډېرى سرکونو بيا رغول و، خو د شا دوشمشېرې د زيارت تر څنګ سرک همغه شان کوږ او تنګ پاتې شو، پس خلکو به وېل: زيارت بلدوزرو ته اجازه ورنکړه، چې پرې وروړاندې شي، د زيارت راوتلی کونج پرې کړي، ترڅو سرک هم سيده او هم پيراخه شي.

همدا و چې زما عقيدوي توجه يې هم وروګرځاوه، دوه ځله ورغلم َ خپلو شلو پښو ته د صحت يابۍ عذر مې الله ج ته پکې وړاندې کړ، مګر کومه ګټه مې له دې هم ونه ليده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خر پټي

خدای ج دې وبښي، يوه شپه مې د بابا عمه راکره راغلې وه، نوموړې خورا عمر خوړې ضعيفه بوډۍ وه، سره له دې چې ډېره لمونځ گزاره، ديندراه ښځه وه، د خپل زيات عمر د لرلو له مخې يې ډېره تجربه کاره هم وه، د شپه له ډوډۍ خوړلو وروسته مې يې مور ته زما په اړه وېل: نور خو مو چې هر څه پرې وکړل ښه نشو، راځئ يو کار بل وکړو، يو ځل يې په خرپټو کې هم پټ کړو، ماته ښکاري چې ددې لمسي مې خونکي هډوکي ته لوېدلې (خونکي په عامه يا کليواله ژبه د يوې ناروغۍ نوم دی چې د يخ او لمدبل له کبله ځينې کسانو ته پيدا کيږي) بوډۍ انا زياته کړه: خونکي چې کله هډوکي ته ولوېږي، همداسې پېښې، لاسونه يا د بدن نور غړي پړسوي، بندونه درد کوي، چې بيا ډاکتران نه پرې پوهېږي، يوازې د خسي پسه پوست او يا هم خرپټې کولای شي، چې هډوکو کې ځای په ځای شوې خونکي راوباسي، ځکه چې دا دوه شيان ډېر زيات گرم دي.

ما نه پېژنده مور ته مې يې د کوم بل چا د مور نوم واخيست وېل يې:

پلانکۍ هم يو وخت همداسې ناروغه وه، پښې يې دوبادو پړسېدلې وې، له درده ځای په ځای وه، ډېرې دواوې يې وکړې، نه ورلگېدې، اخير يې د خسي پسه پوست واچاوه، له هغه سره جوړ روغه شوه، بيا يې ونه وېل چې کوم ځای مې خوږېږي.

خو دا چې اوس د خسي پسه پوست سخت پيدا کيږي، خرپټې هم ترې کمې نه دي، د پسه د پوست ځواب وايي، تاسو يې يوه ورځ ورته راوړئ، زه چې ورته گورم د هډوکي له خونکۍ پرته بل څه نه دي، که د خدای رضا وه، له خرپټو سره به داسې جوړ شي چې حيران به ورته پاتې شئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور مې زما صحت ته د خپلې جل وهلې تندې لمخې، د انا خبرې ته هم يقين وشو، په سبا مې يې پلار په خرپڼو پسې غره ته ولېږه، (خرپڼې د حيواناتو زبې ته ورته غڼې غڼې خړچکې پاڼې لرونکې صحرايي گيا ده، د پاڼو مخ يې يو قسم سپېره پټ او د انسان د جلد ويښتو ته ورته ميده اغزي لري) پلار مې يوه گونى راوړې، د بوډۍ انا د توصيې سره سم، ماښام يې په ساتول ځب ځب کړې، د شپې پس له ډوډۍ يې د خوب بستره کې په لوڅ بدن راکېښودې، د پښو له گوتو ان د نامه تر غوټۍ يې ښه سم پکې پټ کړم، اغزي يې راچوخېدل، بدن مې سوخت او بخار کاوه، خوب نو کله کېږي؟ شپه مې په لوڅو سترگو تېره کړه، يقين وکړئ، له تصوره زيات يې آزورده کړم، خو له بدمرغه نه مې يې له هډوکو خونکې راويسته، نه مې يې نوره څه فايده محسوسه کړه.

څنگه چې له خبرو خبرې پيدا کېږي، زه هم چې يوه کوم بله راياد شي، تر همدې خرپڼو پورې د اوښ په پچو کې تېره کړې شپه مې هم ذهن ته راغله، که څه هم وخت وتلى، نه پوهېږم چې چا ورته ويلي و او مقدمه يې څنگه وه؟ خو دا مې ياد دي، چې د ناروغۍ په لمړي وخت کې مې مور يو ځل د اوښ په ميده شو پچو کې هم پټ کړم، د خرپڼو تر پورتنۍ کيسې پورې ځکه راياد شول، چې د اوښ په پچو کې هم د خرپڼو په شان ميده ازغي و، راچوخېدل، چون هغه وخت يوخوا نسبت د خرپڼو وخت ته ډېر کوچنى وم، بلخوا ددې ډول دواو په وړاندې دومره ټرنېنگ شوى او عادت شوى هم نه وم، پس نه يوازې دا چې ناارامه وم خوب مې ونکړ، بلکې ټوله شپه مې په ژړا او اوښکو تېره کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تورو سترګو خوړلی

د ناروغۍ په لمړنیو کالونو کې چې لا د ماشومانو په جم کې وم، یوه ورځ مو یوې سپین سرې ګاونډۍ (.... ببۍ) پلار ته وېل: برایم (ابراهیم) جانه! خدای ج که بل هېڅ پرې شوي وي، نعیم جان فقط تورو سترګو خوړلی، تورو. چې وړوکی و، نوې پښې یې کړې وې، داسې ښه ډډ بډ ښایستوکی هلک و او ان همغه وخت لکه سپینږیری ډېر هوښیار او آرام ماشوم و. سترګې خو ډېر بد شی دي، چې څوک یې ووهل، بیا له ځانه خیر نشي کولی، نه یې ډاکتر په ناروغۍ پوهېږي، نه ملا، ورځ تر بلې اوبېږي.

پلار مې ورغبرکړه: هو ولا تروري! زه هم کله وایم چې هلک په سترګو شوی، پسې زیاته یې کړه: یوه ورځ ډېر کوچنی و، غېږ کې مې واخیست وروم‌ې ایستلو د ژرندې تر مخ مې خلیفه سورګل ته کیناوه، چې ویښته یې پرې اصلاح کړي، د ویښتو د جوړولو په جریان کې (پلانکی ماما) په لار تېرېده، چې سترګې یې پرې ولګېدې، حیران شو وېل یې:

- یره برایمه! ډېر تکړه زوی دې دی، موږ خو چې د خپلو ماشومانو سرونه پرې جوړو، چیغې یې په ټول کلي کې ازانګې کوي، په پنځو نفرو یې نشو تکیه کولی.

له همغه ورځې نه بیا هلک ښه ورځ ونه لیده، تر ننه.

ببۍ ورغبرګه کړه: هووو بس بس ما خو وېل چې هلک نظر شوی، د (پلانکي) ډېرې درنې سترګې دي، تېرې میدوي، تیرې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ولاکه پوهېږم تروريې! کنه د ګلدانو په اخندزاده صيب مې د نظر تعويذونه هم ورته وکړل.

ببۍ کړل: نه، نه، نه د داسې خلکو د سترګو په نظر د تعويذ او دم زور نه راسېږي.

د داسې کسانو د سترګو نظر صرف او صرف فقط په يو څه باندې ماتېږي، چې په پلونو يې متيازې وشي.

پلار مې يې خبره په خندا تېره کړه.

زه چې دې خوا غلی ناست وم، د دوی په مجلس مې پام و، د ببۍ خبرې بې څه راته ښکاره نه شوې، زړه کې مې کړل: دده څه او څه وکړم، په پلونو خو يې متيازې سختې نه دي.

همدا و چې د سړي تعقيبول مې پيل کړل، لارې به مې يې څارلې، ځو ورځې تېرې شوې، هېڅ داسې موقع نه برابرېده چې په پلونو مې يې متيازې کړې وی، په کومه لاره به چې تېر شو، هلته به د خلکو ګڼه ګونه وه، خوشبختانه بله ورځ له کلي نه بر دوکانونو (بازار) ته روان و، پسې شوم له کلي چې وواته، بازار ته د ورغلي سرک په ريګلنه ځمکه يې ډېر ښه واضح، واضح پلونه ښکارېدل، بل خوا له نيکه مرغه د سرک دواړو لورو ته باغونه و، پنايي يې جوړه کړې وه، دی مې شاوخوا پنځوس، شپېته متر وړاندې تر مخ روان و، حيا دې وي، په ولاړو مې شروع پسې وکړه، په هر پله به مې يې کم او زيات پنځه، پنځه سي سي ((ccمتيازې ورخوشې کولې، ان تر دېرش، څلوېښتو پلونو مې يې ورسولې، نور مې دی هسې رخصت کړ، زه واپس په قهرمانه موډ کې ترې راوګرځېدم، څو ورځې مې سترګې وې چې د ببۍ د خبرې اړوند د ..... ماما په پلونو د متيازو په کولو سره به يې د درنو سترګو نظر مات شوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي، نور به ناروغي کرار کرار ښه شي، خو له بدمرغه مياشتې کالونه تېر شول تر ننه يې هېڅ اثر رامعلوم نشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ډاګو شهيدان

يوه ورځ د مازيګر له لمانځه وروسته د جومات په تبې ناست وم، يوه سپينږيري حاجي کليوال مو د ډاګو د شهيدانو د مظلوميت کيسې کولې.

نوموړي شهيدان د مشرانو له قوله، له ايرانه راغلي د شمالي ولاياتو هزاره مسافر و، د وردګو دښت ټوپ په ساحه کې زموږ د سيمې ځو وحشي ټوپکوالو غلو د کابل او کندهار په سرک له موټرو راښکته کړي و، تر غونډۍ ډېخوا يې چې رااړولي و، سره له دې چې خوارانو ډېرې زارۍ ورته کړې وې، په کورونو کې يې ورته منتظر کوچني اولادونه او بوډۍ مورګانې وريادې کړې وې، خو دوی ظالمانو خپل وحشت پرې ثابت کړی و، د پيسو او مالونو ترې اخيستلو سربېره دوی يې هم ټول وژلي و، بيا يې زموږ له کلي پاس د همغه ډاګونو په يو وړوکي خوړ کې ربګونه پرې ور اړولي، دغه و چې نوم يې د ډاکو شهيدان شو، کورنۍ يې ممکن اوس هم د ورتلو په طمعه وي.

خو په هر حال د کلي خلک به مو ډېرې وخت د ملا اذان تر مخ تياره کې همدې ډاګونو او ترې چاپېره غونډيو ته په بوټي (خسو) پسې تلل، بيا به يې ځينو د اذان د اورېدو ادعا کوله، چا به يې په قبرونو ډېوې ليدلې وې، همداسې د بېلا بېلو کراماتو په اړه به يې وېل کېدل.

په دې ورځ يې چې د جومات په تبې ناست حاجي يو ځل بيا ډېر په خوند د مظلوميت او ورسره شوي سخت ظلم کيسه کوله، زړه کې راتېره شوه: تر غزني، ننګرهاره او شماليه د نامعلومو مړيو په زيارتونو پسې منډې وهې او په دغه يو قدم ځای کې دې دومره سپېڅلي او مظلوم شهيدان هېر کړي، تا به نو ښه خدای ج جوړ کړي؟!

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه و چې حتمي د یو ځل ورتلو قصد مې یې وکړ، بله ورځ ډېره ښه موقع خدای ج برابره کړه، یو ځوان کلیوال مو سرطان و، څنګه چې له نورو ټولو خواوو ځواب ورکړل شوی و، د وروستۍ هیلې په پار یې کاکا موټر کې کېنولی و، همدې د ډاګو د شهیدانو زیارت ته یې بېوه، زه هم ورسره ملګری شوم، تر زیارته ډرېوري هم همدې ناروغ هلک وکړه، چې ور ورسېدو، څنګه یې چې قاتلینو کالونه وړاندې د تنظیمي جګړو په مهال د یوې وړې خوړې منځ کې ریګونه پرې وراړولي و، لا هم د همغه خوړې منځ کې ریګونه پرې امبار و، یوازې چارچاپېر چا یوه، یوه تېږه ترې تاو کړې وه، د قبر رنګ یې ورکړی و، له پاسه یې د خپلو بوټونو او څپلیو قات شوي تلي پرې پراته و، نورې بادۍ یې لمر او بادونو وړې وې، د قبر سر ته یې ودرېدم، د الله ج دربار ته مې لاسونو لپه کړل، لمړی مې یې دوی ته د مسافرانه او مظلومانه شهادت د قبلیدو او کورنیو ته یې د ورسره شوي ظلم او مظلومیت اجر وغوښت؛ بیا مې د دوی تر قبرونو پورې د راتلو په سبب له الله ج د خپل صحت غوښتنه وکړه.

خو نه یوازې زما بلکې د هغه بل ناروغ ځوان هم کوم درد ورسره دوا نشو. نه پوهېږم خوشبختي مې یې وګڼم، که بدبختي؟ چون زه خو لا تر ننه سر ښوروم، هغه بېچاره د ګوتو په شمېر شپې ورځې وروسته خپل روح حق ته وسپاره.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بربنډې ښځې

په داسې حال کې چې نور له مکرجنو ملايانو، زيارتونو، ټګانو، کوډګرو او رنګارنګ غيرې علمي او غېرې معياري دواګانو ښېخي ستړي شوي و، ولې چې نتيجه يې د ټولو يوازې هسې پيسې مو سيند ته غورځول، خورا زحمتونه، تکليفونه راباندې تېرېدل او وخت مو يې راضايع کول و او بس!

ناروغي چې وه، همغه شان د خپل ارام او حوصيلمند طبيعت لمخې يې کرار کرار مخ په بره روانه وه، د هر کال په تېردو سره به مې خپل صحي وضعيت کې ښکاره بدتري، احساسه وله، نه يوازې دا چې پړسوب پورته روان و، د بدن روغې برخې يې لاندې کولې، بلکې د عمومي ضعيفۍ او وزن له لاسه ورکولو سربېره، د پښو حرکت يې هم رامحدوداوه؛ مانا تېر کال به چې تر کوم لښتي يا جويچه هاخوا پورېوتی شوی، کال وروسته به مې هلته پښه نه رسېده.

لهذا ورځ تر بلې د دې بد او نامعلوم سر نوشت په لوري تلو مې، زما په شمول د مور او پلار انديښنې هم له ځان سره زياتولې، هغه هم په داسې حال کې، کوم چې وړاندې مې يادونه کړې، ډاکتران زيارتونه، ملايان، يا بلې کومې خوا ته مو چې د سبب په پار سترګې اوښتې وې، ټول مو تر پښو ايستلي و، نور نو مستقيماً د الله ج له غيبي مرستې يا هم په خپلو لاړو له جوړېده پرته بله هيله نه وه راپاتې.

په همدې حساس وخت کې مې مور د دوستانو په يو واده کې له يوې ښځې سره ليدلي و، نوموړې ښځه هند ته د تداوۍ لپاره له تلو وروسته تازه راستنه شوې وه، د وزن د زياتوالي له کبله يې د يوې پښې د پورتني بند يا هم ګردي د هډوکو تر منځ سرېښ ناکه مايع وتلې وه، هډوکي يې يو په بل سولېدلي و، درد يې کاوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هند کې يې خپل تخريب شوی ګردی ترې يستلی و، په ځای يې د مصنوعي هډوکي ګردی ورته اچولی و، د ښځې درد او د حرکت په وخت ستونزې ورسره کمې شوې وې.

همدا و چې هند ته زما د لېږلو په پار مې يې مور هم زښته زياته هڅولې وه، دا يې ټولې ورته کړې وې، چې د کابل هر ډاکټر ته د بار بار ورتلو په شمول له تاسو نه په زياتو ملايانو، زيارتونو او حکميانو.... ګرځېدلې يم، خو د روپۍ فايده مې نه ده ترې ليدلې، پاکستانيو ډاکترانو مې هم اعلاج ونشو کولای، هسې يې پيسې رانه وشکولې.

هند ته چې ښنګه ولاړم، پښه مې يې عمليات کړه، خپل سولېدلی د ګردي هډوکی مې يې ويست، بل يې راواچاوه، دغه دي جوړه روغه شوم، نن چې ستاسره ناسته يم، د هندي ډاکترانو برکت دی، کني له ما نه دا وادونه پاتې و، بستره کې په اړخ نشوی اوښتی. پس تاسو هم که رښتيا غواړئ چې زوی مو جوړ شي، نور يې تر دې بېځايه تاوولو تېر شئ، له کوره وي، که له پوره، پيسې ورته پيدا کړی، هند کې مړي ژوندي کېدل، ستا د زوی خو فقط پښې پړسېدلې، درد کوي.

د ښځې له خبرو مې مور ډېره متاثره شوې وه، کور ته په راتلو سره مې يې پلار ته په واده کې د ليدلې ښځې د خولې ټوله کيسه وکړه، ګويا دلته په ډاکترانو، زيارتونو، ملايانو، جادوګرو ډېره ګرځېدلې وه، پاکستان کې يې هم اعلاج نه و شوی، هند ته چې ښنګ تللې وه، هندي ډاکترانو يې پښه عمليات کړې وه، بل ګردی يې وراچولی و، اوس لکه پيغله داسې نيغه ګرځېده، شک به دې نه و پرې کړی چې دې به عمليات کړی وي، جوړه روغه شوې وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماته يې هم وېل چې که غواړئ زوی مو جوړ شي؟ نور يې له دې بېځايه ګرځولو او هسې پيسې پرې مصرفولو تېر شئ، فقط هند ته يې ولېږئ.

پلار مې ورته وېل: ناروغۍ فرق لري، منم هغه ښځه به جوړه شوې وي، مګر پاکستانيو ډاکترانو ماته ووېل چې تر دې دمه د دنيا په يو هېواد کې هم دوا جوړونکي (فارمسستان) په دې نه دي توانېدلي چې ستا د زوی د ناروغۍ دوا جوړه کړي، حتا ددې ناروغۍ لامل هم لا نه دی معلوم.

مور مې ورغبرګه کړه: دې ښځې ته يې هم پاکستان کې وېلي و چې ته نه جوړېږې، خو هند ته په تللو سره ورته معلومه شوې وه، چې پاکستانيانو دروغ ورته وېلي و، هندي ډاکترانو بسته ګردی او د ګردي د کاسې نور هډوکي ترې يستلي و، په ځای يې مصنوعي هډوکي وراچولي و، وېل يې پخوا خپله بستره کې په اړخ نشوی اوښتی، لورانو ته به مې غږ کاوه، اوس جوړه روغه وه، هېڅ مشکل يې نه لاره. نو خدای ج مهربانه دی، له زوی مو نه ده زياته راځه موږ هم د خوړ له غاړې پټی (ځمکه) ګرو کړو، دا وروستی ارمان به هم پرې وباسو.

د پلار مې د هند په طبابت هم باور نه و، بلخوا د ځمکې د ګروېدو خبره هم درنه پرې تمامه شوه، زړه يې نه پرې کېده. ملامت هم نه و، چون دده خو تنها زه اولاد نه وم، يوه ډله نوره خيلخانه پسې وه.

خو بالاخره مور مې د ډېر وخت پرله پسې ټينګار پرې کولو په پايله کې پرې ومنله، د خوړ له غاړې ځمکه يې ګرو کړه.

هغه وخت د پاسپورت رياست کې ستونزې زياتې وې، ټول ژمی مو پرې تېر شو، په ډېره سختۍ مو ايله تر پسرليه پاسپورت جوړ کړ، له وېزې پرې وهلو وروسته مې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغه وخت فعال افغان کامیر هوايي شرکت د طیارې ټیکټ واخیست، هند کې مو د دوستانو له جملې مسافر یو، دوه کسه شناخته و، تماس مې ورسره لاره، د هغوئ په لاربنونه ور روان شوم، تقریباً تر دوه ساعت سفر پس مو طیاره د نوي ډلي په میداني هوايي کې ښکته شوه، دا چې زه یو پټ سترګی کلیوال هلک وم، تر دې دمه مې د ښځو د مخ له داېرې او لاس، پښو تر پنجو پرته، نور بدن نه و لیدلی، د خپلې نادیدګۍ له مخې کله به چې کال، دوه کالونو کې یو ځل کابل ته راغلم، یوه نیمه پتلونداره یا چسپ او نازکو جامووالہ ښځه به مې سترګي ولګېدې، د خوند ترې اخیستلو تر څنګ، خدای ج ته د ځان سپیناوي په پار به مې لعنتونه هم پرې ویل، زړه کې به مې د کافرې، فاحشې نامونه هم پرې ایښودل.

خو کله چې د ډهلي په میدانې هوايي کې له طیارې راښکته شوم، په لسګونه اتیا فیصده بربنډو ښځو مې سترګې ولګېدې، یو قسم ګرمې اوبه مې په بدن کې ښکته پورته شوې، د زړه زربان مې دومره لوړ شو، چې ټول وجود مې یې خوځاوه، لږ وړاندې چې راغلم، د وېزو د تائیدۍ د غرفې په قطار کې مې یوه نازک او ډېره ښکلې پېغله نجلۍ تر مخ ولاړه وه، ویښته یې لکه د هلکانو ګرد پرېښ کړي و، یو وړوکی بلوز او نیمه پتلون یې په تن و، د بلوز لمنې یې لنډې وې، ایله د نامه تر غوټۍ رسېدې، بلخوا یې د پتلون کمربند ډېر کوز تړلی و، تر منځ یې د نامه له غوټۍ ښکته د سپاخه د ساحې یوه برخه لوڅه پاتې وه، سپین پوست یې ښکارېده، له تاسو یې څه پټه، منحیث یو انسان سره له دې سختې ناروغۍ مې یې هم سم ګرم کړم، غرفې ته په رسېدو سره مې چې کتل، د پاسپورتونو چک کوونکې ماموره هم یوه ښکلې نجلۍ وه، نازکه خړرنګې رسمي چپنه یې په تن وه، د سینې د سر تڼۍ (تکمې) یې خلاصې وې، د زېرپېرانۍ له آزادې غاړې یې یوه برخه تې او د تیو قات ښکارېده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درحالي کې چې زه هغه وخت نسبت نن ته ډېر صوفي او پرهېزګاره وم، له ګناهونو مې زيات ځان ساته، دلته مې هم قصداً د ښځو په يخن کې سترګې نه وراچولې، نه يې له لباس نه په لوڅو د نامه غوټيو او ګېډو پسې ځير وم، بلکې کيسه عامه وه، هر خوا به مې چې سترګې واړولې، تصادپي به د يوې نه يوې ښځې د بدن په هغه لوڅو او نامحرم برخو ولګېدې، چې خورا زياتې شهوت انګېز به وې.

د دروازې خواته چې راغلم لا وضعيت خراب و، د خپلې کليوالي حيا او پاک لمنۍ له مخې مې په ټول توان هڅه کوله، چې خپل راپارېدلي جنسي جذبات ارام کړم، مګر څنګه مې چې وړاندې ووېل يو خوا زه د ښځو د بدن د نامحرم برخو په وړاندې مطلق نادیده وم، بلخوا واقعاً محيط ډېر خراب و، همدا و چې شيطان ذاته ظالم نفس مې نه راسره منله، پرله پسې مې يې د راپارېدلو خبيثو هواسو اور ته پوکی ورکاوه. نه مې يې د پېرسېدلو، دردمنو پېنو خاطر کاوه، نه يې دا وېل چې مور او پلار بېچاره خيلو يې خپله هغه يوه ټوټه ځمکه هم ورته ګرو کړه، چې د يوې ګولې حلالې روزۍ د لاس ته راوړلو وسيله يې وه، دا خوارکی يې د تداوۍ لپاره هند ته پرې راولېږه.

نه، نه بې حيا هواسو مې له واکه په کامل بغاوت او له دې هر څه بې پروا د بدن رګ رګ کې مست موجونه وهل، يوه ثانيه يې بل خوا ته د پام اړولو اجازه نه راکوله.

له ميداني هوايي، چې راووتلم، د ډهلي ښار کې د ميشتو شناخته کسانو سره د تماس په نيوه ټکسي کې ورکېناستم، په لارو څه ښه شوم، خو لا مې هم ميدانې هوايي کې د تحريک شو جنسي جذباتو اثر په بدن و؛ عيني حال بار بار زړه کې راتېرېده: خدای ج دې ببښنه راته وکړي، څومره بېعقل او نادیده وم، يوازې د لوڅ مخ يا د يو پټلون له کبله به مې د کابل ملايکې کافرې، فاحشې بللې، کفر او فحشاء دې ته وايي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو په هر صورت د ډهلي ښار ته په ننوتلو سره مې له میداني هوایي نه وضعیت لا تر بدبتر ولید، مازیګر ناوخته د شناخته کسانو اطاق ته ورسېدم، له ډوډۍ خوړلو پس مې ډېره سخته تبه شو، دوی ګولۍ (دوا) راکړه، د شپې ارام وم، خو سهار مخه مې بیا کرار کرار وجود درنېده، ان تر دې چې له چای څښلو پس مې بیا مسته تبه شوه، اطاق کې راسره ملګرو راته وېل: سترې شوی یې، یا د هوا اثر دی.

مګر زه په خپل مشکل پوه وم، چې ګواکي دا هر څه پرون ورځ د لوڅو ښځو د لیدو له کبله په بدن مې د راغلي فشار له وجې دي، خو دوی ته مې څه نه وېل.

دوې ورځې پس چې له تبو لږ ښه شوم، ژباړن مې ونیوه، د ډهلي د ښار یو لوی او مجهز شخصي روغتون (مکس) ته د تداوۍ لپاره ولاړو، د روغتون ډاکترانو مې د کابل او پاکستان معاینات د باور وړ ونه ګڼل، یو ځل بیا یې له سره ټول معاینات راباندې شروع کړل، د معایناتو تر تکمیلېدو پورې به هره ورځ روغتون ته ورتلم او راتلم، درحالې کې چې د بربنډو ښځو په وړاندې جنسي جذبات مې لا هم په لوړ حد کې و، مزې سترګې به مې چې پرې ولګېدې فوراً به مې د زړه زربان لوړ شو، اطاق کې د راسره هلکانو په شمول، دې نورو نارینه او ځوانانو ته حیران وم، چې د دوی ولې ددې لوڅو ښځو په وړاندې غریزې نه راپارېږي؟ ارام یې تر څنګ ګرځي راګرځي، خپل کارونه کوي؟ خو د څو ورځو په تېرېدو سره رامعلومه شوه، چې دوی هم ملایکې نه وې، نه نرښځي و، راز یې په دې کې و، چې دوی اصلاً زما په شان له خپل نفس سره مبارزه نه کوله، اکثریتو به ښځو ته د معمولي تمایل پیدا کېده سره سم فاحشاخانو ته ځان رساوه، خپلې تندې به یې ماتولې، زما شناخته کسانو چې اطاق پکې نیول و، لوی بلاک و، د لسګونه نورو مسافرو اطاقونه هم پکې و، تر څو شپو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځو ورسره تېرولو وروسته، له ډېرو نورو مسافرو سره هم بلد شوم، دغه و چې ځینې هلکانو به بیا ماته هم فحشاخانو ته د ورسره تلو بلنه راکوله.

خو تر څو ځان سپیناوی نشي، یوه ربنتیا خبره به وکړم، هغه دا چې، له بده مرغه اوس هغه شان ښه سړی نه یم پاتې، خدای مکړه که د هغه وخت غوندې آزادانه بلنه راکړی شي او هر ډول یعني د هر رنګ او هر سن ښځو ته لاس رسی دومره اسانه وي، لکه هلته، ممکن پښه ونشم نیولی.

مګر څنګه مې چې وړاندې هم یادونه وکړه، هغه وخت یا هم نوځوانۍ کې مې نسبت اوس ته خورا ښه تقوا لرله، پس درون کې مې که غیرې ارادي هر څو اور بل و، جنسي تقاضا اوج ته رسېدلې وه، مګر مقابل کې مې یې په خپل فزیکي وجود او اعمالو پوره واک لاره، تر ډېره مې د الله ج له وېرې له لویو ګناهونو ځان ساتلی شوی.

بلخوا خپله ناروغي او مظلومیت مې هم له پامه نشوی غورځولی، همدا و چې زه یې له بې لاری وژغورلم.

که څه هم له یادولو دې پاتې نه وي، یوه شپه یې د ډېسکو په نوم یو ځای ته ورسره روان کړم، نه ورسره تللم د پښو خوږ مې بهانه کړل، خو دوی په ټینګار سره وېل چې جګ شه کرار کرار ځو، نژدې دی.

حرکت مې ورسره وکړ، اصلاً ما فکر کاوه، چې ډېسکو به کوم پارک وي، ولې چې ورغلو، ربنتیا پارک و، مګر داخل کې یې په بېلا بېل ډول د فحشا ځایونه هم لرل، لمړی یو سالون ته ننوتلو، موزیک پکې پلې و، ځوانو هلکانو او نجونو شراب خورګي پکې کوله، بیا به ګډ سره نځېدل، دوی خو هسې پکې ډوب و، د سیل بینو شهوت یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم په چټکۍ سره راپاروه، سالون کې تر څه وخت تېرولو وروسته راووتلو، راسره ملګرو مخامخ سینما ته د تلو ووېل، زما یې چې د دروازې له پاسه په خورا ورانو تصویرونو سترګې ولګېدې، پوه شوم چې دننه کیسه سمه خرابه ده، عین حال کې د وطن د ملایانو هغه خبره هم یاد ته راغله چې ویل به یې: سینما کې که څوک مړ شي بې ایمانه له دنیا تېرېږي.

همدا و، سره له دې چې د جنسي تحریکاتو له کبله مې وینه هم د جوش په وروستۍ نقطه کې وه، اما الله ج شاهد دی، سنیما ته له ورسره تللو نه مې انکار وکړ، دوی ډېر راته ووېل چې ورسره لاړ شم، خو د چا خبره ما یوه موزه کې دواړه پښې تخته کړې، په خپل انکار مې کلک ودرېدم، په دې سره دوی د کلیوال ساده یا شادګلي نادیده هلک په صفت ډېرې ټوکې او خنداوې هم راپورې وکړې، بالاخره لارې مو سره جلا کړې، دوی مې پرېښودل، زه یوازې همغه شپه کې اطاق ته ترې راغلم.

هند کې مې لس پنځلس ورځې تېرې شوې، لا هم د ناروغۍ تشخیص نه و شوی، د معایناتو په کولو لګیا وم، دې جریان کې یوه جالبه دا وشوه چې یوه ورځ متخصص ډاکتر د تلوېزوني معاینې پارچه راکړه، کله چې د تلوېزوني معایناتو شبعه ته ورغلم، د ننه بل ناروغ و، دهلېزه کې ورته منتظر شوم، ترجمان مې لاړو، یو بل ناروغ یې هم لاره، ماته یې وېل: تر څو نوبت درځي، زه راځم.

دی لا نه و راغلی چې نوبت راورسېده، بې ترجمانه معاینه خانې ته ورننوتلم، دوې نازکې ښځینه ډاکترانې ناستې وې، یوې څه راته ووېل په خبره یې پوه نشوم، خو د سترګو او سر له حرکته یې پوه شوم چې وایي: په چپرکټ پرېوځه!

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې له حکم سره سم په چپرکټ اوږد ورته وغځېدم، زما تر څنګ کمپيوټر ته ناستې ډاکترې بيا څه وويل، پوه نشوم، يوازې رڼه، رڼه مې ورته کتل، خپله خبره يې تکرار کړه، دا ځل هم چې خاموش يا پرته له عکسلعمل ښودلو غلی پاتې شوم، ډاکترانې پوه شوې، چې په ژبه مو نه پوهېږي، خپله يې لاس راوړاندې کړ، د مخې لمن مې يې لږ پورته راکش کړه، زه يې پوه کړم، چې ګويا ګېډه دې لوڅه کړه، زر مې لاس ورواچاوه، لمن مې ان تر غاړې راپورته کړه، ډاکترې معاينه شروع کړه، په ګېډه او سينه مې يې په ښويه سرښناکه ماده ککړه آله هاخوا دېخوا ښويوله، څو شېبې وروسته يې بيا څه وويل، زه يې چې په خبره پوه نشوم، يوې او بلې ته يې وکتل، موسکۍ شوې، بالاخره مجبوره شوه، کمپيوتر ته ناستې ډاکترې يو ځل بيا لاس راوړه، د پرتوګاښ په غوټه (ګنډه) مې يې ګوته کېښوده وخوځوله، ددې مطلب دا و چې ګواکې د پرتوګاښ غوټه دې لږ سسته کړه، چې د نامه تر غوټۍ لاندې د پوستن يا سپاخه ساحه هم معاينه شي.

خو ځنګه مې چې وړاندې هم وويل، د ناروغۍ په لمړيو کې به تر ټولو سخته دا وه راته چې ډاکترانو به مې پرتوګ راباندې ښوياوه جنسي غړي به مې يې کتل، ان اکثريت وخت به مې ژړل، خو د ناروغۍ په اوږدېدو او وخت په تېرېدو سره يې داسې بلد کړم، چې ډاکتر به هسې راوکتل، ما به پرتوګ ورته ښويولی و، دلته مې هم چې ډاکترې د پرتوګاښ غوټه وخوځوله، ما فکر وکړ چې حتماً سامانونو کې يې کار دی، همدا و چې د غوټې خلاصولو سره سم مې پارتوګ ان تر ګونډو ورته تېر کړ، د دوی چغ او پوغ شو: هاا هاا... نور هم څه کړتېدلې، په خبره يې نه پوهېدم، زر يوې لاس راتېر کړ، پرتوګ مې يې واپس پورته راکش کړ، شيان يې پټ کړل، يوازې د نامه تر غوټۍ لاندې دومره برخه يې لوڅه پرېښوده، چې آله پرې ځای شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې سره زښته ډېر ترې خجالت شوم، له شرمه مې تر اخيره سترګې پټې نيولې وې، د معاينې له خلاصېدو وروسته چې راووتلم، د روغتون په اوږده دهلېزه کې وړاندې مې ترجمان راروان و، د سترګو راباندې لګېدو سره سم يې کړل: هغه بل مريض راونه وتلو؟

ماوېل: کور دې لا له مريض سره وران شه، راځه معاينه وشوه! نوموړی چې اصلاً افغانی د هرات ولايت و، فعلاً فاميلي هند کې اوسېدل، که څه هم عمر يې له څورلس، پنځلسو کلونو زيات نه و، خو ډېر هوښيار او چالاکه هلک و، په يو وخت يې د څو ناروغانو ترجماني کوله، پيسې يې ترې اخيستې. له بېخونده ځواب او څېرې مې پوه شو چې سړي ګلان کرلي، زر زر يې په مندۍ خوله بهانې چونې شروع کړې: وبښه! يو سپينږيری افغانی ناروغ و، هېڅوک يې نه لرل، په ژبه هم نه پوهېده، له هغو سره لږ کمک شوم...

خلاصه شاوخوا شل ورځې مې هند کې پوره شوې، لا هم په معايناتو لګيا وم، ولې ښه و، ددې شلو ورځو په لړ کې څه ناڅه بلد شوی وم، بلخوا د لوڅو ښځو سره مې هم يوه اندازه عادت پيداکړی و، په ليدلو مې يې د لمړېو ورځو په شان ډېر جذبات نه راپارېدل، اګر چې نامحرم نارينه او ښځې د خپل فطرت له مخې هېڅ وخت نشي سره عادت کېدلی، دوی به تل يو بل ته قوي تمايل لري، خاصتاً هغه صورت کې چې د ښځو د بدن نامحرم غړي لوڅ وي، همدا ده چې اسلام مبارک دين خپلو پيروانو ته د نامحرمو ښځو او نارينو تر منځ د ستر کولو او حجاب حکم کړی.

خو په هر راز چې خبره بلخوا لاړه نشي، د څو نورو ورځو شپو په تېرېدو سره مې د اکثريت معايناتو نتايج راووتل، مګر لا هم تشخيص معلوم نشو، بالاخره د لمفديما

(c) ketabton.com: The Digital Library

((Lymphedemaپه نوم ناروغۍ معاينات يې راته وليکل، کوم چې پاکستانيو ډاکترانو په توافق سره زما ناروغي لمفديما ګڼلې وه او راته ويلي يې و، چې ددې ناروغۍ علاج نه کېږي، ناهيلی يې کور ته رالېږلی وم.

خو بيا هم د پاکستانيو ډاکترانو د تشخيص په دقت ځکه ډېر باوري نه وم، چې دا يوازې د ناروغۍ د علايمو له مخې د دوی مشکوک نظر و، د يادې ناروغۍ معاينات يې نه لرل، ترڅو سل سلنه مطمين تشخيص يې کړی وی.

مګر هندوان مجهز و، د هېڅ نوعه معايناتو په برخه کې يې کمی نه لاره، زما د همدې معايناتو په شمول اکثريت معاينات خپله په مکس روغتون کې کېدل، هسې د يو نيم لپاره به که کوم بل ځای ته ضرورت شو.

لنډه دا چې ترجمان مې تر مخ شو، د لمفديما ناروغۍ د معاينې مربوطه شبعې ته ورغلو، هلته مسول ډاکتر په يوه لويه او اوږده دستګاه کې څملوم، د دواړو پښو د غټو ګوتو په سرونو يې يو قسم له سور رنګه مايع ډکې پېچکارۍ (سرنج) راکړې، د دغه سور رنګي مايع جريان د پښو په رګونو کې د دستګاه په پورتنۍ برخه کې د نصف شو کېمرو په وسيله تعقيبېده، نومونړې سره مايع چې تر ګونډو ورسېده، نور ودرېده، له دردېدو سره سم يې دستګاه اتومات عکسونه واخيستل، همدا عکسونه او ليکلی راپور مې يې متخصص ډاکتر ته راوړل، ډاکتر يې په ليدلو سره د خواشينۍ په پار سر وخوځاوه، د ژباړن په خوله يې راته کړل: دا يو نوعه ناروغي ده، چې په بدن کې د اوبو د تنظيم سيستم تخريبوي، خو متاسفانه اساسي درملنه يې نه کېږي، يوازې د وقايه په صفت يو قسم اوږدې کشي جرابلې لري او يو هم د پښو لپاره مخصوص د ماساژ ماشين دی، که غواړې؟ زه به يې درته وليکم، د ماشين په ذريعه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر سهار يو ساعت مساج ممکن د ورځې په اوږدو کې د پښو د پړسوب او درد د کموالي په برخه کې څه مرسته درسره وکړي.

جرابلې او ماشين مې پرې وليکل، زړه ماتی يې له معاينه خانې راووتلم، د ښه ځان باوري کولو په موخه سبا يوه بل مخکښ روغتون ته ولاړم، ډاکتر ته مې همدا د مکس وروستي معاينات وښودل، دې هم همغه خبره راته وکړه، چې ګويا دا ناروغي تداوي نه لري.

پس طبعاً د خپل صحت په اړه داسې ناهيلې او روحيات وژونکې خبره په هر انسان له حده زياته درنه تماميږي. ماته يې هم چرس راوڅکول. که څه هم دا لمړی ځل نه و، عين خبره مې د پاکستان له ډاکترانو هم اورېدلې وه، خو هغه زمان يې ډېره اغېزه ځکه راباندې ونکړه، چې نسبتاً وړوکی وم، دومره قوي احساس مې نه لاره، ترڅو د نن په شان د خپل راتلونکي د تباهی ټول تصوير مې يې سترګو ته درولی وی.

ګنګس او زنګېدلی له روغتونه راووتم، نور کوم بل ډاکتر ماکتر پسې هم ونه ګرځېدم، هند ته راوړې ټولې هيلې او خوشبينۍ مې په کفن کړې، د ژباړونکي حساب مې خلاص کړ، د شپې مې خپل لباسونه راټول کړل، سهار مې ټيکټ واخيست، راروان شوم، څنګه مې چې وړې وې همغه شان دردمنې او پړسېدلې پښې مې واپس خپلې خاورينې جونګړې ته راوړې، والله علم چې د مور او پلار په زړونو به مې څه تېر شوي وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تور سپي پوست

له هند نه تر راتلو څه وخت وروسته مې د ماما خسر راغللی و، نوموړی مې د مور ناسکه کاکا هم کېده، واده يې د شمالي و، له دې کبله دده هم ډېر عمر په شمالي کې تېر شوی و، فعلاً يې هم کور هلته و، لکه نن کله، کله يا څو کالونه پس به په يوه ښه او بده کې وطن ته راتله، ډېر نيک او ارام سړی و، ښه ژبه يې لرله، له دې خاطره موږ ډېر درناوی ورته لاره، د حويلۍ په برنډه، د پيرکي (بولاني) خوړلو په مهال مې مور په خورا زياتو ډاکترانو، ملايانو، زيارتونو... د درملنې په پار زما د ګرځولو کيسه ورته کوله.

د کيسې تر خلاصېدو وروسته، يې مېلمه کاکا د يوې اوږدې مقدمې په بڼه د خپلې همدردۍ او خواشينۍ ورسره شريکولو او تسليت په پار زياته کړه: خير، الله مهربان دی ښه به شي، خدای ج هره فيصله د بنده په خير کوي، ملايان وايي: که حساب ته شي، په خپلو عملونو هېڅوک هم جنت ته نشي تللی، مګر کله چې د الله ج خپل کوم بندګان خوښ شي، د ښښلو او په اخيرت کې له ټولو نه د ښه مقام ورکولو اراده يې وکړي؛ په دنيا کې تر ټول غټ موصيبتونه هم پر همغه کسانو راولي، ترڅو د محشر په ورځ يې بيا د مصايبو د اجر په مقابل کې هغه ورته ټاکلی مقام ورکړي.

همدارنګه په حديث شريف کې راځي: چا ته چې په دنيا کې اغزی هم ورچوخ شوی وي، په اخيرت به يې الله ج اجر ورکړي.

ها! نو چې د يوه اغزي اجر شته، پس ته فکر وکړه، د يو چا اولاد چې داسې سخت ناروغ وي، کالونه کالونه يې د دنيا په ډاکترانو، ملايانو، زيارتونو او حکيمانو وګرځوي، بيا هم روغ نشي، د هغو به څومره اجر وي؟ يقين وکړه، ستاسو ټوله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کورنۍ خصوصاً ته چې د مور په صفت تر ټولو زياته پرې دردېدلې يې، ددغه ناروغ زوی د اجر په بدل کې به دې الله ج ټول ګناهونه درته وبښي، بې سواله ځوابه به دې جنت ته داخله کړي؛ دا دنيا دوې شپې ده، ډېر زر به تېره شي، هوش کوه چې بې صبري درنه ونه شي.

د تندي له غوړېدو يې ښکارېده، چې خبرې مې يې مور ته ښې ورولګېدې، د مننې په پار يې ورغبرګه کړه: خيريوسې ددکه! زړه مې د راتکيه کړ، رښتيا دردونه او خفګانونه خو مو زښته زيات وسره تېر کړل، اجر يې دې الله ج نه ضايعه کوي.

مجلس يو ځل بيا هم زما په ناروغۍ متمرکز شو، اخير کې ميلمه په نرمې موسکا سره کړل: شمالي کې هم ډېر تجربه کار او بلا خلک پيدا کېږي.

په همدې زمينه سازۍ يې د يوه نفر کيسه شروع کړه، چې ګويا ډېر سخت ناروغ و، کورنۍ يې لکه نعيم جان د ټولې دنيا په ډاکترانو، ملايانو فالبينانو... وګرځاوه، جوړ نه شو، بله ورځ يې تور سپی ورته وژلی و، په تازه ترې ايستلي پوست کې يې ناروغ پټ کړی و، څه وخت پس مې يې چې پوښتنه وکړه، وېل يې: د همغه تور سپي له پوست سره جوړ او روغ شو. مېلمه زياته کړه: دوی يوه اصطلاح لري (مرض بد دوايې بد) يعني کله چې مرض په بد واوړي، بيا دواوې او تعويذونه اثر نه پرې کوي، يوازې په همغه شان بد او مردار شي يې درملنه کېږي.

تقريبا عيني هغه د کشف د هګۍ واله ښځې خبره يې وکړه.

خو په هر راز، څنګه چې انسان ته فطرتاً د هغه چا ناسمې خبرې هم سمې ښکاري چې ښه يې ايسي، همدا و چې زما مور ته يې هم د ناسکه کاکا سره د مينې لرلو له مخې په خبره کې حکمت ښکاره شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب کې يې ورته کړل: خدای ج دې دی ورسره جوړ کړي، چې دومره کارونه مو وکړل، يو د تور سپي پوست هم سخت نه دی.

زما زړه ته نه لوېده، فکر مې کاوه، چې مور مې په دې خبرو هسې له مېلمه سره مجلس روان ساتي، د سپي په پوست کې مې چېرې پټوي.؟

اما چې کټل مې د ميلمه له تلو وروسته يې هم خبره جدي نيولې وه، تر ډېره وخته يې خوله کې اړوه رااړوه، خو ښه و، تر څو چې همايون ته تور سپی په ګوتو ورتلو او مور مې يې د کاکا خبرو ته د عمل جامې وراغوستې، کډه مو کابل ته راغله، خوشبختانه د تور سپي د پوست معامله پاتې شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوکانداري

کابل ته مو د کډې په راتلو سره، څنګه چې تاسو پوهېږئ، ښار کې بې مصروفيته ژوند سخت وي، د کلي غونډې باغونه، مجلسي مسجدونه او پيتاوي نه لري، چې د بېکاره خلکو وخت پکې تېر شي، دغه و چې زه هم له خپله وسه سره سم، د يو مصروفيت په فکر کې شوم، که څه هم يوه معلمي يا کوم بل وړوکی ماموريت مې پيدا کولای شوی، خو له بده مرغه رسمي دندې او حاضرۍ ته د ځان رسول رارسول يې هم په هر حال، غم دا و چې د پښو د درد او پړسوب سربېره، د ناروغۍ يوه بدترينه ځانګړنه مې دا وه، چې تر نيم ايلا يو ساعت زيات په چوکۍ د کيناستو تاب مې هم نه لاره؛ چون په چوکۍ تر شل دقيقې زيات کېناستو سره به مې د پورتني بدن اوبه هم پښو ته ښکته شوې، په دې سره به د پښو پړسوب او سوخت يو په دوه شو، برعکس پاسنۍ تنه کې به مې د اوبو د کمښت له وجې د وينې فشار دومره زيات ټيټ شو، چې ان خوله کې به مې ژبه وچه کلکه او غوږونه به مې هم ډپ شول.

دغه و چې رسمي دنده يا هم د چا تر لاس لاندې د وخت پابند کار مې نشوی کولای، نو ښه مې دا وګڼله چې يوه سپکه دوکاندري شروع کړم، يو چپرکټ به پکې کېږدم، چې مشتري راتلو ورجګېږم به، نور به مې له خپل طبيعت سره سم، څنګه چې راحت وم، که کېناستم کېنم به، که پرېوتم پرېوځم به، حتا که کومه ورځ زيات ناروغ وم، هېڅ به نه ورځم، د چا غږ به نه وي راپسې.

خبره مې له پلار سره شريکه کړه، پلار ته مې هم منطقي ښکاره شوه، وطن کې مو د منو باغ تازه خرڅ شوی و، څه پيسې د منو وې، همايون دا وخت ښه دنده لرله، څه پيسې ده راوړې وې، د پلار په همکارۍ مې د کمپنۍ بازار کې يو کوچنی دوکان په

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرايه ونيوه، هلته د يو شناخته دوکاندار په مشوره مې د ښځينه لباسونو، يخن، پيټې، چرمې، ګلان همداسې د ښځينه جامو د خياطۍ مربوطه هر نوعه شيان پکې واچول، که څه هم دوکان بد نه و، نسبتاً عايد يې لاره، خو متاسفانه څنګه چې ما فکر کړی و، د ښار دوکانداري دومره اسانه نه وه، يو فعال او چسپ دوکاندار يې غوښت، ترڅو له سهاره تر بېګاه په دوو پښو ولاړ وی، هره ورځ سهار وختي يې ځان ورسولی وی، څو چې خلک بازار ته راوتلی، ده يې دوکان منظم کړی وی، همداسې د شپې تر ډېره يې بايد دوکان خلاص وی، دغه راز د هرې يوې، يا دوو ورځو د پلورل شو مالونو په پيسو يې تازه مال راوړی وی.

اما بدبختانه سره له دې چې ما ټوله هڅه کوله، مګر بيا مې هم رسيدګي ونشوی کولای، هر څومره وختي به چې وروان شوم، تر اووه نيمو، آتو بجو مخکې دوکان ته نشوی رسېدلی، څو به مې لږ دمه جوړوه، بيا به مې دوکان منظمه و، نيمه ورځ به شوه، مازيګر هم مجبور وم، چې وختي يې بند کړم، چون تر ماخوستنه مې ايله کور ته ځان رسولی وی، همداسې د پلورل شويو مالونو په پيسو مې هم واپس په خپل وخت نور مالونه نشوی ورته رارسولی، که پلار يا کوم بل چا ته به مې پيسې ورکړې، هغوی نه پرې پوهېدل، د ورځني موډ سره سم مال يې نشوی راوړلای، د منډوي عمده فروشانو به ټول هغه تاريخ تيري مالونه پرې پلوري و، چې په دوی به تاوان و، همدا و چې د خپلې بې صحتۍ او نه رسيدګۍ له وجې ډېر سخت راباندې بوج شو.

بالاخره اوه، اته مياشتې وروسته مې په څه ناڅه تاوان سره مارکېټ کې په يو بل دوکاندار خرڅ کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو په هر ترتيب اصلاً د دوکانداری کيسه مې په ناروغۍ پورې تړلې د همغه مهال اړوند دوو جلا جلا (د باغ داود پيران) او (نداف ملا) خاطرو د مقدمې په پار رااخسيتې، راځئ تر بېل بېل عنوان لاندې به يې پرله پسې درسره شريکې کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نداف ملا

يوه ورځ له وطن نه راغلی، يو شناخته کس دوکان ته راغی، مېرمن يې ناروغه وه، زموږ د مارکېټ شاته د يو نداف دوکان و، د ندافۍ تر څنګ يې د دم، دعا او تعويذونو کار هم کاوه، ما ليدلی نه و، صرف په اړه مې يې اورېدلي و، دوکان ته راغلي شناخته کس يې خپله ميرمن يوه مياشت وړاندې ورته راوستلې وه، د نداف د توصيه سره سم اوس يې د دويم ځل لپاره بيا ورته راوستلې وه، سرې يې ډېرې غورې وکړې، چې ګويا پيريان لري، ډېر ښه حال وايي، پيسې هم خدای ج او وس چې هر څو دې ورکړې، ښځه مې په ډاکټرانو ډېره وګرځوله، ښه نشوه، يوه مياشت مخکې چې دې ملا دم کړه، څاښتونه يې ورته وکړل، ډېر فرق يې ورسره کړی، دا ځل به ان شاءالله ښېخي ښه شي.

ما يې خبره هسې بابيزه وګڼله، څو ورځې پس مې چې کتل، له پکتيا نه ماته د مخامخ دوکاندار شناخته ناروغان ورته راغلي و، دوی يې هم ډېر صفتونه وکړل، ان وېل يې: څنګه چې په ناروغ ورچوف کړي، بدن يې سپک شي او د درد کموالی محسوس کړي.

همداسې نور وخت ناوخت به مې يې د يوه او بل له خولې غورې اورېدې او ورته راروان ناروغان به مې ليدل.

دغه و چې بله ورځ زړه کې راتېره شوه: سړيه! خلک له لرې، لرې ولاياتو منډې ورته راوهي، طبعاً څه کمال به وي پکې، يو قدم لار ده، ته راځه يو چکر ورشه، چې ستا په ناروغۍ کې څه وايي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا و چې سبا ورغلم، نداف د دوکان په منځ کې پرده اچولې وه، له پردې هاخوا يې تعويذات، قلم او کاغذونه و، دم دعا يې کول، دېخوا پختې او د ندافۍ وسايل و، فعلاً يې هم يو ښځه له پردې هاخوا ننستلې وه، دم دعا يې ورته کول، زه خپل نوبت ته منتظر د مخامخ بلاک تر رفق لاندې کېناستم، يو بل ځوان هم موټر ودراوه؛ دی هم نداف ته د دم او دعا لپاره راغلی و، د ښځې له راوتلو وروسته دواړه جوړه ورننوتلو، نداف د اوسط عمر لرونکی له قده ټيټ نسبتاً چاغ سړی و، د پختې ګرد او دوړې پرې ناست و، يوه خړ رنګې زړه لونګۍ يې په سر وه، د سلام په وراچولو سره يې دواړه تر مخ کېناستو، لمړی نوبت مې دې بل ځوان ته ورکړ.

د نوموړي ځوان دا ځووم ځل و چې ورته راغلی و، دا پېره يې يوه د نقرې ګوتمۍ راوړې وه، نه پوهېږم چې غمی به يې څه و؟ اصلاً تېر ځل د همداسې يوې نقريې ګوتمۍ د راوړلو فرمايش نداف ورکړی و، ځوان ګوتمۍ ورويستله، نداف دمونه کوف او چوف پرې شروع کړل، وخت يې ونيوه، زښته زيات دمونه يې پرې ووېل، وروسته يې د ځوان ګوتې ته د وراچولو په مهال ورته کړل:

- کله چې مجلس کې کيناستلې لاس دې د ګونډې په سر يا غېږه کې په داسې ډول ايږده چې د ګوتمۍ غمی دې په مجلس کې ناستو خلکو ته مخامخ شي، په دې سره به په ناستو کسانو ستا ډېر لوی اثر پرېوځي، ته به نه يوازې دوی ته ډېر ښکلی ښکارې، بلکې په مجلس به دې ډېر هيبت هم خور وي، هېڅ څوک به دې نه د خبرې د رد جرئت ولري او نه به دې په وړاندې لوړ وغږېدلی شي... داسې ډېرې نورې اپلتې يې ورته وغږولې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هلک موټر، لباس او ځوانۍ ته په کتو، ښه پیسداره او بیدار ځوان ښکارېده، خو د نداف په جال کې داسې کلک بندېده ته په نظر کولو سره یې، تر ما هم ډېر ساده و. له نداف نه د ډېرې منني او درناوي په کولو سره یې جیب ته لاس کړ، نه پوهېږم چې یو زرګون و، که منځ کې به یې بل هم و، ښنګ ته د کتابونو په سر تر قات شوي جاینماز یې ورته لاندې کړ.

د ځوان له وتلو وروسته، ما له خپلو پېرسېدلو پښو پایڅې ورته پورته کړې، بیا مې یې د ناروغۍ د اوږدې مخینې او پرې کړو ډېرو ډول، ډول تداویو کیسه ورته وکړه.

نداف لمړی پوښتنې وکړې:

- د کوم ځای یې؟

- د وردګو!

- واده دې کړی؟

- نه!

- ولې؟

- له داسې ناروغۍ سره کله سړی دومره لوی مسولیت په غاړه اخیستی شي!

ملا د خواخوږۍ په پار د نڅه، نڅه په کولو سره، په مغرورانه ډول راغبرګه کړه: لویه سهوه خو دې دا ده، چې د ناروغۍ دې دومره کالونه وتلي، تر هند او پاکستان تېر شوی یې، مګر ماته ایله نن راغلې؛ خو څه ښه شوه چې پته درته لګېدلې، لکه ښنګه چې ګرځېدلی یې، که بار بار نور هم د دنیا په ډاکترانو، ملایانو، زیارتونو....

(c) ketabton.com: The Digital Library

وګرځې، بيا به يې هم نتيجه صفر وي، ولې چې اصلاً ستا د ناروغۍ علاج د انس مخلوق له عقل ورسېدو او پوهې ډېره اوچته خبره ده، صرف په جنياتو کې يوازې يو نوعه ډېر ماهر جنيات دی، چې ستا او ستا ناروغۍ ته ورته نورو هغه ناروغيو علاج کولی شي، چې انس يې په علاج کولو کې اجر دی. پس ته چورت مه وهه، هغه جنيات زما خبره نشي ردولی، زه به په يو کاغذ کلمات درته وليکم، د موبايل شماره مې هم درسره واخله، بېګا ته چې خپلې بسترې ته ولاړې، په کاغذ ليکلې کلمات دې له سر سره کېږده، ماته زنګ وکړه، زه جنيات درلېږم، دوی به ستا وجود ته داخل شي، رګ په رګ به دې چک کړي، هر ځای دې چې مشکل وي، حل به يې کړي، په داسې حال کې چې ته به يې هېڅ درد احساس نکړې، يوازنۍ نښه چې ته يې محسوسولی شې، هغه به دا وي، کله چې سهار راجګ شې، د خولې خوند به دې ډېر خراب وي، دا په دې معنا چې عمليات شوی. پس کرار کرار د څو ورځو شپو په تېرېدو سره به دې د پښو درد، پړسوب او د ناروغۍ نور ټول منفي اثرات له منځه لاړ شي. د ټوکې په پار يې پسې زياته کړه: بيا به نو د يوې ښې غوړې پيغلې سره واده وکړې، هره شپه چې توده برستن کې ورننوځې ماته به دعاګانې کوې.

موسکی شوم، کاغذ مې ترې راواخيست.

کيسه له سره د لوګري ملا او پيريانو په وسيله د عمليات په شان خرافاتي راته ښکاره شوه، يقين مې ورته ونشو، څو روپۍ شکرانه مې ورکړه، له (تاويذاتُ الندافخانې) راووتم، چې کتل مې د دوکان تر مخ يې دوې نورې ښځې هم خپل نوبت ته معطل وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارکېټ ته چې راغلم، يو دوکاندار حاجي ته مې کيسه وکړه، حاجي ښه سړی و، په موړ به يې ناز چلېده، يوه نيمه ټوکه به يې کوله، د نداف د کيسې په اورېدو سره يې خندا کې کړل: اوس خو دې دا بد کړي، ورغلی يې، نو څه يې چې درته ويلي، عملي يې کړه، خلک خو زښته ډېر ورته راځي، کېدی شي ستا هم همدا سبب شي.

د عملي کولو قصد مې يې نه لاره، خو د حاجي خبره مې ومنله، بېګاه ته چې بستره کې ننوتلم، د کلماتو کاغذ مې تر سر پورې کېښود، ملا نداف ته مې زنګ وکړ، له سلام او ځان ورمعرفي کولو وروسته مې په بستره کې د پرېوتلو او کاغذ له سر سره اېښوده، ورته ووېل. نداف کړل:

سمده بېغمه ويده شه، ملګري مې فعلاً د يو بل عاجل ناروغ درملنې ته لېږلي، چې له هغه نه راوزګار شول، ستا نوبت دی.

زه هم بېغه ويده شوم، چون ما ددې ټګانو زياتې تجربې لرلې، باور مې نه پرې کېده، چې رښتيا دې راشي، همغه کيسه شوه، سهار چې راجګ شوم، کاغذ مې تر سر پورې په خپل ځای پروت و، هېڅ کومه نوې خبره نه وه، يوازې د خولې په بد خوندۍ مې لږ شکي شوم، چون نداف راته ويلي و چې سهار به دې د خولې خوند ډېر خراب وي، ولې بيا مې چې نورې ورځې پام ورته وکړ، هر سهار به مې د خولې خوند خراب و، مګر تر دې مخکې زه نه وم ورته متوجه شوی. يعني په ټول کې دا هم د خلکو د دوکه کولو په پار د نداف يو هنر و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د باغ داود پيرخانه

دغه راز د دوکانداری په مهال يو لغمانی همسايه دوکاندار مې له ډېره وخته راپسې و، وېل يې: باغ داود کې يو ملا دی، ته ورشه ډېر نيک سړی دی، زيات ناروغان يې له دم او دعا سره ښه شوي.

نه ورتلم، ولې چې ماته به د هر ملا او زيارت له دې ډېر صفتونه شوي و، خو چې وربه غلم، فقط په يو نوعه نه، يو نوعه به يې کم او زياتې پيسې رانه وشکولې، نور به يې نه په دعا کې اثر و، نه په تعويذ کې.

بله ورځ همدې دوکاندار په موترسکيل ورپسې سپور کړم، سيده يې باغ داود ته بوتلم، يوه لويه حويلي وه، چې ورننوتلو، په لسګونه سپين پګړيو ملايانو مې سترکې ولګېدې، اصلاً دا پيرخانه وه، پير او لسکونه مريدان پکې و، که څه هم زه تر دې دمه نه وم پرې پوه، خو خپله همدا زما همسايه دوکاندر يې هم مريد و، اصلي لوی پير يې په ذکر اخته و، يو بل دويمه درجه مخکښ ملا ته يې وروستلم، دې ته هم د مريدانو لخوا ډېر درناوی کېده، لاسونه يې مچو کول، راسره تللي دوکاندر زما پښې ورته وښودې، د اوږدې ناروغۍ او دواګانو د کار نه ورکولو په اړه يې هم ورته ووېل.

ملا مې تر مخ شو، يو وړوکي ګوښي اطاق ته يې ننيستلم، لمړی يې اوږده دمونه په پښو ورچوف کړل، بيا يې قلم او کتابچه راوخيستل، په يو کاغذ يې د خوګ شکل ته ورته چاغ چاغ په يو ډول د اوؤ (۷) حيواناتو څېرې رسم کړې، سرونه يې د انسان ورکړل، سترګې، خوله، پوزه هر څه يې پکې منظم کړل، لوړې لوړې خولۍ يې ورپه سر کړې، بيا يې د هرې رسم شوې څېرې کاغذ جلا جلا قات کړ، په فارسي يې راته وېل: هر سهار به له دې کاغذونو يو، يو د سپيلني له دانو سره يو ځای

(c) ketabton.com: The Digital Library

دودوي، له پاسه به دې لمن پرې نیسي، تر څو دود یې کمیس کې درننوځي او له یخن نه دې ووځي.

فکر کړم پنځوس روپۍ شکرانه مې ورکړه، خوله یې بده ونیوه، لږ وې خوند یې ورنکړ، خو ښه و، نورې یې هم ونه غوښتې، له راجګېدو سره یې یو چاپ شوی تبلیغاتي کارت هم راته ونیوه، نوم، ادرس او تر سرطان پورې د لسګونه ګوناګون سختو او ناعلاج ناروغیو نومونه یې پرې لیکلي و، چې ګواکي ددې ټولو علاج کولی شم، د کارت سربېره په خوله یې هم راپه غوږ کړه، چې دلته د څو شپو لپاره میلمه راغلی یم، کارت کې آدرس شته، کور مې مزار کې دی، هر ډول ناروغ مو چې لاره، هلته یې راولئ، زه مو خدمت کې یم.

واپس چې مارکېټ ته راغلو، دوکاندار ملګري ته مې کړل: غرق نشې لا ددې ملا سره، په ځای ددې چې تعویذ او ځاښتونو کې یې د قرانکریم کوم سورت شریف یا څو ایاتونه راته لیکلي وی، ده د خوګانو څېرې راته رسم کړې.

نوموړی یې چې مرید و، تر اندازه زیاته عقیده او درناوی یې ورته لاره، په اړه یې یوه تېزه خبره نشوی تحملولی، په تونده یې راغبرګه کړه: پیر صاحب ته توهین مه کوه، الله ج به دې حال تر دې بتره کړي. له همدې خبرې سره یې څنګ راکړ، خپل دوکان ته ننوتلو.

په خبرو او څېره کې مې یې د غوسې تر څنګ خفګان درک کړ، په خپله خبره پښېمانه شوم، چون ملا که هر څنګه و، یا یې هر څه راته رسم کړي و، مګر ده چې دوکان پرېښود، وخت یې ضایعه کړ، په موټرسکل یې تېل مصرف کړل، ټول زما د

(c) ketabton.com: The Digital Library

صحت لپاره، همدا و چې پسې ورغلم، واپس مې خوشحاله کړ، چې ګویا زه خو له تاسره ټوکې کوم.

وېل يې: څه چې پير صاحب درته ووېل، حتماً دا کار وکړه، کومې رسامۍ يې چې تاته کړې، د خوګانو رسامۍ نه دي، دا د شيطان لعين د اووه نسله وړاندې تر ننه د لوی نيکه او مشرانو څېرې دي، کله يې چې يو ناروغ تر خپله لمن لاندې دود کړي، په بدن کې يې هغه خبيثه وينه وچېږي، کوم چې د انسان په وجود کې د بېلا بېلو مرضونو لامل کېږي، همداسې د سحر، نظر او جنياتو د اثر له کبله هم که کومه ناروغي راپيدا شوې وي، له منځه يې وړي.

خبرې يې له تعجب ډکې او نوې وې، وعده مې ورسره وکړه چې تا راسره ايستلی زحمت به بابيز نکړم، څنګه چې پير صاحب ووېل، همغه شان به يې له سپيلني سره دود کړم.

کور ته چې راغلم، مور ته مې د کيسې په کولو سره کاغذونه ورکړل، سره ددې چې په کاغذونو کې د ترسيم شو حيواناتو څېرو ته دې هم بنه وخندل، خو بيا هم هر سهار له لمر ختلو مخکې به يې چې اور او د سپيلني دانې تيار کړل، غږ به يې راوکړ. څنګه چې پير صاحب وېلي و، ټولې کاغذي پلتې مو په همغه ترتيب ودودولې، خو له بده مرغه خبيثه وينه يې پکې وچه نشوی کړی، پښې په همغه خپل خره سپرې پاتې وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نيازبيک کوچۍ

کابل ته د راکډه کېدو دويم کال مو و، څنګه چې يو خوا زما پښې له ځايه پښې نه وې، بلخوا کور مو د علي اباد روغتون شاته، پاس په غره کې و؛ چې راکوز به شوم، بيا ورختل راته شين غضب و. همدا و چې هفته کې هم يو ځل له کوره نشوی راوتلی، زړه مې ډېر زيات تنګ و، ددې حالت په اوږدېدو سره مې کرار کرار رواني وضعيت هم تغير وکړ، له ټولنې خو هسې لرې وم، په خپل کور کې يې هم يو نوعه د ګوشه نشينۍ لور ته سوق کړم، ډېری وخت به د کورنۍ له غړو جلا په بل اطاق کې اوسېدم، زيات وخت مې په خوب تېرېده، که ويښ به هم وم، په موبايل يا تلوېزون به مې ځان مصروف کړی و، ان د سيمکارت په بدلولو سره مې د ملګرو دوستانو ټولو شناخته کسانو سره هم تماس پرې کړ، همدې حساس وخت کې مو د دوستانو له جملې يوه ميلمنه راکره راغله، نوموړې ميلمنه که څه هم سکه خاله مې نه وه، خو په ما ډېره ګرانه ده، خاله ورته وايم، د غږ په اورېدو يې خوشحاله شوم، ويښته او جامې مې منظم کړل، اطاق ته يې ورغلم؛ تر سلام کلام وروسته مې يې د ناروغۍ او پښو د درد په اړه رانه وپوښتل، بيا يې نيازبيک کې د کوچۍ په نوم ېوې ښځې د فال کتلو او هر ډول ناروغانو په درملنه کې د موفقتيا ډېرې غورې وکړې. خپله د دوی په دوستانو کې يې داسې کوم ناروغ وروستلی و، چې ډېر زيات ډاکتران يې په علاج کولو کې پړ شوي و، ددې په خبره د کوچۍ له درملنې سره جوړ او روغ شوی و، اوس يې د کابل کندهار په لين باربري موټر چلاوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ددې چې موږ ته به دايم هر کوډګر او سحرګر په ډېرو صفتونو اولياء راپېژندل شوی و، اما چې وربه غلو، هر څه به دروغ و، فقط او فقط په يو نوعه به يې له خلکو نه د پيسو شکولو لپاره چل او ټګماري روانه کړې وه.

خو بيا هم د خاله له خولې په مزه مزه د کيسې په اورېدو سره مې د صحت په مړو هيلو کې څه ساه محسوسه کړه، آدرس ترې اخيستلو ته يې وادار کړم، د کوچۍ کار هم څنګه مو چې د کتاب په مخکينيو صفحو کې ولوستل، هغه نورو ښځينه فعل کتونکو ته ورته و، چون ميلمنې وېل: نارينه بايد د خپلې کورنۍ د ښځينه غړو په لاس خپل يو لباس ورولېږي، مستقيماً د نارينو کار نه کوي.

ددې خبرې په کولو سره يې، د هغه نورو تعويذګرو ښځو ناکامې تجربې ته په پام مې، تر ډېره مې طمعه ترې پرې شوه؛ کيسه مې يې له ميلمنې سره هم شريکه کړه، چې ګواکې داسې ښځو ته زه مخکې هم څو ځل تللی يم.

په ځواب کې يې راغبرګه کړه: هغه دې ځان وخوري، ښې يې پېژنم، د پنځو روپيو په خاطر خلک غولوي، خو کوچۍ د دروغو ښځه نه ده، داسې حال وايي چې حيران به پاتې شې. ددې سړي خولۍ يې هم چې څنګه لاس کې وخيسته، په ټول مشکل يې پوه شوه، هغه دی چې له تعويذ سره يې جوړ او روغ شو.

څنګه چې د نوموړې ميلمنې خاله کور تيار د نيازبيک په سيمه کې و، د تلو په وخت مې خپله مور هم ورسره ملګرې کړه، يو کميس مې يې وروړه.

په بښنې سره ترڅو مې مور راځي له کوچۍ نه راوړې غوږې يې درسره شريکوم، په لنډو کې به يوه يادونه وکړم، هغه دا چې طبعاً د لوستونکو په صفت ستاسو زړونو کې به ګرځي چې که دوی ټګماران و، يا يې له ناروغانونه د پيسو شکولو په پار ډول

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول مکارۍ او چلونه کول، خو تاسو هم ښېخي بې شعور یاست چې سره له مخکنیو ډېرو تجربو بیا یې هم په تکرې ډول بار بار ښکار شوي یی.

منم ستاسو خبره په ځای ده، مګر خدای ج مه کړه، زموږ په ځای که تاسو یا بل هر څوک وی، همدغه به یې برخلیک و، ولې چې یو خوا درد او د مرګ له وېرې وارخطایي شي، بل خوا په داسې یوه خرافات منونکې ټولنه کې ژوند کوې، چې یو درته وایي، ما په خپلو سترګو ولیده پلانکي زیارت کې شل جګ شو، بل وایي شنډه ښځه پکې حامله شوه، چوک وایي د دنیا ډاکتران یې په رنځ پوه نشول، پلانکي ملا چې پرې ورچوف کړل، رک روغ شو، ان تر دې چې وایي به: ما ورته کتل د پلانکي پیر په دم مړي کې ساه وچلېده. پس طبعاً ناروغ یا یې کورنۍ هم د وخت په تېرېدو تر اثر لاندې راځي، همدې خرافاتو ته یې د صحت یابۍ یا د نورو هیلو د پوره کېدو طمعه پیدا کېږي، بیا نو څنګه مې چې وړاندې ووېل لکه سیلاب اخیستی کس بار بار د اوبو بې ګټې ځک ته لاس اچول ورسره تړلي. که څه هم چا ته چې نه وي پېښه، پوهېږم دومره اسانه به یې قناعت ونشي.

خو په هر حال راځم د کیسې پاتې برخې ته، مور مې له کوچۍ سره تر لیدو وروسته شپه له خاله سره کړې وه، سهار چې راغله، کوچۍ یو څاښت ورته لیکلی و، دوه یې زاړه زاړه په خاورو ککړ تعویذونه ورکړي و، چې ګواکي په زوی دې چا تعویذونه، مانا ګوډې کړې.

مور مې کړل: چې کمیس مې ورکړ، ښځه لکه ګوزڼ چې پرې وشي، کږه وږه شوه، په بله ژبه یې ګډې وډې خبرې شروع کړې، بیا یې دواړه لاسونه جګ کړل، په هوا کې یې چکه ووهله، د لاسونو تر منځ یې یو تعویذ راپیدا شو، زما لمنې ته یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راواچاوه، واپس یې لاسونه جګ کړل، په هوا کې د چکې په وهلو سره یې دویم تعویذ راونیوه، دا یې هم ما ته راوغورځاوه، یو یې ځانښت راکړ، وېل یې په پاکو اوبو کې یې حل کړی، دری ورځې به هر سهار او ماښام یو، یو ګلاس اوبه ترې څښې او تعویذونه به وسپځوئ، منځ کې کاغذ یې له ابو په ډکه کاسه کې ښه اوبه کړئ، هغه اوبه یې بیا پاک ځای تشې کړئ.

د کوچۍ له ښونې سره سم، تعویذونه مو چې وسپځول، خورا پخوانې وراسته کاغذونه یې منځ کې و، توره د توش قلم لیکنه پکې شوې وه، ډېره هڅه مې وکړه چې ولولم، خو د لوستلو نه و، چون یوخوا کاغذ ډېر زوړ و، هر قات به مو یې چې راخلاصاوه له نور کاغذ نه رابېدلېده، بلخوا ډېر ګډ وډ لیکل پرې شوی و، حتا دا نه پکې صحیح کېدل چې لیکنه عربي ده، که اردو یا هم کومه بله ژبه ده؟

څنګه یې چې ویلي و، د کاسې اوبو کې مو ښه ذره ذره حل کړل، کابل کې مو پاکه ځمکه له څه نه کړې وی؟ اوبه مو یې بام ته وشیندلې، همدارنګه ځانښت مې یې هم په ټول ترتیب اوداسه، کلیمه او مخ په قبله دری ورځې ګیلاس ګیلاس وڅښلو، خو ناځوانه پېښې بیا هم په خپل قسم ودرېدې، چې د ایستلو کوډو سره سره دې هم منه که جوړې لیدلې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګرديز زيارت او ملا

ژمی و، د پښو درد، پړسوب او شخوالی حد ته رسېدلي و، په غبرګو ټککونو صرف د ضرورت په وخت له اطاق نه تر تشنابه په ډېر مشکل تلم، نور بهر ته د وتلو نه وم، همدې وخت کې يوه ښځينه ګاونډۍ مو چې د سرطان د ناروغۍ له کبله د کوما په حال کې پرته وه، د کورنۍ د غړو په شمول يې، تر مونږ پورې ټولو ګاونډيانو يې د مرګ غږ ته شپېې شمېرلې، مګر د تصور خلاف ناڅاپه يې د مرګ په ځای د صحت آوازه خپره شوه. ان تر دې چې ويل کېدل: له بسترې راجګه شوې اخلی پخلی ځای او جارو يې شروع کړي، چې پوښتنه مو يې وکړه، خبره رښتيا وه، زر مو يې د کورنۍ له غړو د روغېدو لامل وپوښت.

خاوند يې په ګرديز کې د يو ملا ادرس راکړ، سره ددې چې زمونږ نور له دې تعويذونو، فالبينانو ملايانو په نوم ټګمارانو نه ښېخي نفرت شوی و، چون مخکې مې هم يادونه کړې، تر دې دمه لسګونو ملايانو ته تللی وم، هر يوه يې په يو ډول نه، يو ډول يوازې خپل مکر او منافقت راباندې خرڅ کړی و، پيسې يې رانه شکولې وې، نور مو يې ذره فايده له يوه هم نه وه ليدلې، نه مو بل څوک وليدل چې ورسره ښه شوي وي، لمړی ځل و چې په خپلو سترګو مرګ حال پرته ښځه مو د ملا له دم دعا سره جوړه ليده.

پس طبعاً زما په شان ناروغ که د هر چا کور کې وی، په ډېره بېړه به يې د ورسولو تابيا نيولې وه.

دغه و چې سبا زما مور او پلار هم دواړه راسره شول، ټول ورغلو، د ګرديز په يوه خيرن او ساړه هوټل کې د سهار له چای څښلو وروسته مو بازار کې د ملا د سيمې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه وکړه، يو ټيکسي واله بلد و، په کرايه ورسره جوړ شو، ډېره لار وه، بلخوا سرک خامه و، کابو نيم ساعت وروسته د ملا کور ته ورسېدو، د دروازې تر مخ ماشومانو ته مې يې پلار ووېل: ملا صاحب ته غږ وکړئ، مريض مو راوستلی.

څو لحظې پس ملا راووت، د سپينوالي په غالبيت سره شنه ګيره يې وه، نسبتاً ډنګر له قده جګ تور مخی بې نوره سړی و، زما د پښو د ليدلو تر څنګ، پلار مې لنډو کې د اوږد مهاله ناروغۍ او پرې کړو سلګونه بېلا بېل ډول بې ګټې درملنو ورته ووېل.

د ملا لمړۍ خبره دا وه چې سر مو راوړی، کنه؟

له سر نه يې مطلب پسه يا وزګوړی و، پلار مې په حيرانتيا سره ورته کړل:

- نه مولانا صيب! موږ خبر نه و، چې تاسو به حتماً سر غواړئ.

ملا ورغبرګه کړه: زه بېله سره د هېچا کار نه کوم، لاړ شئ سر راوړئ، بيا مو مريض راولی.

پلار مې ورته کړل:

مولانا صاحب! له ډېر لرې ځای نه راغلي يو، خدای ج دې زما زوی ښه کړي، سر مانا نه لري، هرو مرو به يې درته راوړم، کاشکې خبر وای، همدا اوس به مو له ځان سره راوړی و.

ملا نه منله، اخير مې پلار ورته ووېل: دوه زره افغانۍ شکرانه به اوس درکړم، که زوی مې مزې لړ هم ښه شو، باور وکړه ښه لوی پسه سرباری درته راولم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا وېل: زه د هر ناروغ علاج په دريو پړاونو کې کوم، په لمړي ځل حتماً سر اخلم، يوه مياشت پس په دويم ځل يې چې راوغواړم، درى زره او په درېيم ځل دوه زره افغانۍ شکرانه ترې اخلم. خو تاسو چې له لرې ځاى نه راغلي يى، همداسې به مو نه ځوابه وم، دا ځل د دويم پړاو درى زره افغانۍ راکړئ، بل ځل به هرو مرو پسه راولئ، کنه ناروغ به مو له بدبتره شي.

پلار مې له ورته ويلو دوو زرو افغانيو سره يو پنځه سوى بل هم ملګرى کړ، ټول ټال د دوه نيم زره افغانيو په ورته نيوه سره يې کړل:

فعلاً دا دوه نيم زره افغانۍ واخله، نورې نشته راسره، يقين وکړه، فقط د کرايې روپۍ راسره پاتې شوې، چې ايله واپس تر کوره پرې ورسېږو، بل ځل چې راغلم ان شاءالله نازوم دې.

ملا نه منله، اخير مې يې پلار مجبور کړ، ور درى زره يې کړې، د دروازې تر څنګ د حجرې ور يې خلاص کړ، ورننوتلو، که څه هم لويې کلا او سترې فلزي دروازې ته په کتو يې، پيسدار ښکارېده، خو د ننه فرش او ظرف يې ډېر خوار و، ملا وړاندې بوغبند (بسترې) ته کېناست، د څنګ له کړکۍ يې قرانکريم ته ورته په پخواني مبارک دسمال کې پېچلي څه راښکته کړل، تر مخ يې په غولي د دسمال پيڅکې ترې واړولې، لاندې د لرګي تخته وه، له پاسه پلنه لنده خټه پرې ايښې وه، څنګ کې يې يو لوى چاقو هم ايښى و، ملا بيا لاس ور اوږد کړ، له کړکۍ يې ګرد د کاڼي غونډارى هم راواخيست، د تختې له پاسه کلکه خټه يې ورو ورو پرې وهله، ان تر دې چې د لرګينې تختې له پاسه يې ښه سمه هواره کړه، بيا يې چاقو راپورته کړ، ماته يې وېل: پښې راوغځوه!

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښې مې وروغځولې، دمونه يې پرې شروع کړل، ښه اوږد دم به يې چې وويلو، په پښو به مې يې راچوف کړ، بيا به مې يې يو ځل په يوه پښه، بيا په بله ان له زنګنونو تر غټې ګوتې چاقو راکش کړ، وروسته به يې خټه لکه کيک په مستقيم خط غوڅه کړه، دا کار يې بار بار تکرار کړ، تر دې چې د لرګينې تختې په سر له پلنې کلکې خټې د قند په اندازه لسګونه وړې وړې چار کونجه ټوټې جوړې شوې. نور يې دم هم خلاص شو، هر څه يې واپس دسمال کې ټول کړل؛ پلار ته مې مخاطب شو، ويل يې: له همدې شپې نه تر يوې مياشتې له هر څه نه پرهېز دی، يوازې بې مالګې چکله (ناخميره) ډوډۍ او جوش اوبه به خښې؛ پام مو وي چې د غوړو، سره کړي پياز، مانا هېڅ نوعه کتغ بوی پرې ونه لګېږي، ترڅو يې چې پرهېز شته بايد له آشپزخانې لرې، په يو ځانګړي اطاق کې و اوسي، مياشت چې پوره شوه، د دېرشمې ورځې په ماښام به د مېښې په غوښه پرهېز ماتوي. پسې زياته يې کړه: سبا بېګاه ته تاثير کوي، پښې به يې ښې شي.

د مننې او مخه ښې په کولو سره مو رخصت ترې راواخيست. په لارو د ټکسي ډرېور د سيدکرم د زيارت ډېر زيات صفتونه وکړل، اخيره يې دا شوه چې اوس خو تيار پکتيا ته راغلي يئ، راځئ دا زيارت هم وکړئ.

زموږ دوه زړېتوب ته په کتو، ډرېور بيا کړل: آته کاله کېږي چې زه ګردېز ښار کې ټکسيواني کوم، هفته کې دوه، درې ځله دې زيارت ته رادربس کېږم، خلک له ډېر لرې، لرې ځايونو ناروغان ورته راوړي، يقين وکړئ زياتره مريضان مې په خپلو سترګو وليدل چې زيارت ته يې په شاه ورننيستل، له هغه خوا په خپلو پښو راووتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې خبرې په اورېدو، مور خپلو کې يو بل ته وکتل، چې ګواکې دا سړی به رښتيا وايي، که دروغ؟ درحالې کې چې زيارت هم لرې نه و، يعني دا فکر هم نه کېده، چې ډرېور به د خپلې کرايه د زياتېدو په خاطر دا خبرې کوي.

ترڅو مور هو! يا نه! ورته وېل، بيا يې کړل: ددې ځوان په ځوانۍ مې زړه ودردېده، که خدای ج يې ورسره ښه کړي، نور مو زه څه کوم.

لنډه دا چې ورسره موافق شو، زيارت له سرک هاخوا د غره لمن کې و، لويه خاورينه ګنبده پرې ولاړه وه، رښتيا هم له لرې، لرې سيمو خلکو په بېلا بېلو ناروغيو مبتلا ناروغان ورته راوستلي و، ليکن ډېری برخه يې ګوزڼ وهلي ناروغان و.

ممکن اوس ابادۍ شوي وي، هغه وخت زيارت ته نژدې کورونه نه و، خاص د زيارت د مراجعينو لپاره د زيارت مخکې تر سماوات پورې دوکانونه ودان شوي و، له موټر نه راښکته شوم، ټکک مې لګول، زينو کې مې پلار کمک راسره وکړ، پاس د زيارت په وره کې ناست بوټ ساتونکي منجاور ته مو بوټونه تسليم کړل، ورننوتلو، د زيارت داخل د يو لوی زاړه مسجد په شان و، فرشونه پکې هوار و، منځ کې يې لوړ قبر و، پنجره ترې تاو وه، په کټاره يې لسګونه رنګا رنګ دسمالونه، مصنوعي ګلان، د رنګه زرورکو لاړونه خلکو غوټه (ګنډه) کړي و، د کټارې داخل کې د قبر په سر هم، مالګې، شمعونه، زرورک پراته و. ښې ډېرې دعاګانې مو پکې وکړې، نور ترې راووتلو، د زيارت داخل کې ناست د لوی منجاور په حواله، دې زيارت هم په مجموع کې د ټولو خپلو مراجعينو ناروغانو لپاره يو شان پرهېز لاره، خو خوشبختانه ماته د زيارت له مخه د ملا له راکړې پرهېز سره يې خاص توپير نه و، دواړو له نورو ټولو خواړو منع کړم، يوازې د بې مالګې چکله ډوډۍ د خوړلو يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته ووېل، فرق يې صرف دا و، چې ملا د چکله ډوډۍ تر څنګ فقط د جوش ابو د ښکلو اجازه راکړه، د زیارت په پرهېز کې د شين چای ښلو اجازه هم وه، کور ته چې راغلو، د نور فامیل د اوسېدو له اطاقونو هاخوا، جلا یو زوړ کوچنی اطاق و، تر څو د غوړو یا هم کتغ بوی راباندې ونه لګېږي، زما بستره يې هلته یوړه، لکه اختطاف شوی، شپه او ورځ تکي تنها پکې اوسېدم، فقط د ډوډۍ په وخت به یوه کوچنۍ د پراټې په اندازه مطلق بې مالګې او چکله ډوډۍ چا راوړه، وره کې به يې راکېښوده، واپس به زر تلل، ترڅو په جامو کې يې د کتغ بوی نه وي ورسره راغلی، زما اطاق کې خپور نه شي.

پرهېز سخت و، د لمړۍ ورځې ماښام زړه کې راتېره شوه: فکر نکړم دا وړۍ مې شړۍ کړې وې، له هغه نه چې پس له لس، پنځلسو ورځو يې ماته وم، ښه دا ده چې له سره ځان پرې خراب نکړم.

مګر بیا مې چې خپل او د مور، پلار تکلیف، دغه راز مصرف کړو پیسو ته وکتل، لاحول والله قوة... مې ووېل له پرېکړې مې واپس تېر شوم، پرهېز ته مې دوام ورکړ، خو څنګه چې ملا وېلي و، د دوېمې شپې په یولسو بجو مې ناچاپه خالي ادرار زیات شول، په هر نیم ساعت کې يې تشناب ته د تللو ضرورت راته پیدا کاوه، عیني حال کې له پښونه د جمع شو اوبو په راوتلو سره مې داسې احساسوله لکه په پښو مې چې خورا زیات کوچني حشرات ګرځي، دې کړنې دوام لاره، تر سهاره مې پښې پوره پوره نرمې او کوچنۍ شوې، پنځوس فیصده پړسوب يې کېناست، همداسې ګرموالی، سوزش او درد يې هم تر ډېره ارام شول، څنګه چې ګهیځ وختي د غوړیو او کتغونو بوی نه وي، له همدې موقع نه په استعفاده، ورغلم تر کړکۍ مې د کورنۍ په غړو د پښو د ښه کېدو زېرې وکړ، دوی چې راووتل، پایڅې مې راپورته کړې، تر ډېره حده

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښو په ښه کېدو زښته زيات خوشحاله شول، خو لا هم پوره نه وې ښې، د ادرارو زيات والي دوام لاره، خو نسبت تېرې شپې ته څه کم شول، ولې بيا هم د عادي حالت په پرتله زيات و، د ورځې په اوږدو کې هر يونيم ساعت وروسته د مثاني د تخليې اړتيا راته پيدا کېده، بالاخره د هفتې په تېرېدو سره پښې جوړې روغې شوې، وزن مې له (۶۲) کېلو څخه (۵۴) کيلو گرامه ته راښکته شو، سره ددې چې پرهېز مې ډېر سخت و، په غوږو، مالگه او بېلا بېلو کتغونو پسې مې سترگې رالوېدې، خو چې روغو پښو ته به مې وکتل، بيا به مې د پرهېز په وړاندې مورال لوړ شو.

ما اورېدلي په سترگو پردې يا له ناڅاپي ډېرې خوشحالۍ راځي، يا هم د ناڅاپي سخت خفگان له وجې، په همدې وخت کې زما په سترگو هم پردې راغلې، کوم چې د جبران په پار يې تر ننه عينکې په سترگو کوم.

نور نو والله علم چې زما د سترگو پردې هم د کالونه اوږد مهالي او سختي ناروغۍ نه د ښه کېدو له نهايي خوشحالۍ راپيدا شوې، که د سخت پرهېز له وجې مې په بدن کې ځينې ويټامينونه او مدني مواد کم شول، په پايله کې يې سترگې خرابې کړې؟ خو په هر حال پس له پنځلسو ورځو مې کرار کرار عمومي وضعيت خراب شو، ان تر دې چې ۲۳ ورځې وروسته له جگېدو ولوېدم، بدن مې ضعيفه شو، په سترگو مې تيارې راتللې، غوږونه مې دف شول، فشار مې نهايي ټيټ و، يوخوا مرگ حال وم، بلخوا مې پرهېز نشوی ماتولی، چون زښته ډېره خواري مې کړې وه، اوس نو صرف د گوتو په شمار ورځ پاتې وې، خو دې وخت کې نادره دا وه، چې هغه په سرطان ناروغۍ اخته گاونډۍ مو وفات شوه، کوم چې د نومووړي ملا له دم سره ښه شوې وه او موږ يې هم ورلېږلي و. کله مو يې چې د مرگ په اړه پوښتنه وکړه، د ملا له دم او پرهېز سره لمړی ډېره ښه شوې وه، ان تر دې څنگه مې چې مخکې ووېل، د کور

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کارونو يې لاس پورې کړی و، خو له پنځلس ورځې پرهېز کولو وروسته بيا د بدن له ضعيفۍ ځای په ځای شوې وه، مګر لا يې هم پرهېز تر اخيره رسولی و، اما بدبختانه په دېرشم ماښام د پرهېز له ماتولو سره يې ناروغي د پخوا په پرتله ډېره په زور کې پرې راګرځېدلې وه. سره ددې چې د دويم ځل لپاره يې ملا ته بيا هم وروستلې و، پسه او پيسې يې تحويل کړي و، مګر دا ځل يې کومه نتيجه نه وه ورکړې، پس له پرهېز ماتولو پنځمه ورځ يې ختمه کړه، په ګور يې دې نور وي.

زه صرف له پرهېز ماتولو وروسته پنځمه ورځ مړ نشوم، نور عيني کيسه له ما سره هم وشوه، د پرهېز په دېرشم ماښام مې لمړی د ملا له توصيې سره سم د مېښې په غوښه پرهېز مات کړ، ميلمانه مو لرل، بيا مې له دوی سره وريژې او ګُرمه وخوړل، د ډوډۍ تر خوړلو لږ ځنډ وروسته، ناڅاپه ډېرې سختې تندې واخيستلم، پرله پسې مې د ګيلاس، ګيلاس اوبو غريزه راپارېده، پوه شوم چې کار مې خراب شو، ولې بيا هم احتياط مې کاوه، زياتې اوبه مې نه څښلې، اما بدبختانه هنوز هم شېبه په شېبه مې بدن درنېده، ساعت لا نه و تېر چې په پښو کې واپس پړسوب راښکاره شو، لنډه دا چې تر سبا ماښامه خپل پخواني حال ته ورسېدې، په دې سره زه او د کورنۍ غړي مې ټول ډېر سخت خفه شو، چون واړه زحمتونه، تاوانونه او راټوکېدلې نوې هيلې، خوشحالۍ مو يو ځل بيا په سيند لاهو شوې.

که څه هم زه بايد د پرهېز ماتولو په سبا بيا ملا ته ورغلی وی، ځکه چې ورغوښتی يې وم، خو د وفات شوې ګاونډۍ حال ته مو په کتو، چې له موږ زيات زحمتونه پرې تېر شول، دوه ځلې ورغله، نسبت موږ ته ډېر مالي تاوان يې هم وشو، مګر هېڅ فايده يې ورته ونه کړه، همدا و چې نور موږ هم درنه تېره پرې راواړوه، دويم ځل ورنغلم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يادونه:

همدا کيسه مې يوه ورځ د علي آباد روغتون يو داخله متخصص ډاکتر ته وکړه. ډاکتر د افسوس په پار موسکی شو، پسې زياته يې کړه: کوم چې ستا او ستاسو د ګاونډۍ ښځې ناروغي لمړی ورسره ښه شوې، دا د ملا د دم، دعا او زيارت نه، بلکې ټول اثر د پرهېز دی، ولې کله چې انسان نور له هر نوعه خواړو پرهېز شي، يوازې بې مالګې چکله ډوډۍ او د جوش اوبو څکلو ته کيني، په ډېره چټکۍ سره يې وجود کې د ويټامينونو او مدني موادو په کمېدو سره وينه نرۍ او بډوډو کې يې جريان زياتيږي، نتيجه کې يې د ادرارو د حجم ډېرېدو باعث کيږي.

پس بدن کې د وينې جريان او ادرارو زياتېده خپله ځينې ناروغانوته د صحت د ښه کېدو احساس ببښي، خاصتاً ستا په شان هغه ناروغانو ته چې بدن کې يې پړسوب وي. بلخوا ځنګه چې د ويټامينو او مدني موادو په کمېدو سره بدن د بې سبکی او ضعيفی خوا ته ځي، همداسې په بدن کې شته ناروغي هم ضعيفه کيږي، ولې چې هره ناروغي په بدن کې د شته مدني موادو او ويټامينونو له يوې نوعې نه په تغذيه کولو سره پايي او ځان قوي کوي، د بېلګې په ښه لکه د شکرې ناروغي چې د بدن په قندي موادو پايي، يا هم لکه د فشار ناروغي چې د وينې په غوړو او مالګه مسته وي، همداسې هره ناروغي د بدن په غذايي موادو کې خپله غذا لري، پس کله چې انسان خواړه پرېږدي، د بدن د عمومي ضعيفی ترڅنګ ناروغي يې هم د غذا پرې قطعه کېدو له کبله ضعيفه کيږي، ناروغ يې منفي اثر ډېر نه احساسوي، فکر کوي چې ښه شوم، درحالې کې چې ښه نه وي، د ناروغۍ ويروس موقت له فعاليته لاس اخيستی وي، له لوړې خپله ګېډه موښي، تر څنګ يې د دويم ځلي حملې لپاره هم ښه پوخ کمين نيولی وي، کله چې پرهېز مات شي، ناروغي ډېر زر خپله انرژي پوره کوي، مګر انسان

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپله ضعيفي تر ډېره وخته نشي جبران کولای، همدا ده چې ناروغی ته دا ځل ناروغ له پخوا ډېر کمزوی په لاس ورځي، له موقع نه په استفاده سم يې سابه ور په مالګه کوي، چې زياتره وخت د ناروغ د مرګ سبب کېږي.

دې ظالم ملا به ستا او ستاسو د ګاونډۍ ښځې په شان له څومره نورو ناروغانو په دې دوکه پيسې شکولې وي، په څومره نورو خورانو به يې يوه مياشت نوه نيولې وي؟ والله علم څومره به يې وژلي وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

داغ لګول

یوه ورځ له کوره راووتم، د تفریح په پار د څو دقیقو په مخه کارته سخي بازار ته مخامخ د غره لمن کې پاسنیو کورونو ته ختلو سیمټي زینو کې کېناستم، ټکک مې ترڅنګ کېښودل، څو شېبې وروسته یو پوخته ساله سړی له ښکیه راغی، سلام یې راواچاوه، د دمې جوړولو په پار مې له څنګه کېناست، د خبرو لهجې ته په کتو یې، دی هم وردګ و، د ټککو او پښو د پړسوب په لیدو سره مې یې د ناروغۍ په اړه رانه وپوښتل، په لنډو کې مې د مریضۍ د اوږدې مخینې او د ډېرو دواو پرې کولو سره سره د نه جوړېدو ورته ووېل، سړي کړل: چې دومره زیات وخت یې وتلی او هېڅ دوا نه ده پرې لګېدلې، بیا نو راځه توکل په الله ج یوه زما هم ومنه!

- څه؟

- زموږ د یو کلیوال پښې عین ستا په شان پړسېدلې وې، درد یې کاوه، ته خو ښه یې که په ټککو هم وې، تر دې ځایه راتللی شې، هغه ځای په ځای کور پروت و، ستا په شان د دنیا دواوې یې وکړې، پرې ونه لګېدې، بله ورځ یو هزاره چا ورښودلی و، کله چې ورغلی، په پښو یې داغونه ورته وهلي و، همغه یې شوه سړی جوړ او روغ شو اوس هم سعودي کې دی.

د داغونو لګولو په ذریعه د درملنې خبره مې نوې واورېده، د طریقې په اړه مې یې ترې وپوښتل، سړي وېل: چې هر څوک یې نشي وهلی، دا کار ډېر کم او خاص ماهرین لري، دوی پوهېږي چې دا ناروغي څه ده او باید د بدن په کومه برخه کې وداغل شي؟ که ضرورت وي څو داغونه پرې لګوي، لمړی د داغ لګولو مخصوص سیخ اور ته نیسي، ښه یې ګرموي، ان تر دې چې سر یې سره سکروټه شي، بیا یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د څه خاصو کلماتو په ويلو سره د بدن په هغه مشخصه نقطه ايږدي؛ همغه ساعت يې ناروغ په فايده پوهيږي، د څو ورځو په تيرېدو سره بېخي جوړ روغ کيږي.

بالاخره همدې کارته سخي کې د وزارت زراعت شاته د يو هزاره وطندار د داغ لګولو د خورا مهارت په ستايلو سره يې د کور آدرس هم راکړ.

څو ورځې وروسته مې له دويم ورور عبيدالله سره په موټرسکيل ورغلم، هزاره کاکا ډېر سپينږيری او ضعيفه و، يو زاړه تياره اطاق ته يې ننه يستلو، ويل يې: کميس دې وباسه پړمخې څمله، دده د حکم سره سم بې کميسه پړې مخې په وچ غولي پرېوتلم، اول مې يې شاه ښه رامالش کړه، بيا مې يې د ملا مهرې هره يوه جلا جلا په غټه ګوته تخته کوله، ويل يې: هرې مهرې چې درد وکړ، ماته ووايه، له پاسه څلورمه مهره يې چې تخته کړه، لږ درد پکې تېر شو، غږ مې پرې وکړ: دغه مهره يو څه درد کوي!

هزار کاکا په فارسي کړل: خو، خو، اينه شارګ مرض تان پيدا شد.

عبيدالله ته يې ويل: هر دو پاهايې شان محکم بګير که شور نخوره!

عبيدالله مې پښې ښې کلکې ونيولې، خپله هزاره کاکا مې په وليو ګونډې راووهلې، ښه صحيح يې مُحکم کړم، خو لکه څنګه چې د ګرم سيخ په وسيله د داغ لګولو کيسه راته شوې وه، دې سړي سيخ نه ګرماوه، په يو بل ډول، له سيخ نه په سخته طريقه يې د ناروغ بدن داغه؛ د شمعي موم موادو ته ورته، يو قسم غليظه او سرښناکه ماده مې يې په خوږمنه مهره کېښوده، بيا يې اور ورواچاوه، څنګه چې تاسو پوهيږئ، هېڅ بشر د اور د سوځېدو تاب نه لري، زما حال هم يو خدای ج ليده، خو دا چې يوخوا عبيدالله او هزاره کاکا ډېر کلک نيولی وم، بلخوا ما هم که هر څو زګيروي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

فریادنونه وکړل، مګر ډېر زوورونه مې نه وهل، ترڅو اور له خپلې شاه وغورځوم، چون زه له خپلې ناروغۍ ډېر تکلیف وم، د درملنې په نوم هره سخته به مې په ځان زغمله، ترڅو موثره تمامه شي.

شاوخوا یوه دقیقه یې اور زما په شاه پرېښود، د مهرو له پاسه د یوې اوسپنیزه سیکې په اندازه پوست مې یې ډېر ژور راوسوځاوه، ان چې راجګ شوم کمیس مې واغوست هم درد او سوخت یې له زغمه لوړ و، ترې راروانیدو سره هزاره کاکا بیا عبیدالله ته مخاطب شو، ویل یې: بازار کې پیدا کېږي، یوه ټوټه د وینده (ناخسي) پسه لم واخلئ، د یوې هفتې لپاره هر سهار یې په داغ شوي، ټپي ځای لړ، لړ ورموښئ، یعني پرې غوړه وئ یې، په همدې سره مو یې شکرانه ورکړه، له دروازې یې راووتلو، خپل کور ته چې راغلم، لا یې هم مست سوخت او درد کاوه، مازیګر مو له قصابۍ یوه ټوټه د وینده پسه لم هم راوړه، د هزاره کاکا له توصیې سره سم دوه سهاره مې د داغ په زخم وموښلو.

ما فکر کاوه چې ممکن دا د لم پرې وهل به یې زر جوړه وي، ولې حقیقت کې خبره برعکس وه، د وینده پسه لم لا زخم بلولو، فکر کوم د داغ لګونکو په اند د زخم له بلولو نه یې هدف دا وي، ګویا څومره چې د داغ ټپ د اوږدې مودې لپاره پاتې شي، په هغه اندازه زیات جراثم او د بدن زهري مواد ترې وځي، چې په پایله کې یې ناروغ کس ښه کېږي.

پس همدا و، سره ددې چې ما له دوه ځلو زیات پرې ونه واهه، خو بیا یې هم داغ په زخمې ناسور بدل کړ، سربېره له دې چې په پخوانۍ ناروغۍ یا د پښو په درد او پرسوب مې یې هېڅ فرق ونکړ، د داغ له زخم سره لا په لوی جنجال واوښتم، دوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نيمې، درى مياشتې يې دوام وکړ، په هېڅ نوعه دوا نه ښکېده، اکثريت وخت مې اودس په اوداسه کاوه، چون اوبه يې وهلې د اودس ماتولو سره سره کالي يې هم رابلمازه کول، زېرپېراني به پرې سرېښبېده، ببخي زيات ورسره تکليف وم، بالاخره ښه و اخير له يوې يوناني دوا سره وچ شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شکر درې ملا

مور ته مې يوې سالنګې ښځې د کابل په شکر دره ولسوالۍ کې د يو نوي راپيدا شوي ملا ډېرې غورې کړې وې، چې ګواکې ډېر سخت ناروغان ورسره ښه شول، پيسې نه غواړي، خدای او وس هر څو شکرانه مو چې ورکړه...

خلاصه د مور مې يې ډېره هيله ورته پيدا کړې وه، کور ته چې راغله، د ملا په اړه د ښځې له خولې اورېدلي ټول صفتونه يې وکړل، پسې زياته يې کړه: چې دومره وګرځېدو، شکردره خو لنډه ده، حتماً بايد دې ته هم يو ځل ورشو، درحالې کې چې زه په دې وخت کې ډېر زيات ناروغ وم، ان له ټککو هم خبره وتلې وه، ښخې جګېدی نشوی، چپرکټ کې ځای په ځای پروت وم، حتا په پروتو مې هم بدن ډېر زيات درد کاوه، له دې کبله مې د شکر درې ملا ته له تلو انکار کاوه، بلخوا کور مو د غره بغل کې و، موټر دروازې ته نشوی راتللی، لاندې کوڅه کې به درېده، تر لاندې کوڅې ورتله ډېر راته سخت و، دريم ورور مې هارون چې نوی، نوی يې د ځوانۍ په درشل قدم ايښی و، وېل يې: تر موټره دې زه په شاه کوم، يو خوا خو مې په هارون باور نه و، چې سم به مې ورسوي، بلخوا بدن مې ډېر سخت نازک شوی و، مَزې معمولي به چې د چا لاس راباندې ولګېده درد به يې کاوه، په شاه کولو کې خو طبعاً ډېر فشار پرې راتله، نو له دې درده مې هم ويره لاره.

بالاخره مور راباندې زور شوه، هارون ته يې ورپه شاه کړم، موټر روان شو، ډرېور د هارون ملګری او دده په سن يو نوځوان هلک و، کوز د کوڅې اخير کې يې يو بل ملګری هم راپورته کړ، دوی درې واړه د مخې سيټ کې ناست وو، لږ چې لاړو، ښه مسته سندره يې په لوړ غږ پلې کړه، زه او مور مې شاه سيټ کې غلي ناست و،

(c) ketabton.com: The Digital Library

سندره د بچه بازۍ او ښايسته هلکانو په ستاينه راڅرخېده، مست ساز او شپيلک يې ورسره وهل، هارون او ملګرو يې خوند ترې اخيست، يوې نيمې ټپۍ يا سروکي به لا زيات خوند ورکړ، موسکي به شول، غلي به يې يو بل په څنګل سره ووهل.

که څه هم له يادولو دې پاتې نه وي، هارون څه وخت وروسته بيا بغلان کې د امريکايي اشغالګرو په خلاف، له يو جهادي ګروپ سره يو ځای شو، په دې سره يې د ځېرې د تغير سربېره، فکر هم ډېر بدل شو، صوفيتوب او تقواء يې غوره کړل، له سندرو سره خو تر ننه پورې مخالفت ښيي.

ولې هغه وخت يا ملا ته زما د بېولو په مهال دده او ملګرو يي د نو ځوانۍ ليونۍ دوره وه، هېڅ فکر کې نه ورګرځېدل، چې ګويا مور يو سخت ناروغ د علاج لپاره ملا ته بار کړی، که کوم واده کې په ورا روان يو؟ نه يې هم دا زړه کې ورتېرېده چې اخير خو مور راسره ده، شرم دی.

په همدې مستو سازونو او سندرو کې د ملا تر کوره ورسېدو، له موټره د راکښته کېدو په مهال هارون بيا غوښتل چې په شاه مې کړي، خو زما پوښتۍ خوږېدې، ور په شاه نشوم، يو لاس مې د هارون او بل مې يې د ملګري وحيدالله په غاړه ورواچاوه، کرار کرار د ملا کور ته ورننوتلو، ناروغان زيات و، تر څو چې نوبت رارسېدو، په انتظار خانه کې منتظر شو، ډېر وخت وروسته نوبت راورسېده، ملا مې د ناروغۍ په اړه ځينې اوليه پوښتنې رانه وکړې، بيا يې يو تعويذ، څو ځاښتونه راته وليکل، شپېږ دانې يې تياري په کاغذ ليکل شوې پلتې راکړې، هر سهار له بدراو سره يو ځای دود کېدې، فکر کړم لږ يوناني دوا او د پېښو د مالش لپاره تېل يې هم راکړل، څلويښتمه ورځ يې بيا وروغوښتم، نور مو د ملا له کوره حرکت راوکړ، له هغې خوا هم د ښو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مستو سندرو او سازونو په بدرګه راغلو، ملا راکړی تعویذ، ځاښتونه، دواوې مې د دده له توصیې سره سمې وکارولې، خو کومه فایده یې ونکړه، ځلویښتمه ورځ هم بیا ورنه غلم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لنګر نجلۍ

د سهار چای څښنلو په مهال مو د دوستانو له جملې یوې ښځې له کمپنۍ نه زنګ راوکړ، تر سلام کلام وروسته یې وېل: داسې خبره شومه چې لنګر کې (لنګر د وردګو چک ولسوالۍ کې د یوې سیمې نوم دی) د یوې نجلۍ په ټول بدن غیبي د الله ج نومونه لیکل شوي، دغه نجلۍ چې اوس هر ډول ناروغ دم کړي، ورسره ښه کېږي، ومې خندل ورغبرګه مې کړه: دا به هسې آوازه وي؟

خو دا جدي وه، وېل یې دروغ نه ده، د مقدمې په بڼه یې پسې زیاته کړه: داسې وېل کېږي نوموړې ان له ماشومتوبه ډېره دینداره او خدای دوسته نجلۍ وه، تل به په اوداسه ګرځېده، ټول وخت یې په تلاوت، نفلونو او الله ج په ذکر تېره وو.

یوه شپه چې د جمعې شپه وه، تر دوو بجو یې تلاوت او نفلونه کړي، پس له دوو بجو په اوداسه ویده شوې، سهار چې راپاڅېدلې، له لمانځه کولو وروسته د رڼا په خپرېدو سره یې خپلو لاسونو باندې د الله ج لیکلي نومونه لیدلي، په وارخطایۍ یې مور او د کورنۍ نورو غړو ته غږ کړی، چې ګویا په لاسونو مې خپله د الله ج لیکلي نومونه راپیدا شوي، د کورنۍ غړو یې چې ورته کتلي، په مخ یې هم د الله ج نومونه لیکل شوي، چې نوره یې پلټلې وه، په ګېډه او د بدن په ځینې نورو اندامو یې هم موجود و، زر یې د جومات ملا امام ته وروستلې، ملا ورته ویلي: دا د وارخطایۍ او تشویش خبره نه ده، مبارک دې وي، تاسو ډېر بختور یئ، چې دغه شان د نیک صالح او الله ج ته ګران اولاد په تحفه یې نازولي یئ؛ دا بي بي د الله ج له ډېرو نژدې او خاصو بنده ګانو له جملې ده، ځکه چې الله ج تل په خپلو نیکو او هغه بندګانو کې چې ده ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

محبوب وي، داسې نښې او علايم راڅرګندوي. دا بي بي چې له دې وروسته هر ډول سخت ناروغ دم کړي، ان شاءالله د الله ج په حکم سره به جوړ او روغ کېږي...

نور مو د دوستې ښځې خبرې جړې وړې شوې، بالاخره تماس يې راقطعه شو. خو زه يې په مطلب تر پايه ورسېدم، ددې بېچاره سره اصلاً زما غم و، چې ګواکې ته هم زر ځان ور ورسوه، مګر تر څو يې دا خبره کوله، تماس يې ياري ورسره ونکړه، نه پوهېږم څه ستونزه وه؟ له دېخوا زما زنګ هم نه ورتلو.

ولې په ټول کې د لنګرۍ نجلۍ په بدن غيبي د الله ج د نومونو راپيدا کېدل او بيا د نجلۍ له دم سره د هر ډول ناروغانو جوړېده، هسې خندونکي شعايات او د خلکو دروغ آوازې راته ښکاره شوې، سر مې پسې ونه خوړاوه، خو د څو ورځو په تېرېدو سره دا خبره بېخي عامه شوه، د څو نورو کسانو له خولې مې هم واورېدل، چې پوښتنه مې يې وکړه، د نجلۍ په بدن رښتيا د الله ج نامونه راپيدا شوي و او ناروغان يې دمول.

مور ته مې کړل: راځه ورشو که دم يې کار وکړ، کنه؛ پسرلى دى حداقل د وطن يو سپک چکر خو به مو شي.

بله ورځ يې زه تر مخ شوم، مور مې راپسې کړه، چون ډېرى وخت به چې کوم ملا، زيارت يا ډاکتر ته تلم، سره له دې چې د کورنۍ کوم بل غړى به مې راسره و، حتا تنها به هم تللى شوى، مور ته به مې هېڅ اړتيا نه وه، خو ما به بيا هم کوشش کاوه چې راسره بويې ځم، بس هسې به مې زړه پرې تکيه و، پس په دې ورځ مې هم د مور تر مخ د پاخه سرک له پاسه ټکټو لکه د آس د پښو نالونو ټک، ټک آواز کاوه، د موټرو تم ځای ته راغلو، يوه کرولا کې کېناستو، له څه باندې يو ساعت مزل

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته، يې د لنګر په سيمه کې ښکته کړو، د سرک تر څنګ دوکان مخکې ناست سړي نه مې د شفابخشې نجلۍ د کور پوښتنه وکړه، سړي يې کور راوښود، وړاندې په ډاګ کې لويه کلا يې وه، دروازه مو ورټک ټک کړه، يو ځوان راوواته، له سلام او ستړي مشي وروسته مې ورته کړل: ناروغ يم دا پښې مې وينې چې ډېرې زياتې پړسېدلې، درد هم کوي، له دې ټککو پرته نشم ګرځېدلی، ستاسو کور کې چې د کومې خورکۍ په بدن د الله ج نومونه پيدا شوي او له دم سره يې ناروغان ښه کېږي، زه او مور مې هم ورته راغلي يو، ترڅو دم مې کړي، که الله ج مې يو سبب ورسره وکړي!

ځوان مو تر مخ شو، وېل يې: راځئ! کلا ته چې ننوتلو، زموږ په يو ډېر نيک کليوال مو سترګې ولګېدې، دده چې راپام شو، لوی، لوی قدمونه يې راوخيستل، ډېره دوستانه او له محبت ډکه ستړي مشي يې وکړه، موږ مخکې نه و خبر چې دا زموږ کليوال ددې کورنۍ زوم دی، دده سره د شناخت له مخې کورواله و، موږ ته د ناروغانو نه، بلکې ميلمنو په سترګه وکتل، يو ځانګړي اطاق ته يې ننيستلو، کنه شور ماشور يې راتلو، فکر کړم هاخوا خپل نوبت ته له منتظر ناروغانو هم کوم اطاق ډک و.

څو دقيقې وروسته يو ماشوم چلمچي او کوزه راوړل، د مور مخې ته مې يې چلمچي کېښود، مور مې ډېر ورته ووېل: ډوډۍ نخورو ماړه يو، چې راتلو کمپنۍ کې مو چای وخواړه، مګر د کور واله ډېر قدردانه او ميلمه پال خلک و، زيات ټينګ شول، ډوډۍ يې راباندې وخوړه، کچالو يې پخ کړي و، يخې تروې (شړومبې) يې ورسره راواخيستلې، سره له دې چې موږ ربښتيا ماړه و، خو د وطني شړومبو برکت و او کچالو يې هم ښه پاخه کړي و، واقعاً سم خوند يې وکړ، د دسترخوان له ټولېده وروسته يې چای هم راباندې وڅښلو، بيا يې هغه دم کوونکې نجلۍ ته غږ وکړ، د څو شېبو په تېرېدو سره نجلۍ د سلام په اچولو اطاق ته راننوتله، تقريباً د لس، دولسو کالونو تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

منځ وه، په مخ او لاسونو يې لکه په خامو يا کم رنګه نکريزو زيړ ته مايله سره ډبل، ډبل ليکونه شوي و، ښه به چې ورته متوجه نه شوې، د الله ج نوم دې نشوی پکې صحيح کولای، دا چې نجلۍ وه، زه يې مخ ته ډېر ځير نشوم، په لاسونو يې سورولي او کرښو الله، الله ته ورته ښه لرله، يعنې شفاف يا واضح (الله ج) نه و ليکل شوي، صرف د الله ج د لفظ ليکلې بڼې ته يې يو څه تمايل لاره.

خو په هر صورت پوشتۍ ته مې تکيه کړې وه، پښې مې له توشکې ښکته د غولي منځ ته وروغځولې، نجلۍ درې ځله لنډ، لنډ دمونه پرې ورچوپ کړل، څو دقيقې پس د خداېپامانۍ په کولو سره ترې راروان شو، ماښام کابل ته راوسېدو، که څه هم تر سبا بلې ورځې مې لږ طمعه وه، مګر پښنو بيا هم وېل: چې نه قربان! ولا کې دې ښې کړې و، د لويو لويو پيرانو دې زور راته ونه رسېده، په نجونو خو مو منه که يو وينېته هم وخوځوې.

البته چې نمک حرامي هم نشي، او ددې په خاطر هم توجيهات نه ورته لټوم، چې ګويا موږ ته يې ډوډۍ راکړه او قدر مو يې وکړ، نه! بلکې عموم کې مې چې وليدل، دغه کورنۍ واله شډل پډل ساده پښتانه او په زړونو پاک کليوال خلک و. يعنې زه فکر کړم، داسې نه وه، چې دا دوئ له خلکونه د پيسو شکولو په پار کومه تګماري جوړه کړې وه.

کيدی شي دا کتاب مې يونيم د جلدي ناروغيو متخصص ډاکتران هم ولولي، دوی پوهېږي، خدايزده خبره به مې په ځای که بې ځايه وي؟ زما په اند دا ممکن کومه جلدي ناروغي وي، د نګريزو خام رنګ ته په ورته رنګ او د الله ج د نوم لفظ (الله) ته په تمايله ډبلو کرښو به د انسان په بدن راڅرګندېږي، چون له هغې نه پس ما بيا

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم واورېدل، د کوم بل چا په وجود هم عيني د الله ج ليکلې بڼې ته ورته زېړرنګه پيرړې کربڼې راپورته شوې وې، نور نو والله علم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا ګونګي ته دويم ځل ورتګ

عبيدالله له ډېره وخت بېکارۍ خورا خسته شوی و، بله ورځ د دندې پيداکېدو د تعويذ په پار يو ملګري يې ميدان ښار ته نژدې نرخ ولسوالۍ کې يو ملا ته وروستلی و، په ملا باندې د تعويذ کولو په دويمه ورځ تصادپي زموږ د دوستانو له جملې يو شناخته کس زنګ ورته کړی و، نوموړي په يوه دولتي شرکت کې کار کاوه، عبيدالله يې هم وروغوښت، همدې شرکت کې يې له ځان سره په دنده وګماره، علاوه ددې چې معاشات يې لوړ و، ځه نورې د اضافه کارۍ او بخششتۍ پيسې هم لاس ته ورتلې، ډېر پکې خوشحاله و، يوه ورځ په رخصتۍ کور ته راغی، غالباً د مني موسم و، زه ډېر سخت ناروغ وم، پښو مې هېڅ زور نه اخيست، ان له اطاق نه تشناب ته هم خپله نشوی تللی، نه د بل چا له مرستې پرته جګېدلی شوی، ددې وضعيت په ليدو مې راته مخاطب شو:

- لالا! ميدان ښار کې د ملا ګونګي په نوم يو ډېر ښه ملا دی، زښته ډېر ناروغان ورځي، ورسره ښه کېږي، پرته د ناروغانو له علاج د چا چې څه ورک وي، غل ورته ښايي، څوک چې بې کاره وي کار نه ورته پيداکېږي، تعويذ ورته کوي، سم له لاسه پکار کېږي، همداسې په چا چې پېريان ناست وي ترې جګوي يې...

که خوښه دې وي؟ سبا به زه او ته هم ورشو، خدای ج مهربانه دی که يو ځل ته هم ورسره ښه شې.

د ملا ګونګي د نوم په يادولو سره يې ماته د شينوارو د زيارت شپه راياد کړه، په سخته ناروغۍ او خفګان کې يې خندا راوسته، بيا مې په لنډو کې کيسه ورته وکړه، چې ګواکي ملا ګونګي ته زه ډېر مخکې ورغلی يم، هغه وخت ته وړوکی وې،

(c) ketabton.com: The Digital Library

شینوارو ته یې د شپولي بابا په نوم زیارت کې د شپې کولو لپاره ولېږو؛ دغه راز شینوارو ته د تللو، زیارت کې د وېرېدو او په نیمه شپه ترې راتښتېدو ټول جریان مې ورته بیان کړ.

ده هم وخندل، خو لا یې هم تېنګار کاوه، چې سبا یوځل بیا ورځو، هغه وخت ځکه نه یې ورسره ښه شوی، چې زیارت کې دې شپه نه ده کړې ترې تښتی یې، کنه اوس به ښه وې.

سبا یې یو ډرېور ملګری سره له موټره راوغوښت، نرخ ته روان شو، د ډاکتر اشرف غني د واکمنۍ لمړۍ دوره وه، ډرېور ملګری یې سالنګی و، په لارو یې د خپلې باتورۍ او تورزنۍ غورې کولې، خو د میدان ښار له چوک نه چې د نرخ په سرک وروګرځېدو، د سیوچ بولټ په سر یې وړوکی دری رنګی ملي بیراغ درولی و، لاس یې ورتېر کړ، بیراغ یې راواخیست، د چوکیو په قات کې یې تخته کړ، وېل یې: هاخوا طالبان دي، که یې ولید، ولاکه مو د مړي او ژوندي پته ولګېږي.

له کابل نه تر میدان ښاره، دده د باتورۍ غورو او دلته له طالبانونه دومره وېرې ته په کتو یې، موږ وخندل، ورور مې لږ ټوکې هم پرې وکړې.

نرخ ته چې ورسېدو، د ملا په دروازه او د کلا تر مخ پټیو کې یې همغه شان ګڼه ګونه وه، کوم چې لس دولس کاله مخکې ما لیدلې وه، ډېر زیات، ناروغان خلکو ورته راوستلي و، په دوی کې ډېری داسې ناروغان و چې په شاه یې راوړي و، ځینې لیونیان یا عصبي ناروغان و، یو خو داسې چور لیونی پکې و، چې په درېیو پایوازانو یې هم نشوی تکیه کولای، دغه راز پېریاني ناروغان هم زیات ورته راوستل شوي و، دروازې ته مخامخ پټیو کې چا ځادر، چا کمپلې او فرشونه هوار کړي و، دری او

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلور ښځې، نارينه له خپلو ناروغانو ګرد چاپېره ناست و، د نوبتونو ورسېدو ته يې شېبې شمېرلې، مور هم د ناروغانو په ليست کې خپل نوم وليکه؛ شاوخوا پنځوس ناروغان رانه مخکې و، فکر مې نه کاوه، چې نن به نوبت راورسېږي، ځکه چې تر دې دمه يې ايله پروني پاتې ناروغان کتلي و، نننې پنځوس خو ټول ځای په ځای پاتې و.

بيا ښه و ورور مې کومه لاره جوړ کړه، زه يې په عاجلو ناروغانو کې ورتېر کړم، ملا ته چې ورغلو، وېرېدم، څو هسې نه اوس بيا د شينوارو زيارت ته د تلو راته ووايي، يا که پېريان يې رښتيا تابع وي، له زيارت نه د هغه بل ځل تېښتې مې يې نه وي خبر کړی، بې آبه به مې کړي.

خو کله چې ورغلم، ويې نه پېژندم، له ده او پيريانو يې هغه پخوانی کيسې پاکې هېرې وې، نه ما ورته ووېل چې يو ځل پخوا هم راغلی وم.

مړوند مې يې په لاس کې ونيوه، بل لاس يې زما په سر او مخ څو ځل راکش کړ، بيا يې دواړه لاسونه له سينې لرې او يو بل نه د ډېرې فاصېلې په لرلو سره د دعا په بڼه نيولي و، د څو شېبو لپاره يې له ځان سره په نيمه نيمه ژبه څه وويل، شاوخوا دوې دقيقې په همدې حالت کې پاتې شو، وروسته يې لاس راټول کړل، له جيب نه يې دوه نوي قات کړي کاغذونه راويستل، ورور ته مې مخاطب شو، څه يې ويل، خو مور يې په خبره سم نه پوهېدو؛ همدا و چې يو بل کس راوړاندې شو، ورور ته مې يې کړل: ملا صاحب وايي ستا په ورور ظالمانو ډېرې سختې کوډې کړې، اوس مې يې اثر له منځه يوړه، نور تاثير نه پرې لري، دا تعويذ او څاښت هم واخله چې بيا يې پرې تازه نکړي، تعويذ ته درې سپين، يو د چرم پوښ وکړئ، په غاړه کې يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروا‌چوئ، څابښت په پاکو اوبو کې حل کړئ، اوه ورځې هر سهار پس له لمانځه یو، یو ګیلاس وروڅښئ.

عبیدالله تعویذ او څابښت ترې راواخیستل، جیب ته یې لاس کړ، هغه وخت یو خوا نوی ځوان و، بلخوا یې دنده ښه وه، ډېر د پیسو کیسه کې نه و، نه پوهېږم زر وې، که دوه زره روپۍ یې د ملا د واسکټ په څنګ جیب کې ورکېښودې، فکر کړم د آغا صیب لقب یې ورته وکاره و، د مننې ترې کولو سره غلی په موسکۍ او عذرانه ژبه یې د هغه جادو کوونکي د ورښودو غوښتنه ترې وکړه.

ملا وخندل وېل یې: کوډې مې یې درته خنثا کړې، بیا یې نشي کولای، نور په کس پسې مه ګرځه، عبیدالله لا هم ټینګار کاوه، چې ګویا څه ورته وایم نه، صرف چې ویې پېژنم.

ولې ملا بیا هم ورونښود، کور ته چې راغلو مور مې تعویذ راته وګانډه، څابښت یې پاکو اوبو کې جوړ کړ، که څه هم زما ډېر یقین نه ورته کېده، خاصه د شفاء هیله مې نه ترې لاره، مګر د کورنۍ د ځینو غړو مو په توکل د خدای ج سره، څه سترګې وې ورته، خاصتاً عبیدالله ډېر خوشبین و.

دغه راز لکه پخوا مې هم چې څو ځل کوډې یستلې وې او بیا زما په شمول د کورنۍ غړي مو د شناخته خلکو او دوستانو له جملې په بعضې کسانو بدګومانه و، چې ګواکي دا کوډې هرومرو پلانکي کړې، بل به وېل چې نه له پلانکۍ پرته، د بل چا کار نه دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

همداسې خداى ج دې ښښنه وکړي، دا ځل مو هم په ډېرو خورانو ټاپې ووهلې، تورونه مو پرې پورې کړل، خو شپې، ورځې، هفتې او مياشتې تېرې شوې، مگر په ناوروغۍ کې د خنثا شو ګوډو، هېڅ کوم د ښه والي اثر رامعلوم نشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مرګ غوښتنه

سره ددې چې د داخل او خارج ډاکترانو ځواب راکړی و، په سلګونه ملایانو، زیارتونو حکیمانو.... مې هم درملنه ونشوه، ولې بیا هم تر هغو چې کابل ته نه و راکډه شوي، زړه مې نه و مات، ناروغي مې د څه وخت موقته میلمنه بله، خپله راتلونکې مې ښکلې پیشبیني کاوه، خوا او خاطر کې نه راتېرېده، چې د تل لپاره به همداسې ناروغ پاتې شم، حتا د وخت په تېرېدو سره به لا له بدبتر او د یو معیوب انسان په صفت به د کورنۍ او ټولنې د اوږو بار یم، پرله پسې او یو تر بل سختو جسمي او رواني سکنجو سره به مخ کېږم.

اما کابل ته په راتلو سر ځنګه چې محیط هم بې اغیزې نه وي، د یو کس په کړو وړو او فکر کې تغیر راولي، بلخوا د طبیعي پروسې له مخې د عمر په زیاتېدو سره د انسان عقل او افکار پخېږي، د خیالي رنګینې نړۍ او هوسونو په ځای حقایق درک کوي.

همدا و چې زما هم کرار کرار فکر بدلېده، د خپلې راتلونکې په اړه مې اندیښنه زیاتېده، د پخوا برخلاف ډېره خرابه مې تصوروله، چې په پایله کې یې نه یوازې د لنډ وخت په تېرېدو سره د بدن غوښې رااوبه کړې، بلکې خوی خصلت مې یې هم کاملاً راتغیر کړ، چون مخکې ډېر اجتماعي وم، میلمه مې خوښېده، له ملګرو سره د ناستې پاستې زیات علاقه مند وم، د کلي کور دوستانو په ښه او بده کې ګډون او همکارۍ خوند راکاوه، مګر تر دې وروسته له ژونده د یو لاس مینځلي ناروغ په شان زړه کې هیڅ زور نه نشو راپاتې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړاندې د نيازبيک د کوچۍ په کيسه کې مې يادونه کړې، يو قسم انزوايي حالت ته ولاړم، ان د خپل فاميل د غړو مجلس او خبرې به هم راباندې بوج کېدې، څو به چا مجبور نه کړم، د کور په مشورو او پرېکړو کې مې هم ځان نه د خيلاوه، دې وضعيت دوه درې کاله دوام وکړ، نور مې کورنۍ هم له همدې حال سره عادت شوه، چا کار نه رالاره، نه يې کومه اضافي خبره راسره کوله، دوی ټول په يوه دسترخوان سره راټولېدل، زما ډوډۍ مې يې اطاق ته رالېږه، په همدې اضطرابي او انزوايي حالت کې مې يوه ورځ مور راته وېل:

- زويه! په تا پسې ورونه دې نور ښه د واده کولو سن ته رسېدلي، خو لمړی ستا حق دی، د يو غريب سړي د نوم په اخيستلو سره يې زياته کړه: ښه لور يې ده، باور لرم چې ترې ويې غواړو، په نيمه خوله يې راکوي!

- نه مورې! زه واده نه کوم، زما لخوا اجازه ده، هر څوک او هر چېرته يې چې ورته کوې، نورو زامنو ته دې وادونه وکړه!

دې فکر وکړ چې ګواکې د ياد سړي لور ته يې ددوی د ډېر غربت او خوار ژوند له کبله خوښه ونه شوه، ورغبرګه مې کړه:

- نه مورې! دغه خبره نه ده، غربت عيب نه دی، موږ هم خانان نه يو، اصلاً زه چې تر څو ښه نشم، که د وخت د پاچا (ډاکتر اشرف غني) لور کورته راپسې راشي، هم نه يې کوم!

(c) ketabton.com: The Digital Library

- احتياجيږې زويه! ترڅو به دې زه او پلار درته ژوندي و، ته به له مورږ سره اوسې؟ واده وکړه، يو دوه اولاونه به خداى ج درکړي، څو چې مورږ شته يو، په همدې ګډ کور کې به رالوى شي، بله ورځ به دې د ورونو محتاج نه يې!

- ستا له مهربانۍ او له ما سره نهايي همدردۍ قربان مورې! مګر واده ډېر لوى مسوليت دى، تر هغو چې د يو ښه خاوند او پلار په صفت د ښځې او اولاد ټولو مسوليتونو او حقوقو ته د رسيدګۍ باور مې په ځان نه وي پيدا کړى، داسې واده نه کوم لکه...... (مثال کې مې زمورږ شناخته يو معيوب کس ورته ياد کړ) چې د ښځې او بچيانو يې ټول عمر د نورو خلکو په خيراتي زاړو لباسونو کې تېر شو، د کلي کور په عشرونو او زکاتونو پايي!

- نه زويه! چيټي چورتونه مه وهه، تر هغو چې مورږ ژوندي يو، هېڅ کله به ان شاءالله ستا ښځه اولادونه له چا کم نه شي، نه به د چا زاړه واغوندي، نه به هم وږي شي!

- ستانه بيا هم مننه مورې! مګر تېنګار مه کوه، تنها زه بس يم، چې ستاسو يا کورنۍ د اوږو بار يم، هېڅکله به نه د کورنۍ پېټۍ نور دروند کړم او نه به هم ماته په تقدير کې ليکلي عذاب کې يوه بې ګنا ښځه او ماشومان کالونه په دې نيت راسره وکړوم، ترڅو راتلونکي کې زما خدمت وکړي، چې چاته احتياج نشم. نه! توکل په الله هر څه چې راکيږي، کيږي به، بل څوک په دې اور کې نه راسره ډاده کوم!

- بې عقل کيږه مه زويه! ګوره يو وخت به مې ددې خبرو آرمان وکړې!

(c) ketabton.com: The Digital Library

- که همداسې ناروغ وم مورې! خو هېڅکله به يې ارمان ونه کړم او که چېرې الله ج ښه کړم، بيا به وګورې، ان شاءالله داسې ښځه به وکړم، د چا خبره چې جوړه يې نه وي او که نه ښه کېږم بيا نو د ناروغۍ زياتېدو او پرمختګ ته په کتو مې، لمړی فکر نه کړم، چې نور ډېر د ژوند کولو چانس راکړي، ولې بيا که ژوندی هم وم، هر حال مې چې و، يوازې خپل غم به مې وي، په ښځه او بچيانو خو به مې سترګې نه سوځي!

مور مې پوه شوه، چې په خپله خبره کلک دی، له يوې شېبې چوف پاتې کېده وروسته، په نمجنو سترګو جګه شوه.

څه وخت پس يې بيا هم همدا خبره راته وکړه، مګر زما لخوا دا ځل هم ځواب منفي و.

بالاخره پوره يقيني شوه، چې نه قانع کېږي، دغه و چې نور مې په ما پسې ورور همايون ته لاس په کار شوه، پايله کې يې څه وخت وروسته د کوزدې ګل ورته راوړه، په دې سره اعلاوه ددې چې ما خپله واده کول نه غوښتل، مور ته مې بار بار ځواب ورکړی و، لا هم پښيمانه نه وم، ولې بيا هم واقعاً ډېر بد اثر يې راباندې وکړ، ورور مې ښه هلک دی، په کوزده او خوشحالۍ يې نه وم خفه او نه مې نيت پرې بد و، زما مې يوازې په خپل مظلوميت زړه ودردېده، تر بل هر وخت مې د خپلې ظالمې ناروغۍ زياته بې رحمي احساس کړه.

اما بيا هم ظاهراً مې په ټول توان هڅه کوله، ترڅو د راټولو دوستانو، ميلمنو په وړاندې ځان نورمال وښايم، مګر زړه مې سينه کې غبرې ارادي غلې غلې اوښکې څڅولې، دوامدار يې ژړل، هسې له خپل نصيب نه زياته ګيله راته ولاړه وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو په هر حال د انساني فطرت له مخې د وخت په تېرېدو کرار کرار ورسره عادي او واپس خپل حالت ته راوګرځېدم، درې کاله وروسته مې دویم ورور عبیدالله کوزده شو، دا هم بې اثر نه و، خو د همایون د کوزدې په اندازه نه. دغه راز خوېندې هم واده شوې، همایون او عبیدالله جدا شول، په کور کې لوی تحول رامنځ ته شو، زما د غبږ اورېده او له ما سره په ناروغۍ کې همکار ډېره برخه د کور غړي مې له سترګو پنا شول، ددې وضعیت د بدې اغېزې راباندې پرېوتو نتیجه کې مې د کم وخت په تېرېدو سره ناروغي یو په درې شوه، د پښو سربېره پړسوب ګېډه هم لاندې کړه، دواړه سږي مې له اوبو ډک شول، نفس مې په ډېر فشار اخیست، د اوږدې مودې لپاره یې بستره کې ځای په ځای وغورځوم، ان په یو اړخ او بل اړخ به مې هم مور او راپاتې دوو کوچنیو خویندو اړوم، رااړوم؛ د سختې ځان دردۍ له وجې روغ لیونی وم، کوم اندام به مې چې ناپامه لږ هم وخوځېده، ته وا د تبر ګوزار پرې وشو، غېرې شعوري به مې په ډېر لوړ غږ چیغه تر خوله ووتله، د شپې لخوا مې مور اطاق کې راسره پرېوتله، د نورو شپو په شان یوه شپه مې د سخت درد په مهال ناڅاپه جګه چیغه له خولې ووته، مور مې ویده وه، له وېرې یې پورته ټوپ کړل، راویښه شوه، له ټولې مورنۍ مینې او مهربانۍ سره سره، په وېرېدلي او وارخطا غږ یې راغبرګه کړه: آ مرګ زړه مې دې له پردې ویست، خدای ج دې نور رانه واخله!

ملامته نه و، چې هره مور وی دا خبره به یې کوله، چون مور که هر څو د مهربانۍ او شفقت لوی غر وي، بیا هم انسان دی طبعاً یو نیم وخت به بې حوصلې کیږي، د شپه او ورځ ځار، قربان تر ښنکه یوه نیمه ترخه به هم کوي.

بلخوا سربېره ددې چې زه په خوړو کې نسبتاً تکړه یم، ډېر زګیروي او فریاد مې عادت نه دی، حتا پرې شرمېږم، یو قسم بې غیرتي مې یې محسوسه وم، خو دغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چيغې مې کاملاً له اختياره وتلې وې او داسې چيټې چيغې هم نه وې، ان د څلور طرفه ګاونډيانو په کورونو کې به يې ازانګې جوړې کړې، راسره ناارامه کړي مې و، باوري يم که ښکنځل يې نه وي کړي، نو دا خو به يې حتماً لحظه په لحظه وېلي وي چې: نور دې خدای ج پخير په مخ رڼا کړه، چې دا غوږونه مو درنه آرام شي.

د سختې ناروغۍ علاوه، ډېر وخت، يعنې څه باندې يو کال بستره کې د ځای په ځای پرېوتلو له وجې مې د شاه پوست له توشکې سره سولېدلی و، څو لوی لوی زخمونه پکې جوړ شوي و، که څه هم مور مې له جنډونه يو ډول ګردې ګردې منجولې ورته جوړې کړې وې، په داسې شکل به مې يې د شاه تر تخته رالاندې کولې چې زخمي برخې به له ځمکې په لږ راجګېدو سره ډېرې په توشکې نه لګېدې، ولې بيا هم خورا زيات سوخت به يې کاوه، څنګه چې دې حالت ته په کليواله ژبه د ناروغ لګېدل وايي او دا اصلاً د ناروغ ۹۹ درجې خطرناک حد ته د رسېدو زنګ دی.

پس کورنۍ مې زما لپاره هم د کفن او زامو د راتړلو تر لتې پورې د مرګ تياری نيولي و، ما هم له دې يوه شېبه نه تحملېدونکي وضعيت نه د وتلو په پار، د هر زګېروي او هرې چيغې سره ګډ د کايناتو له ستر واکمن نه زر تر زره د مرګ او ارامۍ غوښتنه کوله، مګر الله ج وېل چې نه، ته راځه دا فلم اوږد دی، دومره زر به خلاص نه شي، لکه ته يې چې غوښتنه کوې، يا يې د کورنۍ او دوستان د پای ته رسېدو شېبې شمېري.

همدا و چې پس له څه کم او زيات دوو کالونو يې د فلم اوږد والي او د صحنې بدلېدو ته په داسې عجيب او غريب ډول زمينه مساعده کړه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه خور او اوښى مې تازه امريکا ته تللي و، اصلاً دوى چې تلل، زه په همدې سخت اصطراري حالت کې وم، اوښى مې سر خلاصى سړى دى، ده زما حالت درک کړى و، له رسېدو سره سم يې يو قسم انرژي زا او د اصطراب يا استرس ضد ګولۍ (تابليت) راته راولېږل، د دوا په پيلولو سره مې په ډېره چټکۍ د اندامونو درد او ذهني فشار مخ په کمېدو شو، پنځمه ورځ چېرکټ کې راکېناستم، بله ورځ مې پښې راوځړولې، همداسې په لسم سهار ودرېدم، بالاخره د مياشتې تر اخيره مې د جوړه ټککونو په مرسته قدمونه واخيستل، همداسې ورځ تر بلې مې د قدم وهلو ساحه زياتېده، تر دې چې د کارته سخي بازار ته راښکته شوم، يو نيم مازيګرى به ژبن يا کوم پارک ته وتلوېدم. د جمعې په ورځ به مې هڅه کوله چې د افغان ادبي بهير په غونډو کې ګډون وکړم، همداسې کابل ښار کې ميشت دوستانو کره مې تله راتله پيل کړل، البته دا درمل داسې نه و چې زما د اوږد مهاله ناروغۍ اساسي درملنه يې کړې وى، د پښو پړسوب او ګېډې پړسوب مې يې کېنولى وى، يا مې يې له سږو اوبه تخليه کړې وى، نه بلکې صرف ورځنۍ انرژي يې پوره کوله او عصبي فشار يې کماوه، چې په نتيجه کې يې انسان ته د څو ساعتونو ايلا يوې ورځې لپاره د عضلاتو قوت او رواني ارامتيا ببښله، معنا يوې ګولۍ ټول ټال تر بېګا کار کاوه، سهار به مې بله خوړله، ښه و بوتل يې لوى و ۳۰۰ ګولۍ يې لرلې څه کم د يو کال دوا وه، سربېره له دې چې د نوي ژوند د راښلو سبب مې شوې، لږ وخت کې يې له هغه سخت اصطرابي او کوما حالت نه راويستلم، مګر بيا هم بې ټککو نشوى کرځېدلى، چون څنګه چې دوا يوازې تسکيني وه، کوم چې وړاندې مې ووېل، فقط ورځنۍ انرژي يې عياروله، د ناروغۍ بنستيزه درملنه کې مې يې کوم رول نه لاره، پس د پښو او ګېډې پړسوب په خپل ځاى و، د زياتو اوبو پکې جمع کېده له وجې مې بدن دروند و، بلخوا زيات وخت بستره کې د پرې وتلو له کبله مې د پښو او ملا عضلات هم لنډ شوي و،

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا و چې شاوخوا دوه کاله په ټککو وګرځېدم، ايله مې د بدن پلې (وژې) لږ رانرمې شوې، اګر چې ملا مې تر اوسه پورې شخوالی لري، پوره نيغ نشم درېدلای، ولې بيا هم الحمدالله وروسته له يونيم، دوه کالونو مې ټکک هم کېښودل، البته لا هم زيات نشوی ګرځېدلی، يوازې کور او چارچاپېر نژدې محيط کې به ارام ارام تاوېدم، نفس تنګي مې ډېره زيات وه، علي اباد روغتون ته ولاړم، ډاکترانو راته ووېل: ابن سينا صدري روغتون ته ولاړ شه، دلته له سږو نه اوبه نه يستل کېږي، صدري روغتون کې هم ډاکتر هسې له ځان راتېر کړم، يو دوه قسمه دوا يې راته وليکه وېل يې: سږو کې دې اوبه کمې دي، په پايپ يستلو ته يې اړتيا نشته، له دوا سره ښه کېږې، که څه هم په خبره يې خوشحاله شوم، خو داسې نه وه، دوې درې ورځې مې يې دوا وخوړه، کار يې نه ورکاوه، مجبور شوم کوټه سنګي کې د يوريولوژۍ د ځانګې د يو متخصص ډاکتر شخصي کلينک ته ورغلم، نوم مې يې هېر دی تخلص يې امرخيل و، د سيلو طرف ته د کوټسنګي د پله اخير کې ښي لاس ته يې کلينک و، نه پوهېږم دوه سوه که دونيم سوه يې فيس شو، څه کم او زيات پنځه سوه افغانۍ يې د اکسرې شوې، د تلويزوني معاينې يې خدايزده څو رانه واخيستې، د معايناتو تر تکمېلېدو وروسته يې خط راته وليکه وېل يې: ورشه دا علي اباد روغتون کې نکريوال ډاکتر ته وښيه چې بستر دې کړي سبا به دې له سږو اوبه وباسي.

ورغبرګه مې کړه:

- ډاکتر صاحب! زه درې ورځې وړاندې ورغلی وم، علي اباد روغتون کې د سږو اوبه نه ايستل کېږي.

راغبرګه يې کړه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

- یو ستا ورتلل دي، یو زما ورلیږل، ته ورشه که څه مشکل و بیا ماته زنګ وکړه.

د ډاکتر خط مې چې علي اباد روغتون کې راپه ګوته شوي ډاکتر ته وښود، زر زر یې دوسیه راته جوړه کړه بستر یې کړم، په سبا مې یې سږو کې د جمع شو اوبو د تخلیې په پار د شاه له طرفه د پوښتیو تر قات د یوې غټې اوږدې ستنې په وسیله یو پایپ سږو ته تېر کړ، شاوخوا دوه لیتره اوبه یې ترې راویستې، په دې سره یوه اندازه د بدن د سپکوالي تر څنګ، نفس تنګي مې هم څه ښه شوه، خو متاسفانه د سږو همدا لار شوه، نور که په بستره کې هم نه وم پروت، هرو شپږو، اوو میاشتو کې به یو ځل له اوبو راډکېدل، نفس به یې راقید کړ، پس مجبور وم چې بیا، بیا روغتون ته ولاړ شم او تخلیه یې کړم، خو په ټول کې ددې واړه مشکلاتو سره سره دا حال مې پاچاهي ګاڼه، چون هر څو که پښې او ګېډه لا هم زیات پړسېدلي و، سږو کې اوبه جمع کېدې، مګر د هغه دوزخي حالت نه راوتلی وم، چې له درده مې ساه نشوی اخیستی، شپه او ورځ به مې چیغې وهلې، ننني وضعیت مې د الله ج ډېره لویه لورینه او د نوي ژوند موندلو په ښه غنمت ګاڼه.

ممکن د امریکایي درملو اغېز به هم و، خو تر ډېره مې د نوي موندلي ژوند د خوشحالۍ په پایله کې هغه له دې سختې ناروغۍ وړاندې راته پیدا شوې د منزوي کېدو مفکره یا رواني ستونزه هم له منځه ولاړه، یو ځل بیا مې په درون کې له دوستانو، ملګرو سره د لیدنې، ناستې ولاړې او مجلس کولو وچې چینې رالندې شوې، همداسې پس له اوږدې مودې وقفې مې د مطالعې له کتابونو ګردونه ټکوهل، یو نیم شعر به مې لیکه، د نیمګړې رانه پاتې ناول او نورو ادبي لیکنو په بشپړولو مې قلم راواخیست. ددې علاوه له شعر او شاعرۍ، لیکوالۍ سره د پخې مینې له مخې اکثریت وخت به د ځینې ادیبانو ملګرو کار ځای ته ورتللم، دوی به مې کور ته راغوښتل،

(c) ketabton.com: The Digital Library

تفريحي سيمو کې به کېناستو، د ادب په اړه هر اړخيز نظريات او شعرونه به مو سره شريکول، موقعت ته په پام، کله به ځينو ښکلې حنجره لرونکو ملګرو په ګډ غږ کې کومه سندره پرې واخيسته، نوې او جالبې ټپې به يې پکې اچولې، سم خوند به يې وکړ، زياتره وخت به مو مجلس د کوم ليکوال په نثر، ناول يا لنډه کيسه متمرکز و، د ځان پوهاوي يا درس ترې اخيستو په پار به مو يې په خلاص لاس خوبۍ او نيمګړتياوې بيانولې.

البته نه يوازې هغه وخت اوس مې هم د ناستې پاستې د ملګرو ډېره برخه ادبپال ځوانان دي، له دوی سره مينه او ملګرتيا مې نه يوازې د ادبي همفکرۍ له مخې خوښه ده، بلکې په تېر شاوخوا درې نيمې لسيزې ټولنيز ژوند کې مې د هر مسلک او بېلا بېل فکر لرونکو خلکو سره د وخت تېرولو په اساس، ډاډه ويلی شم، چې نسبت نورو عامو وګړو ته، ادب پال يا ليکوالان او شاعران حتا کوم څوک که څپله شاعري او ليکوالي هم نه کوي، يوازې ادب ذوقه يا د ادب، ليک لوست، مينوال هم اوسي، اکثريت يې ډېر نرم او له مينې ډک زړونه لري، دوی تر ډېره مثبت فکره وي، مقابل کس اسانه درک کولای شي، خبرې، کړه وړه يې په اخلاص او صداقت ولاړ وي، د نورو په درناوي سره خپل درناوی ساتي.

بناءً بې صحتی ته مې په کتو، نومړو ادب پالو ملګرو به مې زما هم خورا زيات خاطر ساته، دا و چې زړه مې ورسره تړلی و او تر ننه مينه ورسره لرم.

خو څنګه چې وېل کېږي: شاعري او ليکوالي يوه ذوقي مسله ده، د مالي ضرورتونو د پوره کولو او ژوند مخ ته وړلو لپاره د نورو انسانانو په شان هر شاعر او ليکوال هم اړ دی، چې د ادب پالنې سره خوا کې يو بل کار او بار وکړي، دغه و چې له ما

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره هم د يو سپک عايد پيدا کولو غم پيدا شو، هغه عايد نه چې د کورنۍ اړتياوې مو پرې پوره شوې وی، چون زما صحت لا هم د دومره درانه بار د پورته کېدو نه و، الحمدالله ورونه او پلار مې و، د کور غم د دوی په غاړه و، له ماسره يوازې د خپل جيب خرڅ غم و، يا هم د هغه اندازه پيسو پيداکولو په هڅه کې وم، کوم چې رحمان بابا وايي:

هسې نه چې په دنيا پسې زهير يم

د دلبرو صـــــدقې لره يې غواړم

خو دا چې يوخوا مې لا هم د وخت مقيده او چا تر لاس لاندې دندې اخيستلو او رسيدګي ورته کولو توانايي په ځان کې نه ليده، بلخوا زما غوندې کسانو لپاره تر ټولو اسانه کار دوکاندرۍ کې مې هم له ننه څو کاله وړاندې ماتې خوړلې وه، کوم چې د اوس په پرتله هغه وخت مې صحت هم څه ښه و، دغه و چې بيا مې زړه نشوی ورته نيولی او نه مې دا وخت پيسې لرلې، چې په دوکان يا کوم بل کار مې بندې کړې وی.

بالاخره ورور مې عبيدالله په کوټسنګي کې د مبايلونو ترميمګاه يا ورکشاف لاره، له ده نه مې د ياد کسب د راښودلو غوښتنه وکړه، عبيدالله مې غوښتنه په ورين تندي ومنله، حتا تشويق يې هم کړم، زما صحت ته په پام وېل يې: تر څو دې چې په چوکۍ د کېناستو تاب لاره، کېنه کار زده کوه، چې خسته کېدې يا دې په پښو فشار راتلو، بالښت شته، د مېز شاته آرام څمله، هر کله دې چې وضعيت ښه کېده، بيا راځګېږه،

(c) ketabton.com: The Digital Library

همداسې پسې زیاته یې کړه: ته که جسماً هر څو ناروغ او بې انرژۍ یې، خو ذهن دې ماشاءالله ښه دی، ان شاءالله ډېر زر به یې زده کړې، بیا د کارته سخي بازار کې یو وړوکی دوکان ونیسه، یو ساعت کار کوه، بل ساعت ارام پرېوځه، دمه دې جوړوه، ټوله ورځ کې چې یوازې دوه ساعته هم کار وکړې، دومره پیسې پیدا کولای شې، چې ستا اړتیاوې او جیب خرج پوره کړي، په خبره یې خوشحاله شوم، همغه و چې هر سهار به ورتللم، ځنګه چې ده راته ویلي و، تر هغو چې چوکۍ کې د کېناستو انرژي به مې لرله، ناست به وم، کار مې زده کاوه، چې د پښو پړسوب او سوخت به زیات شو، یا به مې ژبه وچه شوه، پوه به شوم چې د باندیني بدن اوبه ښکته ولاړې فشار ټیټ شو، زر به له چوکۍ راښکته شوم، لاندې په فرش به پرېوتلم، پښې به مې هم په کوم شي لوړې ورواچوې.

هر کله به مې چې وضعیت ښه شو، بیا به ورجګ شوم، په همدې ډول مې تقریباً یوه نیمه میاشت ورسره تېره کړه، د عبیدالله سربېره د دوکان شریک یې وحیدالله هم ښه هلک و، د کار اړوند ډېرې پوښتنې به مې ترې کولې، دغه و چې ددې یوې نیمې میاشتې په لړ کې مې دومره کار زده کړ، چې نور مې کرار کرار د خپل دوکان جوړولو ته وزر سوځېدل.

خو بدبختانه په همدې حساس وخت کې یوه شپه دولس بجې د خوب په مهال مې پرته له کوم دلیله ناګهانه ډېره سخته ساه بنده شوه، تقریباً ان د کوما حالت ته یې ورسولم، د کورنۍ غړو مې بیا هم موږ ته نژدې علي اباد روغتون ته یوړم، ډاکترانو اکسجن راته بند کړل، په دې سره مې څه ناڅه دمه جوړه شوه، سبا یې ډېر معاینات راباندې وکړل، خو کوم خاص تشخیص یې پیدا نکړ، روغتون کې له پنځه ورځې بستر وروسته، د ډاکترانو پرېکړه دا شوه، چې کوم نوی مشکل نه دی، نفس تنګي یې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سابقه ناروغۍ له وجې ده، په سږو کې د اوبو جمع کېدو له کبله يې د سږو نسجونه تخريب شوي، اکسجن نشي جذبولی، ناروغ بايد د رګونو متخصص ډاکتر ته واستول شي، تر څو د هغه بندو رګونو درملنه يې وکړي چې د اوبو د ويش سيستم يې مختل کړی، په دې سره به بيا سږو ته اوبه نه داخلېږي، خپل فعاليت ته به راوګرځي.

دغه و چې علي اباد روغتون ته څېرمه د کابل پوهنتون د طب د پوهنځۍ مربوط، د زړه او سينې د ناروغيو انستيتيوت ته يې ورولېږم، د ياد انستيتيوت سر طبيب يو ځوان ډاکتر و، د زړه د جراحي په برخه کې يې تخصص کړی و، نوموړي مې چې معاينات وکتل، يوه ډېره عجيبه او نوې خبره يې وکړه، ويل يې: ته اصلاً هېڅ د رګونو مشکل نه لرې، له زړه چاپېره پرده دې کلکه او ډبله شوې، د زړه فعاليت يې محدود کړی، دا د پښو، ګېډې پړسوبونه او ساه بندي دې ټول له دې کبله دي، د درملنې لپاره يې يوې لويې جراحي ته اړتيا ده، چې د سينې هډوکي يا قفس په بشپړ ډول پکې خلاصېږي او زړه بهر رايستل کېږي، د کلکې شوې پردې ترې لرې کولو وروسته زړه واپس په خپل ځای اينبودل کېږي، هډوکي او عضلات پسې ګنډل کېږي، ډاکتر خپلو خبرو ته دوام ورکړ ويل يې: که څه هم د زړه په جراحيو کې تر ټولو خطرناکه او پېچلې جراحي ده، ولې که کاميابه شوه، ان شاءالله د پښو او ګېډې پړسوبونه، ساه بندي همداسې نورې ټولې ستونزې به دې ورسره حل شي.

ددې خبرې په اورېدو مې له بدن نه سور تاو پورته شو، پرته له څه وېلو مې څو لحظې ډاکتر ته حيران بريان وکتل، وروسته مې ورته ووېل: ډاکتر صاحب! زما دا ناروغي خو له ډېرو کالونو پخوانۍ ده، د کابل د ډاکترانو له ځواب راکولو، وروسته پاکستان او هند ته هم تللی يم، مګر تر اوسه يوه ډاکتر نه و راته وېلي چې ګويا ستا مشکل د زړه دي، دا پړسوبونه او ټولې ستونزې دې له همدې وجې دي. بلکې دوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويل چې دا د لمفديما په نوم يو نوعه د رګونو ناروغي ده، په بدن کې د اوبو د ويش سيستم تخربېه وي، چې په پايله کې يې اوبه د ناسم مديريت له وجې د وجود په ځينو برخو کې جمع کېږي، پړسوب رامنځ ته کوي او له بده مرغه د نړۍ په سطحه طبابت يې تر اوسه په درملنه کې پړ دی، يعني يوه ناعلاجه ناروغي ده.

ډاکټر مې دې خبرو ته هېڅ ارزښت ورنکړ، د هندي او پاکستاني ډاکټرانو خبره يې غيرې مستقيم نقد کړه، مانا په خوله يې څه ونه وېل خو له څهرې او انداز نه يې داسې ښکارېده، چې هندوان او پاکستاني يې زما د ناروغۍ په سم تشخيض کې ناتوانه يا غلط شوي وګڼل، په خپله خبره يې تاکيد وکړ.

يو خوا د خوشحالۍ خبره وه چې په تېر څلور ويشت کاله درمليز دور کې مې د لمړي ځل لپاره يو ډاکټر پيدا شو چې زما د اوږد مهاله او سختې ناروغۍ د بشپړې درملنې خوشبيني يې راکړه؛ بلخوا زما دوې نيمې لسيزې رنځ ځپلي خورا ضعيفه بدن او دومره لوی او خطرناک عمليات ته په کتو، له سلو رګونو مې په يو رګ کې هم نه تېرېده، چې ژوندی دې ترې ووځم، عمليات دې کامياب شي، عيني حال کې بل لوی شک او تشويش مې دا هم و، چې ايا رښتيا مخکني ټول ډاکټران به زما په تشخيص کې غلط شوي وي؟ که دا ډاکټر په بله ولاړو؟ هسې نه اوس مې ناکي سينه راچاک کړي، زړه راوباسي، بيا نه پرده کلکه وي، نه يې د زړه فعاليت محدود کړی وي؟

همدا و چې له ډاکټر نه مې يوه ورځ وخت وغوښت، مازيګر مې د مشورې په پار د واتساف له طريقه د ډاکټر صاحب احسان الله درمل سره اړيکه وکړه، د ځينې معايناتو عکسونه مې ورته ولېږل، درمل صاحب په لنډو کې ځواب راکړ وېل يې: زه د زړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د داخله امراضو متخصيص يم، د جراحي په برخه کې د همغه جراح خبره معتبره ده.

دا چې د مرګ او ژوند موضوع وه، د درمل صاحب تر مختصر څواب وروسته، فوراً له يو بل ملګري او کليوال ډاکتر سره مو تماس کې شوم، که څه هم نوموړي په کومه ځانګړې طبي رشته کې تخصص نه دی کړی، يوازې عمومي طبابت يې ويلی، کيسه مې ورته وکړه، په ډېر جديت او خوشبينتيا سره يې راغبرګه کړه: داسې ښکاري چې د ناروغی نبېه دې پوره شوې؛ هوش کوه چانس له لاسه ورنکړې، روغتون ته حتماً ورشه، تر هغو چې يو ډاکتر سل فيصده د يوې ناروغی د تشخيص په اړه ځان مطمين نکړي، هېڅ کله دومره لوی اقدام نشي کولای، چون طبابت د الله ج په وړاندې ډېر ستر مسوليت دی، جراحان خو بيا ښېخي زيات مکلف دي، ترڅو دقت وکړي، ولې چې ډېره کمه اشتباه يې د يو انسان د مرګ سبب کېږي، پس ډاډه اوسه هره وېره او تشويش دې له زړه وباسه، مه د ډاکتر په تشخيص شک کوه، چې ګويا پاکستانيو، هندوانو يا نورو ډاکترانو ولې دا تشخيص ونشو کولای، چې يوازې دا يو ډاکتر وايي؟ درحالې کې چې افغاني ډاکتران نسبت هندي او پاکستاني ډاکترانو ته دومره پوهېږي هم نه.

ډاکتر د خپلو خبرو په ځواب کې زياته کړه: نه داسې نه ده، اصلاً دا زموږ او ستاسو منفيګرايي ده، چې په خپلو ډاکترانو باور نه لرو، کني واقعيت کې موږ او تاسو الحمدالله ډېر تکړه ډاکتران لرو، دا چې ځينې ناروغان نورو هېوادونو ته اړ کېږي، د ډاکترانو نه، بلکې د ځينې طبي تجهيزاتو او معايناتو کمی دی، خو کوم تشخيصونه چې کېږي، په هغو کې هېڅ شک او شبهه نشته، بلخوا ته له نن نه شاوخوا ديرلس، څلورلس کاله وړاندې هند او پاکستان ته تللی يې، هغه وخت هند او پاکستان کې هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نن په سويه د زړه د وضعيت چک کولو دقيقه ايکوگرافي، سی تي سکن او نور معاينات نه کېدل؛ دويم دا چې هغه وخت ستا يوازې پښې پړسېدلې وې، گېډې دې پړسوب نه لاره، سږو کې دې اوبه نه جمع کېدې، نفس دې نه تنگېده، مانا د نن په شان دې ناروغي اوج ته نه وه رسېدلې، پس څومره چې د ناروغۍ علايم کم وي، تشخيص يې هم سخت وي، څومره چې ناروغي پرمختگ کوي، تشخيص يې اسانه کېږي، لهذا اوس چې دې ډاکتر پس له څه باندې شلو کالونو کوم تشخيص کړی، يو قوي دليل يې ستا د ناروغۍ شدت هم کېدی شي، په تکراري بڼه يې کړل: سبا حتما روغتون ته ورشه، انشاءالله روغ او جوړ به شې، هېڅ تشويش ونکړې، څومره چې خطرناک تصوريږي داسې نه ده، اوس طبابت مخکې تللی، د سينې خلاص عملياتونه ډېر اسانه شوي، خو پام دې وي هر ډاکتر يې هم نشي کولای، کابل کې يې د گوتو په شمېر کوم ډاکتران چې کولای شي، هغه يې په خپلو شخصي روغتونونو کې کوي، له ناروغ نه څلور تر شپږ لکه افغانۍ اخلي، ستا خوشبختي دا هم ده، چې له ډېر سيله رحمه ډاکتر سره مخ شوی يې، زه فکر کوم ستاسو اقتصادي وضعيت، شل کلن درد او ځور مو يې درک کړی، له مخې يې په دولتي روغتون کې د عملياتولو درته ويلي، پس يوه ذره غفلت ونکړې.

د کليوال ډاکتر ملگري مشوره که څه هم علمي نه، بلکې دده نظر و، خو تر ډېره تسکيني او قناعت بخش وه.

بېگاه مې د کورنۍ پرېکړه هم دا شوه، چې گواکي سړی خو هسې هم مړ دی، توکل په خدای ج، عمليات به يې وکړو، څنگه چې ډاکتر وايي، الله ج مهربانه دی چې رښتيا يې همداسې د کامله صحت سبب شي، دغه و چې سبا له چای څښلو وروسته روغتون ته ولاړو، د جراحۍ د گروپ له مشر ډاکتر سره مې د عمليات د موفقيت خبره شريکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړه، ډاکتر مې پلار ګوښه کړ، د عمليات په لوړ خطر يې سر ورخلاص کړی و، چې ګويا دا ډېره ستره جراحي ده، د سينې قفس په بشپړ ډول پکې خلاصېږي، زړه بهر رايستل کېږي، څو ساعته وخت اخلي، ان ورته ويلي و چې ستا د زوی اوږد مهاله رنځ ځپلي او ضعيفه بدن ته په کتو، د عمليات په جريان کې يې تر اتيا فيصده د مرګ احتمال شته، پلار مې د موافقيت په پار ګوته ورته ايښې وه، دوسيه يې راته واچوه بستر يې کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سينې چاق کول

څنګه چې د زړه د ناروغۍ د تشخيص او د ډاکټر په خبره يوې ډېرې سترې جراحۍ ته د اړتيا مقدمه مې وړاندې وکړه، دلته يې د جراحۍ جريان او پايله درسره شريکوم.

د بستر اطاقونه کوچني و، هر اطاق ټول ټال د دوو ناروغانو ځای لاره، زه يې چې کوم اطاق کې بستر کړم، دويم ناروغ يې هم نه لاره، يوازې وم، د روغتون اصول داسې و، له عمليات مخکې کوم ناروغ به چې زما په شان خپله تر تشنابه تللی او راتللی شوی، پايواز يې نه ورسره پرېښود.

پس څنګه چې تنهايۍ کې په انسان د شيطان غلبه زياته وي، زما به هم څلور ويشت ساعته تمرکز په خپل عمليات و، د ډاکتر د خبرې اړوند زما ضعيفه بدن، د عمليات ستروالي او اتيا فيصده د مرګ خطر ته په کتو، خوا خاطر کې مې نه تېرېده، چې بيا دې دنيا ته سترګې ترې راوغړه وم، موبايل کې مې يوه نيمه سندره چې لرله، يا مې کوم شعر ديکلومه کړی و، ځينې نور زما د ذوق شيان چې له څو کلونو مې پکې جمعه کړې و، ټول مې حزب کړل، د کورنۍ لپاره مې د وصيت په پار يوه نوې ويديو پکې وکړه، له ما سره د دوې لسيزې ناروغۍ په مهال د ايستلو زحمتونو او همکاريو د منني ترې کولو تر څنګ مې، له الله ج د زيات اجرونه ورکولو دعا ورته وکړه، دغه راز څنګه چې په ژوند کې هېڅ انسان بې خطا او بې ګناه نه دی، د کورنۍ په شمول مې له ټولو دوستانو د خپلو هغه خطاييو ښننه وغوښتله، چې د دوی د آزار او اذيت سبب شوي وي، يعني په ټوله معنا مې د مرګ تياري ونيوه، په دنيا پاتې ژوند مې يوه اونۍ يا هم د عمليات د نوبت راسېدو تر ورځې همدا شېږ، اوه شپې ګاڼه، که څه هم په تېرو څلورويشتو کالونو کې مې د همدې ناروغۍ له کبله مخکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم دوه ځله بېلا بېل عملياتونه کړي و، سختې مې ليدلې وې، بار بار له مرګ سره مخ شوی وم، خو دومره بې جرئته يا د چا خبره بې غيرته شوی نه وم، فکر کړم دلته يو خوا مخکې له مخکې د ډاکټر خبرې ډېرې وېرونکې وې، بلخوا اطاق کې تنها وم، هېڅوک نه و راسره چې حد اقل څه نا څه تسليت يې راکړی وای، يا له يوې بلې خوا غړېدلی وای، د څو دقيقو لپاره مې يې فکر په خپل مرګ له فوکس نه بل خوا ګرځولی وی.

دغه و چې د عمليات د ورځې تر راسېدو پورې دا شپږ، اوه شپې ډېرې سختې راباندې ترې شوې، د چا خبره نژدې يې له عمليات مخکې وژلی وم، د هرې ورځې په تېرېدو سره به زړه کې راتېرېده: پنځه ورځې مې په دنيا پاتې شوې، څلور پاتې شوې...

بالاخره د عمليات ورځ راورسېده، سهار ۹ بجې مې د جراحۍ په لباس، خولۍ او دستکشو ملبس دوه غبرګ ترېنر ډاکټران پينو ته ودرېدل، وېل يې: راځه!

ورجګ شوم طبعاً هر انسان په ژوند کې ډېر ارمانونه لري، په داسې ورځ يا د مرګ د بلا ستوني ته د رسېده په وخت يې هر يو جلا جلا په زړه رااوري، دردوي يې. زما هم د نورو ارمانونو تر څنګ يو لوی ارمان دا و چې همدا کتاب مې اويا فيصده ليکلی و، په پاتې دېرش فيصده رانه پاتې کېدو يې ډېر خفه وم، ولې بيا هم څنګه چې په هر ليکوال، شاعر خپلې ليکنې او شعرونه ډېر ګران وي، لوی ارزښت ورته لري، پس که هر څو نيمګړی و، ومې نه لورېده، چې هغه اويا فيصده ليکلی متن مې دې هم زما له مرګ سره له منځه ولاړ شي.

دا و چې په همدې حساس وخت يعنې عمليات خانې ته د قدمونو اخستلو په جريان کې مې زر زر د موبايل فولډر خلاص کړل، ډاکترانو نارې وهلې: زر راځه! ما مې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورور عبيدالله مخ ته د موبايل سکرين ور نيغ نيغ کاوه، ورته کړل مې: دا مې د خپلې څلورويشت کلنې ناروغۍ په اړه ځينې خاطرات ليکلي، که څه هم وخت ياري ونکړه، بشپړ مې نشوی کړلای، ولې بيا هم کم او زيات اويا فيصده مې راټول کړي، که چېرې ما له ننني عمليات نه بيا دنيا ته سترګې راونغړولې، همدې روغتون کې د ننني مرګ کيسه مې هم پسې ورروليکه، هر کله دې چې وس وشو، بيا دې که د يو کتاب بڼه ورکړه، ډېر به دې مننداوی يم.

طبعاً په ده به مې هم خبرې بد اغيز کړی وي، ليکنې ته يې وکتل، له څه وېلو پرته په پټه خوله يې موبايل رانه واخيست، جيب ته يې واچاوه، د خداپيامانۍ په کولو سره، زه عمليات خانې ته ترې ننوتلم، دی ورښکته شو، د روغتون د انګړ په چمن کې مو د کورنۍ غړو فرش هوار کړی و، ځينې نژدې دوستان مو هم راغلي و، څنګه چې ما ځان مړ ګڼلی و، دوی هم زما بې انرژۍ وجود، د عمليات لوی والي او د ډاکتر وېرونکو خبرو ته په کتو، نوي سلنه د مرګ د سپيره غږ او لس فيصده د عمليات د کاميابۍ د زيري په هيله دعاګانې په خوله منتظر ناست و.

عملياتخانه کې په چپرکټ له پرېوتلو سره سم مې ډاکترانو لاسونه د چپرکټ دواړو څنګونو ته د وزرونو په شان وتلو برخو کې کلک راوتړل، زړه کې مې زر، زر د الله ج اسماء او کليمې وېلې، چون له ملايانو مې اورېدلي و: کله چې يو څوک د کليمې په ويلو سره ويده شي، بيا د کوم لامل له وجې د همغه خوب په حالت کې مړ شي، الله ج به يې مستقماً جنت ته ولېږي، پس څنګه چې بې هوشي هم خوب ته ورته وضعيت دی، زما هم هيله وه، چې که په کې مړ شم الله ج به مې ددې اذکارو د ويلو په وجه وبښي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو تر څو مې ايات کرسي يا ځينې نورې کليمې بشپړه ولې، د انستزي سپړې انتقالونکی ماسک يې په خوله او پوزه راکېښود، نور په ځان نه يم پوه شوی، د ډاکترانو په خبره د بې هوشۍ راکولو سره اذکار هم غېرې ارادي له خفيه حالت نه رانه په جهر شوي و، زما د کلماتو له بشپړېدو وروسته مې ډاکترانو د سينې په چاقولو شروع کړې وه.

يو زمان و چې غوږونو کې مې شرارررر شو، د څه نور وخت په تېرېدو سره مې د ډاکترانو خبرې واورېدې او د يو ډېر سخت درد احساس مې وکړ، غوښتل مې چيغه وکړم، خو خولې کې مې د اکسجن دوه غبرګ نسبتاً ډبل پايپونه سرو ته تېر شوي و، غږ نه ترې وتلو، يو ډاکتر بل ته ويل: ته وګوره ناروغ ژوندی دی؟ په مخ پرته لته مې يې پورته کړه، ما سترګې وغړولې، تر څو پوه شي چې بې هوشي مې تللې، سخت درد احساسوم، خو ډاکتر مې د سترګو په غړولو هېڅ باک رانه وړه، لته يې واپس په مخ راوچوه، ملګري ډاکتر ته يې ويل: ژوندی دی.

ان دا مې احساس کړه، چې عمليات خلاص شوی، اخيري مراحل يې دي؛ نه پوهېږم برمه به و، که څه و؟ د ګنډلو يا کوک ترې يستلو لپاره يې د پوښتيو هډوکي پرې سوري کول، ډېر بد آواز او له حده زيات درد يې کاوه، څنګه چې خوله، ستونی بند و، فرياد او نالښت خو مې نشوی کولای، ممکن بدن به مې خوځولی وي، د مشر ډاکتر غږ مې واورېده، ويل يې: زر زر کړئ، ناروغ په هوش راغی، زړه کې مې ويل چې: کور دې ګډ مشه، اوس نه، نيم ساعت مخکې په هوش راغلی يم، ودې وژلم.

ولې بيا هم تر هغو چې سينه يې راګنډله او پس له عملياته د زخم وينه او چرک پکې راتلو لپاره يې چې پايپونه په ګېډه کې د پوست د سوري کولو له لارې زخم ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورتېرول او بيا يې ترڅو نوموړي پاپيونه له پوست سره ګنډل چې ونه خېژي، ډېر وخت يې ونيوه، سم قيامت يې راباندې تېر کړ، ددې هر څه له کېده پس يې تړلي لاسونه راخلاص کړل، په ټولو سره يې د عمليات له چپرکټ نه راواخيستلم، نقليه تذکره کې يې عاجل بسترخونې ته راوړم، له خولې مې يې پاپيونه ويستل، د اکسجن، نبض، او وينې فشار معلومولو له دستګاګانو سره مې يې بدن وصل کړ، په يو لاس د وينې، بل کې يې د سيرومو له ستنو (کنولونو) راته لګولو وروسته، جراح ډاکتر نوکريوال ترېنر ته ووېل: په ده به دې ډېر پام وي، که څه مشکل پېښ شو، بيا زنګ ووهه، دوې نيمې بجې دي، ناوخته ده زه چېرې کار لرم.

د دوو نيمو بجو له يادولو يې پوه شوم، چې ورځ تېره شوې، ماسښين دی، لاندې انګړ کې کورنۍ او منتظر دوستان مو هم خبر شول چې عمليات يې پخير تېر شوی، سړی ژوندی دی، له عمليات خانې يې عاجل بسترخونې ته راوړی، هڅه يې کړې وه، چې راشي خو ډاکترانو اجازه نه وه ورکړې، يوازې عبيدالله راغی، په څېره يې خوشحالي خوره وه، وېل يې څنګه يې؟ د سترګو په اشاره مې پوه کړ، چې ښه يم، دوې شپې عاجل خونه کې وم، درېيمه يې د عمومي بستر لمړني اطاق او چپرکټ ته مې يې راواستوم، د بېلا بېلو دواګانو تر څنګ، دری وخته يې د درد پيچکاری راته لګولې، نور ښه وم، يوازې اکسجن مې کمېدل، پنځه دقيقې مې هم د اکسجنو ماسک له خولې او پوزې نشوی لرې کولای، مګر بيا هم په ټول کې خوشحاله وم، د بدن پړسوبونه ورځ تر بلې کمېدل، ډاکتران هم خوښ و، ډېره لويه او خطرناکه جراحي يې کاميابه شوې وه، خو له بده مرغه پس له لسو شپو په داسې حال کې چې بدن مې لا هم ۷۰ فيصده پړسوب لاره، په تپه ودرېده، له دې نور نه کمېده، ډاکترانو يو ځل بيا د زړه د فعاليت معلومولو ايکوګرافي معاينه راته وليکه، د ايکو راپور کې راغلي و، چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه فعالیت نسبت له جراحۍ وړاندې حالت ته ښه شوی، خو لا هم ضعیفي لري، ناپاکه وینه پوره نشي راټولولی، پس ډاکترانو په دې ډول د قناعت راکولو هڅه وکړه، چې ستا زړه ډېر کالونه د کلکې شوې پردې تر فشار لاندې پاتې شوی و، اوس چې آزاد هم شو، کاپي فعالیت ځکه نشي کولی، چې د ډېر عمر لپاره د بشپړ ډکېدو او خالي کېدو د ممانعت له وجې، خپله د زړه عضلات هم لنډ او ضعیفه شوي، صبر او وخت غواړي، تر راتلونکو شپږو میاشتو به یې ان شاءالله کرار کرار دا ستونزه هم خپله حل شي، نورمال فعالیت به پیل کړي.

که څه هم د ډاکترانو خبره تر ډېره هسې تسکیني راته ښکاره شوه، باور مې نه کېده، ګوګل کې مې چې د خپلې ناروغۍ په اړه پلټنې وکړې، د داکترانو خبره رښتیا وه (چت جي پي ټي) هم راته ووېل چې د زړه د کلکې شوې پردې جراحي یو دم نه، بلکې کرار کرار یعني اکثریت پس له دریو تر شپږو میاشتو یې بشپړه مثبت اغېزه راڅرګندېږي، په دې سره مې بیا هیله پیدا شوه.

ګېډه کې مې د بسته شو دوو پایپونو سره ډېر په عذاب وم، نه هسک کېدی شوی، نه ټیټ، نه هم د شپې لخوا په اړخ اوښتی شوی، کوم چې یو کې د ښي سږي جمع شوې اوبه بهر خلتې ته راوتلې، بل کې د زخم پس مانده وینه راتله، ښه و د وینې واله پایپ څو ورځې وروسته وچ شو، مګر دې بل د سږو پایپ ډېر وخت دوام وکړ، ان په ۳۶ مه ورځ یې چې له روغتون نه رارخصت کړم، کور ته مې هم راسره راوړه، د قدم وهلو یا ګرځېدو په مهال به مې بې خلته لاس کې راسره نیولې وه، هرو پنځو شپږو ورځو کې مو یو ځال تخلیه کوله، تکلیف یې زیات و، بله ورځ مې حمام کاوه، د ګېډې په پوست کې یې چې په کومو کوکونو کلک کړی و، هغه وشکېدل، پایپ له سږي نه یو څه راوښوېده، خو لا هم اوبه پکې راتلې، پوره نه و خطا شوی، تر سبا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مې ګزاره ورسره وکړه، سبا سهار بيا روغتون ته ورغلم، ما فکر کاوه چې ممکن واپس يې راوګنډي، چون د سږي اوبه لا نه وې وچې، هره ورځ تر ۱۰۰ سي سي پورې اوبه پکې راتللې، مګر ډاکتر چې وليده، خدايزده مخکې له مخکې په کوم بل څه غوسه و؟ که ماته غوسه شو چې ګواکې ولې دې احتياط نه دی ورسره کړی؟ ځکه چې پرته له کومې پوښتنې يا څه ويلو همدې دهلېزه کې مې يې په ولاړو له ګېډې پايپ کش کړ، ويې ايستلو، د پخواني پانسمان خيرن بنداژونه او پلستر مې يې له ګېډې راپټ کړل، سره غونډ يې کړل، د پيپ د ځای په زخم يې کېښودل، ماته يې وېل: لاس پرې کېږده، کلک يې ونيسه، چې اوبه ترې رانشي، هغه مخامخ اطاق کې په يو چپرکټ پرېوځه.

دده د وېلو سره سم بنداجونه مې په زخم کلک ونيول، راپه ګوته شوي اطاق کې د مخې په چپرکټ پرېوتلم، زما هيله وه چې نوموړی ډاکتر به ستن، تار او د پانسمان وسايل راپسې راوړي، لوی زخم دی، لمړی به يې يو، دوه کوکه وګنډي، بيا به مکروب ضد دوا پرې ووهي، په نوي او پاکو بنداژونو، پلسترو به يې راته پانسمان کړي.

اما داسې ونشول، هغه ډاکتر خدايزده په کومه ولاړو، يو نرس يې راولېږه، پرته له ګنډلو او مکروب ضد دوا پرې وهلو يې نوي بنداژونه په خيرن زخم کېښودل، پلستر يې پرې کش کړ، وېل يې: څه صحيح شو.

سامانونه يې ټول کړل لاړو، زه له اخيره پسې راڅګ شوم، چې کتل مې زخم سم نه و بند شوی، له ساه اخيستلو سره يې خوږ، خوږ آواز کاوه، هوا ترې وتله ننوتله،

(c) ketabton.com: The Digital Library

واپس د نرسانو اطاق ته ورغلم، دا ځل يې ښه ډېر بنداجونه او پلستر پرې ولګول، ان تر ملا مې يې هم راتاو کړل، هواکشي يې بنده کړه.

نور راساً کور ته راغلم، دوا مې خوړله، د ډاکترانو د راکړې هیلې اړوند تر شپږو میاشتو د ناروغۍ د تدریجي ښه کېدو په طمعه شپې، ورځې تېرېدې.

د همدې کتاب ددې وروستۍ برخې لیکنه مې هم د شپږو میاشتو لپاره، یعني د عملیات د وروستۍ پایلې تر رامعلومېدو ځنډولې وه، بالاخره هغه شپږ میاشتې هم پوره شوې.

اما له بدمرغه صحت کې مې د ډاکترانو د خبرې اړوند کوم تدریجي ښه والی رانغی، ان هغه د عملیات په اولو شپو ورځو کې چې تر کومه ښه شوی وم، په هغه حال هم پاتې نشوم، واپس مې د پښو پړسوب څه زیات شو، روغتون ته ورغلم، ډاکتر مې چې له شپږو میاشتو وروسته د پښو پړسوب تقریباً په خپل پخواني حالت ولیده، د زړه د وضعیت حال چکولو په پار یې د ایکوګرافي د معاینې پارچه راته ولیکه، د معاینې راپور مې چې ورته راوړه، وېل یې: فعلاً ستا زړه کې خاص مشکل، نشته، نورمال فعالیت کوي.

ورغبرګه مې کړه: چې زړه کې مشکل نشته، بیا دا د بدن پړسوب ولې په خپل حال دی؟ تا خو ویل چې د زړه پرده دې کلکه شوې، د زړه کار یې محدود کړی، نفس تنګي او د بدن پړسوبونه دې ټول له دې وجې دي، که تر جراحۍ ژوندی ووتلې، په بشپړه بڼه به صحت یاب شې؟

کړل یې: معایناتو کې دې همداسې راغلي و، چې ګویا د زړه پرده کلکه شوې، خپله دنده په درست ډول نشي اجرا کولای، خو دا چې وروسته له جراحۍ او پردې لرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولو هم ستونزه حل نشوه، نه يوازې ستاسو ځور، تکليف او مصارفو ځای ونه نيوه، بلکې ستا د صحت او لاس نيوي لپاره زموږ هڅې او زحمتونه هم بې نتيجې شول.

د ډاکتر خبره ډېره دردونکې وه، خو څه مې ويلي وی؟ زړه ماتی يې له معاينه خانې راووتم، د عمليات ناکامي او د ناروغۍ په خپل ځای پاتې کېدل مې د تل په څېر يو ځل بيا دا هر څه خپل نصيب او د الله ج يو بل ستر ازميښت وګاڼه، د اجر د شتون په اميد مې يې خپل خفګان کابو کړ.

اګر چې ناشکري نشي، د بدن د پړسوب په کموالي او سينه بندۍ کې مې د عمليات يوه اندازه فايده همدا اوس هم محسوسه وم، اما نسبت د عمليات لويوالي، تکليف او خطر ته دا ډېره جوزي فايده ده.

خو په هر صورت د کتاب د وروستيو صفحو په بنه خپلې خبرې به په دې واقعيت راټولې کړم، چې که هر څو شاوخوا دونيمې لسيزې يا تقريباً ټول عمر په يوه سخته ناروغۍ مبتلا وم، ددې وروستي عمليات په شمول ډېر دردونه، تکليفونه مې وګالل، بار بار يې تر مرګ پورې راورې کړم، ولې بيا هم له الله ج خوښ او راضې په دې يم، چې مقابل کې يې د خورا صبر او حوصيلې راکولو سره سره، په ډېره مهربانه او صيله رحمه کورنۍ هم نازولی وم، دوئ تر اخيره زه خپلې ناروغۍ ته يوازې پرې نه ښودم، د مور او پلار سربېره فرد، فرد خويندو ورونو مې نهايي عزت او خدمت وکړو، خورا زحمتونه يې راسره ويستل، ان د خپلې خولې د ډوډۍ، لباس او اوليه ضرورتونو پيسې يې زما په درملنه ولګولې.

لمړی خو دې الله ج ماته صحت او وس راکړي، چې عوض کې يې د مشر زوی، مشر ورور يا لالا په صفت واپس د دوی په خدمت، ناز، مينه او خوښي ورکولو، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل زړه تښاکه وچووم، دویم قدم کې یې له ماسره د کړو نیکیو او ایستلو زحمتونو په بدل کې، د کایناتو له ستر مالک نه په دواړو جهانونو سر لوړي، خوښ او آرام غواړم.

خو ددې هر څه سره سره څنګه چې وېل کېږي: روغ صحت نیمه پاچاهي ده، اصلاً ماته دا خبره هم د خندا وړ ده، چون زما له دیدګاه د صحت په مقابل کې نیمه پاچاهي بېخي ناچیز شی ده، د یو ناروغ په صفت، زه وایم نیمه څه، حتا له ډېرو پاچاهیو هم زیات څه دي.

باور وکړئ، ماته که همدا شیبه الله ج ووایي، چې ایا ددې ټولې دنیا پاچاهي درکړم، که صحت؟ یقیناً زه به پرته له فکر کولو، په ډېر جدیت او لوړ غږ د صحت ناره وکړم، باوري یم چې د بل هر سخت او اوږده مهاله ناروغ انتخاب به هم صحت وي.

منم په دنیا کې هېڅ څوک جوړ او ناجوړ بې ستونزو، کړاونو نه دي، مګر څه چې په دایمي سختو ناروغانو یا معلولو کسانو تېرېږي، روغ خلک یې تصور هم نشي کولای.

زه رحمان د خدای ج بنده یم دا مې حال دی

چې بنده د بل بنده شي څه به بې حال وي؟

ناروغان او معلول کسان تل احتیاج او د نورو ترحم ته ناست وي، پس ولوکه هر څو زما په شان مهربانه کورنۍ، دوستان او ملګري ولري، بیا به هم له حده زیات درد او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستونزې پرې تېرېږي، ولې کله چې يو انسان د ناروغۍ يا کوم بل عذر له وجې ونشي کولای، خپلې اوليه ستونزې خپله حل او ضرورتونه پوره کړي، هرو مرو به د خوارۍ خوا ته ځي، نور انسانان په هېڅ صورت نشي کولای، چې خپلو اړتيا و ته د رسيدګۍ تر څنګ د اوږد مهال لپاره، د يو بل اړ کس اړتياوې هم ورسره پوره کړي، ولوکه هر څو خواخوږي يې وي او نه انساني فکر دا ايجابوي چې د اوږدې مودې لپاره يې دې يو چاته پام وي او د مهربانۍ نظر دې پرې ولري، انسان د طبعيت له مخې هر څه سره عادت کېږي، معنا لمړی که يو څه ډېر مهم او جدي هم ګڼي، خو د وخت په تېرېدو کرار کرار ورسره بې پروا کېږي، بالاخره له پامه يې لوېږي، ان هغه يې که د کورنۍ يو ناروغ يا معلول کس هم وي، ممکن ليدلي مو وي ځينې کورنۍ ډېرې شتمې وي، روغ کسان يې ښه په عيش او نيش کې ژوند کوي خو يو معذور کس پکې خوار وي.

پس زه هم له نورو ناروغانو او معذورو کسانو استثناء نه يم، د خپلې کورنۍ د ډېرو صيله رحمه، مهربانو غړو، دوستانو او خواخوږو د خواخوږۍ سره سره، ډېرې ګرمې او سردې مې هم وليدې او وينم يې، له کورني او فردي ژوند هاخوا په ټولنيز ژوند کې زياتره وخت د ځينو کسانو د ډېرو بدو برخوردونو او ناانساني چلندونو هم په زړه ذرې ذرې يم، کوم چې مخکې مې يې د يوې بلګې په بڼه د پوهنتون د معاون د چلند کيسه درسره شريکه کړه.

د ناروغۍ له وجې مې بار بار د ټوکو، مسخرو او خنداګانو کربه شوی يم.

له دويمې خبرې سره اول دا پېغور خو د ډېرو تر خوله راوتلی چې خدای ج پېژندلی يې چې داسې يې کړی يې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه راز له دومداره ناروغۍ يا معلوليت سره طبعاً پوره پوره مالي احتياج او بې خرڅي هم تړلې وي.

مطلب يو معلول يا زما په شان اوږد مهاله ناروغ چې نه مري، نه ژوند کولای شي، دوی نه يوازې له خپلو بدني دردونو او تکليفونو کړيږي، بلکې له روحي اړخه هم په کورني او ټولنيز ژوند کې له ډېرو چلينجونو سره مخ وي، ډول ډول رواني شکنجې ورکول کيږي، خاصتاً زموږ او تاسو په جګړه ځپلي، وروسته پاتې هېواد او ټولنه کې.

بلخوا ناروغي د نورو ستونزو په شان همغه يوه ستونزه پورې محدوده نه پاتې کيږي، هره ورځ د ژوند نورې برخې تخريبوي، نوې نوې ستونزې زيږوي.

ځواني له سړي يوسي تور وېښته له سړي يوسي

کرار کرار اخته وي وخت هر څه له سړي يوسي

که څه هم درويش دوراني صاحب په پورتني بيت کې د وخت له جبر نه شکايت کړی، خو زه وايم: وخت قربان شم، نسبت ناروغۍ ته څه ترحم او صيله رحمي لري، حداقل يو دری څلور، لسيزې مهلت سړي ته ورکوي، ناروغي ببخي ظالمه ده، په ډېره چټکۍ سره، ځواني، انساني وقار، هيلې اميدونه او هر څه له سړي لوټه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بناءً ناروغۍ ته د لسګونه نورو ستونزو د زېږون د ځانګړتيا له مخې يې د ستونزو مور هم ويلی شو.

پس وروستۍ خبره دا چې، که صحت مو جوړ وي؟ بدن او ژوند کې مو د ستونزو مور نه وي لنګه؟ له شک پرته، تاسو د صحت په نوم د يوې نهايي سترې هستۍ مالکان ياست، له الله ج ډېر ډېر شکر ګزاره اوسئ او تر څنګ يې کلي، کوړ، ټولنه کې له ناروغانو او معلولو کسانو سره تر خپله وسه همدردي مه هېره وئ، يوازې يوه خوږه خبره او په ورين تندي سلام مو هم د دوی لپاره ډېر څه دي.

وما علينا الا البلاغ مبين

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیله ده چې سوء تفاهم نشي، د کتاب د لیکوال په حیث د خپلې اسلامي عقیدې او اخلاقو له مخې ټولو واقعي او نیکو علماؤ، ملا امامانو ته د ټولنې د سترګو او حضرت پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د وارثینو په صفت، پوره پوره درناوی او احترام لرم. نوموړي کتاب کې چې د ملایانو په اړه کوم حکایات راغلي، هدف هغه ملایان دي چې د ملایانو له نوم نه په استفادې سره یې زموږ د ټولنې غریب او ناپوه وګړي په بېلا بېلو ډولونو لوټول/لوټوي. چون هېڅ کوډګر او تګمار نه وایې چې زه کوډګر یا تګمار یم، بلکې دوی ټولو د ملایانو او بزرګانو په نوم فعالیت کاوه/کوي.

ممکن کتاب کې به مو لوستي وي، یا به یې ولولی، په دې لړ کې د بعضې نېکو او واقعي مولوي صاحبانو، ملا امامانو په اړه هم یو نیم نقل قول راغلی، کوم چې په شرعي طریقه دم او دعا یې کول/کوي. دا چې بیا زه یا نور ناروغان ورسره شفایاب کېدل، یا نه کېدل، هغه بېل بحث دی. دلته یې ما له کمي، زیاتي پرته، د دم او دعا عیني طریقې یوازې د خپلو خاطراتو په پار را اخیستي دي.

دغه راز د کومو زیارتونو په اړه چې یکې راغي، زه یادو زیارتونو کې د دفن شویو شخصیتونو اړوند معلومات نه لرم. نه مې یې خدای (جل جلاله) مه کړه، کوم تحقیر کړی، نه یې د ځان حق ګڼم، نوموړی کتاب صرف زیارتونو کې د دفن شو مړو نه، زموږ د ځینو ژوندیو په بېلا بېلو، روا او ناروا طریقو د صحت یابی او نورو قسما قسم هیلو د پوره کېدو په تقاضا او غوښتنو راټول دی.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library